

డా॥ వై.ఎస్.ఆర్.

రైతు భరోసా

వ్యవసాయ, ఉద్యాన, పశుపోషణ, మత్స్యకార
మరియు పట్టు పరిశ్రమ రైతుల సచిత్ర మాస పత్రిక

సంపుటి - 02

సంచిక - 2

ఆగష్టు 2021

పేజీలు - 44

రైతు చైతన్య యాత్రలు... వినూత్న సాగుబడికి బాటలు

రైతు వద్దకు బ్యాంకు సేవలు

**ప్రతి అడుగు రైతుల అభ్యున్నతికి...
వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి
కురసాల కన్నబాబు**

శ్రీ వై ఎన్ జగన్ మోహన్ రెడ్డి
గౌ. ముఖ్యమంత్రి వర్యులు, ఆంధ్రప్రదేశ్.

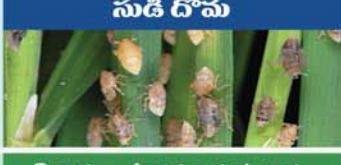

వాతావరణంలో మార్పుల ప్రభావం చీడపీడలపైనే అధికం అప్రమత్తతే ఆయుధం

శ్రీ కురసాల కన్నబాబు
వ్యవసాయ, సహకార, మార్కెటింగ్ మరియు
ఫుడ్ ప్రొసెసింగ్ శాఖామంత్రి, ఆంధ్రప్రదేశ్

వరిలో చీడపీడలకు అనుకూలమైన వాతావరణ పరిస్థితులు - నివారణ

అనుకూల వాతావరణ పరిస్థితులు	ఆశించే చీడ పీడలు	నివారణ చర్యలు
<ul style="list-style-type: none"> గాలిలో తక్కువ తేమ చలి రాత్రులు పొడి వాతావరణం సూర్య రశ్మి రోజుకు 7 గంటల కంటే ఎక్కువ 	<p>కాండం తొలిచే పురుగు</p> 	<ul style="list-style-type: none"> సింఘు నారుమడికి 160 గ్రా కార్బోప్యూరాన్ గుళికలు చల్లాలి నాటీ సమయంలో నారు చివర్లను తుంచాలి. కార్బాప్ హైడ్రోక్లోరైడ్ 4 జి. గుళికలు ఎకరాకు 8 కిలోలు లేదా పిలక దశలో కార్బోప్యూరాన్ 3జి. 10 కిలోలు /ఎకరాకు ప్రత్యుత్పత్తి దశలో క్లోరాన్ట్రానీలిప్రోల్ 0.4% జి. 4.0 కిలోలు
<ul style="list-style-type: none"> వర్షాలు పడిన తర్వాత బెట్ల పరిస్థితులు మబ్బులతో కూడిన వాతావరణం. గాలిలో అధిక తేమ 	<p>ఆకు ముడత</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ట్రైకోగ్రామ్మా ఖేలోనిన్ బదనికలు 20,000/ ఎకరాకు పిలకల దశలో చేసుకు అడ్డంగా తాడు లాగాలి దుబ్బు దశలో క్లోరిఫైరిఫాన్ 20జి. సి. 2.5 మి. లీ. లేదా ప్రోఫెనోఫాన్ 50జి. సి. 2.0 మి. లీ. లేదా చిరుపాట్ల దశలో కార్బాప్ హైడ్రోక్లోరైడ్ 50 ఎస్. పి. 2. 0 గ్రా. లేదా క్లోరాంట్రీనిల్ ప్రోల్ 0.3 మి. లీ. పిచికారీ చేయాలి
<ul style="list-style-type: none"> అధిక తేమలో కూడిన వేడి (ఉక్కపోత) వాతావరణం 	<p>సుడి దోమ</p> 	<ul style="list-style-type: none"> పాలాన్ని అడపాదడపా ఆరబెట్టాలి ఇథోఫెన్ ప్రాక్స్ 2 మి.లీ. లేదా బుప్రోఫెన్ జిన్ 1.6 మి.లీ. లేదా పైమెట్రోజిన్ 0.6 గ్రా లీటరు నీటికి కలిపి 200 లీటర్ల మందు ద్రావణాన్ని ఎకరాకు పిచికారీ చేయాలి
<ul style="list-style-type: none"> గాలిలో తేమ 90% కన్నా ఎక్కువ చిరుజల్లులు, మబ్బులతో కూడిన వాతావరణం మంచు కురుస్తున్న వాతావరణం 	<p>అగ్గి తెగులు/పెడ నిరువు తెగులు</p> 	<ul style="list-style-type: none"> పాలం గట్లపైన పెరిగే గడ్డి మొక్కలను నిర్మూలించాలి ట్రైప్లెక్జజోల్ 75% 0.6 గ్రా లేదా ఐసాప్రోథయోలేన్ 40% 1.5 మి.లీ. లీటరు నీటికి కలిపి 200 లీటర్ల మందు ద్రావణాన్ని ఎకరాకు పిచికారీ చేయాలి
<ul style="list-style-type: none"> గాలిలో తేమ 90% శాతం మబ్బులతో కూడిన సన్నని వర్షపు జల్లులతో కూడిన వాతావరణం 	<p>పొడ తెగులు</p> 	<ul style="list-style-type: none"> సిఫారసు చేసిన నత్రజని ఎరువును దఫాలుగా వేయాలి హెక్సాకొనజోల్ 2 మి.లీ. లేదా వాలిడామైసిన్ 2 మి.లీ. లేదా ప్రోపికోనజోల్ 1 మి.లీ. లీటరు నీటికి కలిపి 200 లీటర్ల మందు ద్రావణాన్ని ఎకరాకు పిచికారీ చేయాలి
<ul style="list-style-type: none"> గాలిలో అధిక తేమ గాలితో కూడిన వర్షం లేదా మంచు కురవటం 	<p>ఆకు ఎండు తెగులు</p> 	<ul style="list-style-type: none"> నత్రజని ఎరువు వాడకాన్ని తాత్కాలికంగా ఆపాలి పొలంలో నీటిని ఎక్కువ రోజులు నిల్వ ఉంచరాదు ఇతర మందులు కూడా పిచికారీ చేయరాదు
<ul style="list-style-type: none"> గాలిలో తేమ 90 శాతం కంటే ఎక్కువ మంచు పడటం లేదా వాతావరణం చల్లగా ఉండటం 	<p>పొట్ల కుళ్ళు తెగులు</p> 	<ul style="list-style-type: none"> కార్బెండజిమ్ 1 గ్రా. లేదా ప్రోపికోనజోల్ 1 మి.లీ. లీటరు నీటికి కలిపి 200 లీటర్ల మందు ద్రావణాన్ని ఎకరాకు పిచికారీ చేయాలి
<ul style="list-style-type: none"> పూత దశలో మంచు లేదా మబ్బులతో కూడిన జల్లులు గాలిలో తేమ 90 శాతం కంటే అధికం తుఫానులతో కూడిన వర్షం 	<p>మాసి పండు తెగులు</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ముందుగా కనిపించిన మాను కాయ ఆశించిన వెన్నులను తొలగించాలి. వెన్ను బయటికి వచ్చే సమయంలో కార్బెండజిమ్ 1 గ్రా లేదా ప్రోపికోనజోల్ 1 మి.లీ. లీటరు నీటికి కలిపి 200 లీటర్ల మందు ద్రావణాన్ని ఎకరాకు పిచికారీ చేయాలి

ఇతర వివరములకు మీ సమీప రైతు భరోసా కేంద్రాన్ని సందర్శించండి. ఉచిత కాల్ సెంటర్ నెంబర్ 155251కు కాల్ చేసి, సస్య రక్షణ నిపుణుల ద్వారా సలహా పొందండి. మరియు 8331056028, 8331056149, 8331056150, 8331056152, 8331056154 వాట్సాప్ నెంబర్ల ద్వారా పొలంలో గమనించిన చీడపీడలను ఫోటో తీసి పంపించి, తగిన నివారణ చర్యలను తెలుసుకోండి.

డా॥ వై.ఎస్.ఆర్.

రైతు భరోసా

వ్యవసాయ, ఉద్యాన, పశుపోషణ, మత్స్యకార మరియు పట్టు పరిశ్రమ రైతుల సచిత్ర మాస పత్రిక

విషయసూచిక

ఆగష్టు - 2021

ప్రధాన సంపాదకులు

శ్రీ హెచ్. అరుణ్ కుమార్, ఐ.పి.ఎస్.

వ్యవసాయ కమీషనర్

సంపాదకులు

శ్రీమతి డి. ప్రమీల

డైరెక్టర్, ఆత్మ

కార్యనిర్వాహక సంపాదకులు

శ్రీ. వి. హరగోపాలరాజు

సహాయ సంపాదకులు

శ్రీ ఎన్.సి.హెచ్. బాలు నాయక్, డిడిఎ

డా॥ బి.ఎస్. శ్రీనివాసాచార్యులు, డిడిఎ ఇన్‌చార్జ్

శ్రీ జె. వెంకటరావు, ఎడిఎ

శ్రీ కె. ఆంజనేయ కుమార్, ఎఓ

రచనలు పంపాల్సిన చిరునామా :

వ్యవసాయ కమీషనర్ వారి కార్యాలయం
చుట్టుగుంట, పాత మిర్చియార్డు, గుంటూరు

E-mail : mediaproductionap@gmail.com

సంపాదకీయం

1. రైతన్నకు బహుళ లాభాలు - ముఖ్యమంత్రి దిశానిర్దేశం 5
2. ప్రతి అడుగు రైతుల అభ్యున్నతికి... 6
3. పరిమిత పెట్టుబడి... మేలైన దిగుబడి... 8
4. ఇబ్బంది లేకుండా 'ఈ-క్రాపింగ్' 9
5. రైతు భరోసా కేంద్రాల్లో బ్యాంకింగ్ సేవలు 10
6. వచ్చేశాయ్... రైతు భరోసా రథాలు 11
7. పంటల నమోదుతో ఇబ్బందులకు చెల్లు 12
8. నాలుగంచెల వ్యవసాయ సలహా మండళ్లు 13
9. వరి నారుమళ్ళు నాటిన తొలిదశలో ఆశించే పురుగులు, తెగుళ్ళ యాజమాన్యం 14
10. వరిలో ఎరువులు , కలుపు యాజమాన్యము 16
11. సూక్ష్మ పోషకాలు... అధిక దిగుబడి కారకాలు 18
12. పత్తిలో రసం పీల్చే పురుగుల సస్య రక్షణ చర్యలు 20
13. చిత్ర మాలిక 22
14. టిష్యూ కల్చర్ అరటిలో పోషక యాజమాన్యం 24
15. ఎలుకల అదుపు - దిగుబడి గెలుపు 26
16. వరిలో MTU 1010 రకం సాగు చేయవద్దు - వ్యవసాయశాఖ 28
17. మిరపలో అధిక దిగుబడికి సూచనలు 30
18. వివిధ పంటలలో కత్తెర పురుగు 32
19. సుస్థిరతకు సోపానం - సేంద్రియ వ్యవసాయం 34
20. టూకీగా... 36
21. సమీకృత రైతు సమాచార కేంద్ర వాట్సాప్ నెంబర్లకు వచ్చిన రైతుల సందేహాలు - సమాధానాలు 37
22. సందేహాలు - సమాధానాలు 39
23. సమీకృత రైతు సమాచార కేంద్రానికి రైతులు తరచూ అడిగే ప్రశ్నలు 41
24. సమీకృత రైతు సమాచార కేంద్రంపై రైతుల స్పందన 42

డా॥ వై.ఎస్.ఆర్. రైతు భరోసా సచిత్ర మాసపత్రిక సంవత్సర చందా - రూ.300/-
పంపాల్సిన చిరునామా : డి ఎడిటర్, వ్యవసాయ కమీషనర్ వారి కార్యాలయం
చుట్టుగుంట, పాత మిర్చియార్డు, గుంటూరు

రైతు చైతన్యం... యాత్రలు ఫలవంతం...

అందరికీ అన్నం పెట్టే రైతు తాను పండించే పంటకు తగిన ప్రతిఫలం పొందాలి. పెట్టుబడి ఖర్చు తగ్గాలి. ఆరోగ్యకరమైన దిగుబడి రావాలి. అందుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అండగా నిలవాలి. వ్యవసాయశాఖ యంత్రాంగం చేయూత నివ్వాలి. ఇది రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ధ్యేయం. ఈ దిశగానే ప్రతి అడుగు వేస్తోంది. అందులో భాగంగానే ఖరీఫ్ పంటలు సాగు చేసే రైతులకు ముందుగానే పెట్టుబడి సాయం వారి ఖాతాల్లో జమచేసింది. అవసరమైన విత్తనాలు సబ్సిడీపై రాష్ట్రంలోని 10,741 రైతు భరోసా కేంద్రాల ద్వారా పంపిణీ చేసింది. ఈ కేంద్రాల్లోనే ముందస్తుగానే ఎరువులు, పురుగు మందులు సిద్ధం చేసింది.

ఇప్పుడిక రైతు భరోసా చైతన్య యాత్రలతో అధికార యంత్రాంగాన్ని రైతుల ముంగిటకు చేర్చింది. పరిమిత పెట్టుబడి, నాణ్యమైన విత్తనం, అందుబాటులో ఎరువులు, అవసరమైన సలహాలు, సూచనలు ఇచ్చేందుకు శాస్త్రవేత్తలు, అధికారులు, రాష్ట్రంలోని 13 జిల్లాల్లో దాదాపు నాలుగున్నర లక్షల మంది రైతులకు అవగాహన కల్పించి రైతులను ఖరీఫ్ కు పూర్తి సన్నద్ధం చేశారు.

లోతు దుక్కుల ఆవశ్యకత, భూసార పరీక్షల ప్రయోజనం, విత్తన శుద్ధి ప్రాముఖ్యత, పరిమిత నీటివనరుల వాడకం, సేంద్రియ ఎరువుల విశిష్టత, రసాయన ఎరువుల అధిక వాడకం వల్ల కలిగే నష్టాలు, పురుగు మందుల ప్రభావం వంటి అంశాలన్నీ ఈ రైతు భరోసా చైతన్య యాత్రల్లో వివరించారు. విశదీకరించారు. వీడియోలు ప్రదర్శించారు. పాటల రూపంలో వినిపించారు.

వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయ శాస్త్రవేత్తలు, ఆయా జిల్లాల వ్యవసాయాధికారులు, సిబ్బంది, కృషి విజ్ఞాన కేంద్రాలు, వ్యవసాయ పరిశోధనా స్థానాల నిపుణులు ఇలా అందరూ ఒక్కటై రైతులకు కాలానుగుణ, మార్కెట్ అవసరాలు తీర్చే పంటల గురించి బోధించారు.

ఆధునిక సాగు యంత్రాలు, నమూనా ప్రదర్శన క్షేత్రాల ప్రదర్శన జరిగింది. పంటల సాగులో మీకు ఏ సందేహం వచ్చినా, ఎటువంటి సదుపాయం కావాలన్నా మీ వెంట మేమున్నామంటూ భరోసా కల్పించారు. ప్రకృతి అనుకూలంగా ఉంది. వ్యవసాయశాఖ యంత్రాంగం అండగా ఉంది. దగ్గర్లో రైతు భరోసా కేంద్రాలు ఉన్నాయి. అందుబాటులో ఎరువులు, పురుగుమందులు సిద్ధంగా ఉన్నాయని రైతులందరి వెన్నుతట్టి ప్రోత్సహించారు. మేలైన దిగుబడుల సాధనకు కార్యోన్ముఖులను చేశారు.

రైతున్నకు బహుళ లాభాలు - ముఖ్యమంత్రి దిశానిర్దేశం

అన్నదాతలకు అన్ని విధాలుగా అండగా నిలిచేందుకు రైతుభరోసా కేంద్రాల వద్ద రూ.16,233 కోట్ల వ్యయ అంచనాలతో బహుళ ప్రయోజన కేంద్రాలు (మల్టీ పర్పస్ ఫెసిలిటీ నంబర్లు) ఏర్పాటు చేస్తున్నట్లు ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.ఎస్. జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు తెలిపారు. వీటి ద్వారా ఆర్బీకేల వద్ద రైతులకు 15 రకాల మౌలిక సదుపాయాలు సమకూరతాయన్నారు. రెండోదశ పనులకు సిద్ధం కావాలని, ప్రాజెక్టులన్నీ నిర్ణీత సమయంలోగా పూర్తి కావాలని, పనుల ప్రగతి ఎప్పటికప్పుడు పర్యవేక్షించాలని అధికారులను ముఖ్యమంత్రి ఆదేశించారు. వ్యవసాయం, అనుబంధ శాఖలు (హార్టికల్చర్, అగ్రి ఇన్ఫ్రా), పశుసంవర్ధక శాఖ, మత్స్య శాఖలపై ముఖ్యమంత్రి గారు తన క్యాంపు కార్యాలయంలో ఉన్నత స్థాయి సమీక్ష నిర్వహించారు. మౌలిక సదుపాయాల కల్పన, బహుళ ప్రయోజిత కేంద్రాలు, కస్టమ్ హైరింగ్ నంబర్లు, ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్, ఫిషింగ్ హార్బర్లు, బల్క్ మిల్క్ కూలింగ్ సెంటర్లు తదితరాలపై మార్గనిర్దేశం చేశారు.

సాగు పరికరాలపై ఐ.టి.ఐ., పాలిటెక్నిక్ కోర్సులు

కస్టమ్ హైరింగ్ సెంటర్ల వద్ద రైతులకు వ్యవసాయ పరికరాలు అందుబాటులో ఉంటాయని, కూలీల కొరత సమస్య తగ్గుతుందని ముఖ్యమంత్రి గారు పేర్కొన్నారు. తక్కువ ఖర్చుకే వ్యవసాయ పరికరాల నిర్వహణ, వినియోగంపై నైపుణ్యాలను పెంపొందించాలని ముఖ్యమంత్రి గారు సూచించారు. ఇందుకోసం ఐ.టి.ఐ., పాలిటెక్నిక్ విద్యలో ఈ కోర్సులను ప్రవేశపెట్టాలని

ఆదేశించారు. దీనివల్ల గ్రామ స్థాయిలో వ్యవసాయ యంత్ర పరికరాల నిర్వహణ, వినియోగంపై నైపుణ్యం కలిగిన మానవ వనరులు అందుబాటులో ఉంటాయని చెప్పారు. ఏ యంత్ర పరికరం ఎంత అద్దెకు లభ్యమవుతుందనే వివరాలను ఆర్బీకేలో ప్రదర్శించాలని ముఖ్యమంత్రి గారు ఆదేశించారు. ఈ విషయంలో రైతులతో కూడిన రైతు సలహా మండలి అభిప్రాయాలను తప్పనిసరిగా పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని స్పష్టం చేశారు. పాల ఉత్పత్తి అధికంగా ఉన్న ప్రాంతాల్లో సంబంధిత పరికరాలన్న కస్టమ్ హైరింగ్ సెంటర్లను ఏర్పాటు చేయాలని సూచించారు.

వినియోగదారులకు నాణ్యమైన ఉత్పత్తులు

రైతులను ఆదుకునేందుకు వరి, పత్తి మినహా మిగతా పంటలను ప్రభుత్వం భారీగా కొనుగోలు చేసేందుకు ముఖ్యమంత్రి గారు తెలిపారు. ఎన్నడూలేని విధంగా పండ్లు, పొగాకు లాంటి ఉత్పత్తులకూ కనీస గిట్టుబాటు ధర కల్పిస్తూ రైతులకు మేలు చేసే చర్యలను చేపట్టమని, దీనికోసం ప్రభుత్వం దాదాపు రూ.6,200 కోట్లు ఖర్చు చేసేందుకు చెప్పారు. ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ విధానాన్ని బలోపేతం చేయడం ద్వారా రైతులకు అండగా నిలిచేలా చర్యలు తీసుకుంటున్నామన్నారు. కనీస గిట్టుబాటు ధరతోపాటు ఆహార రంగంలో పరిశ్రమల అభివృద్ధి, ఉద్యోగాలు, ఉపాధి తదితర అంశాల్లో ప్రయోజనం చేకూరుతుందని, రైతుల ఉత్పత్తులు ప్రాసెసింగ్ యూనిట్ల ద్వారా నాణ్యమైన పద్ధతుల్లో వినియోగదారులకు చేరతాయని తెలిపారు.

“చీడపీడలపై మీ సందేహాలను 8331056154 కు వాట్సప్ ఫోటో పంపండి. వాటిని నివృత్తి చేసుకోండి.”

ప్రతి అడుగు రైతుల అభ్యున్నతికి...

వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి శ్రీ కురసాల కన్నబాబు

రెండేళ్లలో రైతులకు రూ. 83 వేల కోట్ల లబ్ధి లక్షమంది రైతులతో వ్యవసాయ సలహా మండళ్ళు అన్నదాతకు చేదోడు వాదోడుగా రైతు భరోసా కేంద్రాలు రూ. 2,600 కోట్లతో ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ యూనిట్లు

“ రైతు క్షేమం - రాష్ట్ర సంక్షేమం. ఇవే రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.ఎస్. జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి ఆశయాలు. అన్నదాత ఆనందంగా ఉండాలి... ఆంధ్రప్రదేశ్ సుభిక్షంగా ఉండాలి...”

కర్షకుని నికర ఆదాయం పెరగాలి... రాష్ట్ర స్థూల ఆదాయం ఇనుమడించాలి... వ్యవసాయం పండగలా సాగాలి... పుడమి పుతుడు ఎపుడూ చిరునవ్వుతో ఉండాలి...

ఇవే ఆయన మాకు తరచూ చెప్పే మాటలు. ఈ ఆలోచన నుండి పుట్టినవే రైతు భరోసా కేంద్రాలు, అగ్రి ల్యాబ్స్, యంత్ర సహాయ కేంద్రాలు, వ్యవసాయ సలహా మండళ్ళు. ఈ నాలుగు రైతుకు వెన్నుదన్నుగా నిలవాలి. చేయిపట్టి నడిపించాలి. విత్తు నుంచి విక్రయం వరకు రైతన్నకు ఎటువంటి ఇబ్బందీ రాకూడదు. ఇవే లక్ష్యాలుగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, వ్యవసాయ శాఖ పనిచేస్తున్నాయి. ప్రతి అడుగులోనూ రైతుల అభ్యున్నతి కనిపించాలన్నది మా అభిమతం

శ్రీ కురసాల కన్నబాబు, వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి ”

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చి రెండేళ్లు, డా. వై. ఎస్.ఆర్. రైతుభరోసా పత్రిక ప్రారంభించి ఏడాది పూర్తయిన సందర్భంగా ఆయన వ్యవసాయ శాఖ కార్యకలాపాలను వెల్లడించారు.

■ ■ ■ **రెండేళ్లలో రైతులకు రూ. 83 వేల కోట్ల లబ్ధి** : ముఖ్యమంత్రి వర్మల దూరదృష్టి, దార్ఢనికత వల్ల గత రెండేళ్లలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అమలుచేసిన పథకాల వల్ల రాష్ట్రంలో రైతులకు రూ. 83 వేల కోట్లు లబ్ధి కలిగిందని మంత్రి కన్నబాబు గుర్తు చేశారు. రానున్న మూడేళ్ళలో మరింత మేలు చేయనున్నారని తెలిపారు. రెండేళ్ల

కరోనా ఆవత్కాలంలోనూ, రాష్ట్రంలో ఆర్థిక ఒడిదుడుకు లున్నా చెక్కుచెదరని ఆత్మ స్థైర్యంతో ముఖ్యమంత్రి రైతు సంక్షేమానికి నిరంతరం తపిస్తున్నారు.

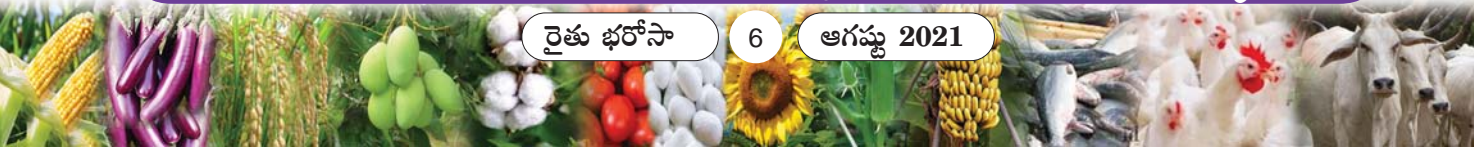
విత్తు నుంచి విక్రయంవరకూ : రైతులకు కావాల్సిన విత్తనం మంచి ఎరువులు, పురుగు మందులు సకాలంలో నాణ్యమైన ధృవీకరించినవి ఇచ్చేందుకు 10,778 రైతు భరోసా కేంద్రాలు ఎంతగానో అండగా నిలుస్తున్నాయి. పంట దిగుబడి వచ్చాక రైతుకు గిట్టుబాటు ధరకు విక్రయాలు కూడా ఈ రైతుభరోసా కేంద్రాల ఆధ్వర్యంలోనే జరిగాయని మంత్రి వివరించారు. రబీలో ధాన్యం కొనుగోళ్లు, ప్రస్తుత ఖరీఫ్ సీజన్లోనూ రాయితీపై విత్తన పంపిణీ రైతుభరోసా కేంద్రాల వద్దే జరిగి రైతులకు ఎటువంటి అటంకం కలిగించకుండా చూశారు.

ఇప్పుడు రెండోదశ కార్యచరణలో భాగంగా ముఖ్యమంత్రి ప్రారంభించిన డా. వై.ఎస్.ఆర్. అగ్రిల్యాబ్స్ విత్తనాల ధ్రువీకరణ, పురుగుమందుల నాణ్యతను నిర్ధారిస్తాయి. రైతులకు సత్వర ఫలితాలనిస్తాయి.

రాష్ట్రంలో రైతాంగానికి శాశ్వత ప్రయోజనాలు ఇచ్చే కార్యక్రమాలు, సంస్కరణలు మరెన్నో తక్షణ ప్రయోజనాలు, ఉపశమనం కలిగించే చర్యలు తీసుకుంటూ వ్యవసాయ రంగాన్ని అభివృద్ధి చేయాలని తద్వారా గ్రామీణ ఆంధ్రప్రదేశ్ను పరిపుష్టం చేయాలన్నది ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.ఎస్. జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి సంకల్పం. వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాల్ని కూడా సమాంతరంగా అభివృద్ధి చెయ్యడం. వ్యవసాయ ఉత్పత్తులకు విలువ వృద్ధిని జోడించడం చాలా ముఖ్యమైన లక్ష్యంగా ముఖ్యమంత్రి నిర్ణయించారు.

■ ■ ■ **వ్యవసాయ సలహా మండళ్ల తోడ్పాటు** : రైతులు ఏ పంటసాగుచేస్తే లాభదాయకం, తక్కువ పెట్టుబడితో ఎక్కువ దిగుబడినిచ్చే వంగడాల ఎంపిక, మార్కెట్ అవసరాల కనుగుణంగా పంటల సాగుపై సలహాలు ఇచ్చేందుకు ముఖ్యమంత్రి వర్మలు

“సాగులో సందేహమా? 155251 కు ఫోన్ చేయండి. ఒక్కఫోన్ కాల్తో అన్నదాతల సందేహాల నివృత్తి”

ప్రారంభించిన మరో బృహత్తర కార్యక్రమం వ్యవసాయ సలహా మండలి ఏర్పాటు. రైతు భరోసా కేంద్రం, మండలం, జిల్లా, రాష్ట్ర స్థాయిలో లక్ష మంది అభ్యుదయ రైతులు వ్యవసాయ శాస్త్రవేత్తలు, అధికారులతో కూడిన ఈ మండళ్లు రైతును సరైన దిశలో నడిపిస్తాయన్నది ముఖ్యమంత్రి గారి నమ్మకం. ఇవి ప్రకృతం తప్పకుండా సమావేశం నిర్వహించి రైతు సమస్యలను ఎప్పటికప్పుడు పరిష్కరిస్తాయి. వ్యవసాయం, ఉద్యాన, పట్టు పరిశ్రమకు సంబంధించి పంట మార్పిడి మార్కెట్ అవసరాలకు అనుగుణమైన పంటల ఎంపిక వాతావరణ ఆధార సలహాలిస్తాయి. నికర ఆదాయం పెంపే లక్ష్యంగా ఆయా శాఖలు రైతులకు మార్గదర్శకం చేస్తాయి.

విత్తన పంపిణీతో మరోఘనత :

ప్రస్తుత ఖరీఫ్ సీజన్లో రైతులు ఎటువంటి ఇబ్బంది లేకుండా రైతు పండించిన విత్తనం రైతుకే రాయిత్తిపై పంపిణీ చేసిన ఘనత ముఖ్యమంత్రి గారిదేనని మంత్రి శ్రీ కన్నబాబు గారు చెప్పారు. రాయలసీమ జిల్లాల్లో వేరుసెనగ, ఇతర జిల్లాల్లో వరి, అపరాలు, చిరుధాన్యాలు సబ్సిడీపై పంపిణీ చేశామని తెలిపారు. అలాగే ఆర్బీకేల్లో ముందస్తుగా ఎరువులు కూడా సిద్ధం చేసిపెట్టిన విషయాన్ని ఆయన గుర్తుచేశారు.

రైతులకు ఉచితంగా బీమా : దేశంలోనే తొలిసారి రైతులకు ఒక్క పైసా భారం లేకుండా మొత్తం ప్రీమియం ప్రభుత్వమే కట్టేలా ముఖ్యమంత్రి చూశారని మంత్రి కన్నబాబు తెలిపారు. అందువల్లనే ఏ సీజన్ లో పంట నష్టం జరిగితే అదే సీజన్ లో పంట ముగిసేలోపే రూ. 930 కోట్ల ఇన్సూరెన్స్ సబ్సిడీ ఇచ్చామన్నారు.

ఈ-క్రాప్ ఎంతో మేలు : ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన ఈ-క్రాప్ విధానం రైతుకు ఎంతో మేలు చేస్తుందని మంత్రి పేర్కొన్నారు.

రైతులకు తప్పనిసరిగా తమ పంటల సాగు వివరాలను నమోదు చేయించుకోవాలన్నారు. అలాగే కొత్తగా రూపకల్పన చేసిన యూనిఫైడ్ డిజిటల్ యాప్ కింద రైతు భరోసా కేంద్రంలో రైతు వివరాలు రిజిస్టర్ చేసుకుంటే చాలు వివిధ లే పొలానికి వెళ్లి ఏ సర్వే నెంబర్ లో ఏ పంట వేశారన్నది ఈ పంటలో నమోదు చేస్తారన్నారు.

వైఎస్సార్ జల కళ : ఈ పథకం కింద చిన్న, సన్నకారు రైతులకు బోర్లు ఉచితంగా తప్పించాలని, మోటార్లు ఉచితంగా

నమకూర్చాలని సీఎం జగన్ సూచించారు. అలాగే బిందు, తుంపర సేద్య వరికరాలు కల్పించాలని నిర్దేశించారు. నాలుగేళ్లలో రూ. 4,932 కోట్లతో దాదాపు, రెండు లక్షల బోర్లు వేయాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నాం.

25 ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ యూనిట్లు : రూ. 2,600 కోట్ల వ్యయంతో పార్లమెంట్ నియోజకవర్గానికి 25 ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ యూనిట్లు ఏర్పాటు చేస్తున్నాం. దీనివల్ల పండించిన చోటే పంటను శుద్ధిచేసి మార్కెట్ కు తీసుకొచ్చేందుకు రైతులకు వీలవుతుంది.

చీనీ-నిమ్మ సంవత్సరం :

రాష్ట్రంలో నిమ్మ, బత్తాయి ఎగుమతులను ప్రోత్సహించే ఉద్దేశంతో 2021 -22 సంవత్సరాన్ని చీనీ, నిమ్మ సంవత్సరంగా ప్రకటిస్తున్నట్లు మంత్రి శ్రీ కన్నబాబు చెప్పారు. రాష్ట్రంలో నిమ్మ, బత్తాయి సాగును ప్రోత్సహించి, రైతులకు రెట్టింపు ఆదాయం, గ్రామాల్లో ఉపాధి వారి జీవన ప్రమాణాల స్థాయిని పెంపొందించేందుకు ఉద్యాన వర్షిణీ శాస్త్రవేత్తలు, ఉద్యాన శాఖాధికారులు కృషి చేస్తారన్నారు. నాణ్యమైన మొక్కలను రైతులకు అందుబాటులోకి తెస్తారని పేర్కొన్నారు.

విత్తన హబ్ గా ఎ.పి. : రాష్ట్రాన్ని విత్తన హబ్ గా తీర్చిదిద్దేందుకు త్వరలో నూతన విత్తన విధానాన్ని తీసుకువస్తున్నట్లు మంత్రి వివరించారు. ఇక నుంచి సాగుయ్యే ప్రతి ఎకరాకు సర్టిఫై చేసిన విత్తనం మాత్రమే సరఫరా అయ్యేలా చర్యలు తీసుకుంటున్నట్లు తెలిపారు. ప్రతి విత్తనం ఆర్ బీ కేల ద్వారానే పంపిణీ అయ్యేలా చూస్తామని చెప్పారు. విత్తనాలు పండించే రైతులు, కంపెనీల వివరాలు రైతు భరోసా కేంద్రాల్లో అందుబాటులో ఉంచుతామన్నారు. ప్రాచుర్యం పొందిన హైబ్రీడ్ విత్తనాల ఉత్పత్తికి చర్యలు తీసుకొని రాష్ట్రాన్ని విత్తన హబ్ గా తీర్చిదిద్దడమే కాకుండా ఇతర రాష్ట్రాలకు మార్కెటింగ్ చేసేలా ప్రణాళికలు రూపొందిస్తున్నామన్నారు.

“చీడపీడలపై మీ సందేహాలను 8331056028 కు వాట్సప్ ఫోటో పంపండి. వాటిని నివృత్తి చేసుకోండి.”

పరిమిత పెట్టుబడి... మేలైన దిగుబడి...

రైతు భరోసా చైతన్య యాత్రల లక్ష్యం

కొంగొత్త ఆశలతో, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇస్తున్న ప్రోత్సాహంతో రైతులు ఖరీఫ్ పనుల్లో తలమునకలయ్యారు. గత ఏడాది రాష్ట్రంలో రైతులు సాధించిన రికార్డు స్థాయి పంటల దిగుబడులను మరింతగా పెంచేందుకు రైతులకు అండగా నిలిచేందుకు ప్రభుత్వం వైఎస్ఆర్ రైతు భరోసా చైతన్య యాత్రలను తలపెట్టింది. జూలై 9 నుంచి 23 వరకు రాష్ట్రంలోని 13 జిల్లాల్లో 10,707 రైతు భరోసా కేంద్రాల పరిధిలో ఈ చైతన్య యాత్రలు జరిగాయి. ఇందులో ముఖ్యంగా పది అంశాల ప్రాతిపదికగా వ్యవసాయశాఖ యంత్రాంగం, వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయ శాస్త్రవేత్తలు, రైతు శిక్షణ కేంద్ర అధికారులు పల్లెపల్లెన రైతులను సమావేశపరిచి తక్కువ పెట్టుబడి, మేలైన దిగుబడి లక్ష్యంగా చైతన్యపరిచారు. ఈ యాత్రల్లో రైతులతో చర్చించిన ముఖ్యాంశాలు తెలుసుకుందాం:

మెట్ట ప్రాంతాల్లో ప్రత్యామ్నాయ సాగు : నీటి వసతి తక్కువగా ఉన్న ప్రాంతాల్లో, మెట్ట భూముల్లో బోర్ల కింద వరి పంటకు ప్రత్యామ్నాయంగా ఆరుతడి పంటల వల్ల భూగర్భ జలాలు పొదుపు చేయడమే కాక, ఎక్కువ ఆదాయాన్ని పొందవచ్చని రైతులకు అవగాహన కల్పించారు. తక్కువ విద్యుత్తు, తక్కువ నీటితో వరికి బదులుగా అపరాలు, మొక్కజొన్న, చిరుధాన్యాలు, వేరుశనగ, కూరగాయల సాగుతో మంచి దిగుబడులు పొందవచ్చు.

విత్తుపై శ్రద్ధ - రైతుకు ఆదా : విత్తనం కొనుగోలు నుంచి రైతు అప్రమత్తంగా ఉండాలి, అధికృత డీలరు వద్దే కొనుగోలు చేసి, రశీదు పొందాలి. ఈ రశీదు పంటకాలం పూర్తయ్యేవరకు భద్రపరచుకోవాలి. అలాగే విత్తన శుద్ధి కూడా

యాత్రల తీరిది...

రోజులు-15 జిల్లాలు-13 ఆర్బీకేలు-10,707

పురుష రైతులు - 3,39,475

మహిళా రైతులు - 95,247

మొత్తం : 4,34,722

ఎంతో ప్రాముఖ్యం.

భూసారం... ఎరువుల వాడకం : ఏ పంటకైనా భూమి సారాన్ని బట్టి ఎరువులు వాడాలి. చివ్వుణా రహితంగా ఎరువుల వాడకం వల్ల అనర్థాలు గురైరిగి, నత్రజని అధిక మోతాదులో వాడకం వల్ల కలిగే నష్టాలు, అలాగే వివిధ పంట దశల్లో నత్రజని ఆవశ్యకతపై అవగాహన ఉండాలి.

రైతుల విన్నపాలు : రాష్ట్రంలోని 13 జిల్లాల్లోని 10,707 గ్రామీణ రైతు భరోసా కేంద్రాల్లో దాదాపు నాలుగున్నర లక్షల మందికి పంటల సాగు మెలకువలపై అవగాహన కల్పించారు. ఈ సందర్భంగా రైతులు ప్రభుత్వానికి పలు విన్నపాలు చేశారు. వాటిలో ముఖ్యమైనవి యంత్ర పరికరాలు అందరికీ ఇవ్వాలి, ట్రాక్టర్ల సబ్సిడీపై కావాలి, సూక్ష్మ పోషకాలు సబ్సిడీపై అందించాలి. వ్యవసాయ పనులకు ఉపాధి హామీ పథకాన్ని అనుసంధానించాలి. కౌలుదారుల సాగుహక్కు పత్రాల గడువు ఇంకా పెంచాలి. అన్ని విత్తనాలు రాయితీపై ఇవ్వాలి.

“సాగులో సందేహమా? 155251 కు ఫోన్ చేయండి. ఒక్కఫోన్ కాలీతో అన్నదాతల సందేహాల నివృత్తి”

ఇబ్బంది లేకుండా 'ఈ-క్రాపింగ్'

పంటల నమోదుకు సంబంధించి ఈ-క్రాపింగ్ కు అధిక ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలని అధికార యంత్రాంగాన్ని సీఎం వైఎస్ జగన్ మోహన్ రెడ్డి గారు ఆదేశించారు. రైతులను డాక్యుమెంట్ల పేరుతో ఇబ్బంది పెట్టకుండా ఈ-క్రాపింగ్ చేయాలన్నారు. భౌతిక, డిజిటల్ అకనాలెడ్జ్ మెంట్ ఇవ్వాలని, ఈ-క్రాపింగ్ జరగని రైతు ఉండకూడదని స్పష్టం చేశారు. ఆర్బీకేలో ఈ-క్రాపింగ్ పై కలెక్టర్లు, జేసీలు పదిశాతం తనిఖీ చేయాలని సూచించారు. జేడీఏ, డీడీఏ 20 శాతం తనిఖీలు చేయాలని వ్యవసాయ ఉద్యోగ అధికారులు 30 శాతం తనిఖీలు చేయాలని పేర్కొన్నారు. నకిలీ విత్తనాలు, ఎరువులు, పురుగు మందులను నిరోధించేందుకు తరచూ దుకాణాలపై దాడులు నిర్వహించాల్సిందిగా కలెక్టర్లు, ఎస్పీలను సీఎం గారు ఆదేశించారు. వ్యవసాయ సలహా మండలి సమావేశాలను తప్పనిసరిగా నిర్వహించాలని కలెక్టర్లు వీటిని పర్యవేక్షించాలని సూచించారు. వ్యవసాయం, ఖరీఫ్ సన్నద్ధత తదితరాలపై ముఖ్యమంత్రి జగన్ 'స్పందన' కార్యక్రమంలో పలు సూచనలు చేశారు.

వేయాలి. ఏ పంట వేయకూడదు. అనేది రైతులకు చెప్పాలి. పరితో పాటు అదే స్థాయిలో ఆదాయాలు వచ్చే మార్గాలను రైతులకు చూపించాలి. ఆర్బీకేల స్థాయిలో మొదటి శుక్రవారం, రెండో శుక్రవారం మండల స్థాయిలో, మూడో శుక్రవారం జిల్లా స్థాయిలో వ్యవసాయ సలహా మండలి సమావేశాలు జరగాలి.

రైతు బాగుంటేనే అంతా బాగుంటుంది.

రైతు బాగుంటేనే అంతా బాగుంటుంది. 62 శాతం మంది వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాలపై ఆధారపడి ఉన్నారు. రైతుల విషయంలో అన్ని రకాలుగా మనం సహాయకారిగా ఉండాలి. నాణ్యమైన విత్తనాలు, ఎరువులు, పురుగుమందులు రైతులకు ఆర్బీకేల ద్వారా అందుబాటులో ఉండాలి. మొత్తం 15.4 లక్షల క్వింటాళ్ల విత్తనాలు అవసరం. ఎరువులకు సంబంధించి 20:20 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు అవసరం. రైతులకు అవసరమైన విత్తనాలను అందుబాటులో ఉంచాలి. నాణ్యతను కలెక్టర్లు దగ్గరుండి పర్యవేక్షణ చేయాలి. కలెక్టర్లు, ఎస్పీలు వారానికోసారి కూర్చుని ప్రజా సమస్యలపై చర్చించాలి.

ఖరీఫ్ సన్నద్ధత

మంచి వర్షాల వల్ల ఖరీఫ్ విస్తీర్ణం పెరుగుతోంది. సాధారణ విస్తీర్ణం 92.26 లక్షల ఎకరాలు అయితే ఇప్పటికే 27.46 లక్షల ఎకరాల్లో నాట్లు వేశారు. మరింత వేగంగా ఈ-క్రాపింగ్ చేపట్టాలి. భౌతికంగా, డిజిటల్ రశీదు ఉండాలి. దీనిపై రైతు సంతకం, అగ్రికల్చర్ అసిస్టెంట్ సంతకం ఉండాలి. డాక్యుమెంట్లు కావాలని క్షేత్రస్థాయి సిబ్బంది బలవంతం చేయవద్దు. పంట వేసిన ప్రతిచోటా ఈ-క్రాపింగ్ చేయాలి. ఒక పొలంలో ఏ పంట వేశారు? ఎవరు వేశారు? ఎన్ని ఎకరాలు వేశారు? అన్నది ఈ-క్రాపింగ్లో నమోదు చేయాలి. పంటలు బీమా చేయాలన్నా, సున్నా వడ్డీ ఇవ్వాలన్నా పంటల కొనుగోలు చేయాలన్నా... ఇలా అన్ని రకాల అంశాల్లో ఈ-క్రాపింగ్ కీలకం. రైతుల్లో అవగాహన కల్పించి... ఈ-క్రాపింగ్ పై దృష్టిపెట్టాలి.

ఆర్బీకేల వద్దే బ్యాంకింగ్ సేవలు

ఆర్బీకేల వరకూ బ్యాంకింగ్ సేవలు అందాలి. బ్యాంకుల చుట్టూ రైతులు తిరగడం కాదు. ఆర్బీకేల వద్దే వారికి బ్యాంకింగ్ సేవలు అందాలి. కౌలు రైతులకూ రుణాలు అందాలి.

ధాన్యం బకాయిలు విడుదల

మొత్తం ధాన్యం బకాయిలను విడుదల చేస్తున్నాం మొత్తం రూ. 3,300 కోట్లకు గాను రూ. 1,800 కోట్లు 10 రోజుల క్రితమే చెల్లించాం. మిగిలిన బకాయిలను విడుదల చేశాం. రైతుల చేతుల్లోకి డబ్బులు వచ్చి ఖరీఫ్ కు ఉపయోగపడాలని కోరుకుంటున్నాం. ధాన్యం కొనుగోలు చేసిన 21 రోజుల్లో డబ్బులు చెల్లిస్తున్నాం. గత రెండేళ్ళలో సగటున 83 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు కొనుగోలు చేశాం. అంతకు ముందు ఐదేళ్ళలో రాష్ట్రంలో సగటున ఏటా కొనుగోలు చేసింది కేవలం 55 నుంచి 57 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు మాత్రమే.

వ్యవసాయ సలహా మండలి సమావేశాలు

పంటల ప్రణాళికను అమలు చేయడానికి వ్యవసాయ సలహా మండలి సమావేశాలు దోహదం చేస్తాయి. మార్కెట్లో డిమాండు ఉన్న పంటలు సాగు చేయాలి. ఏ పంట వేయాలి. ఏ రకం

"చీడపీడలపై మీ సందేహాలను 8331056149 కు వాట్సప్ ఫోటో పంపండి. వాటిని నివృత్తి చేసుకోండి."

రైతు భరోసా కేంద్రాల్లో బ్యాంకింగ్ సేవలు

రైతు సంక్షేమమే ధ్యేయంగా ముఖ్యమంత్రి మానస పుత్రికగా రాష్ట్రంలో ఆవిర్భవించిన రైతు భరోసా కేంద్రాలు రైతుకు విత్తు సుంచి విక్రయం వరకూ అన్ని సేవలు అందిస్తున్నాయి. రైతుల ఆదరాభిమానాలు చూరగొంటున్నాయి. ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.ఎస్. జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు ఇప్పుడు మరో ముందడుగు వేసి ఈ కేంద్రాల్లోనే బ్యాంకింగ్ సేవలు కూడా అందించాలని సంకల్పించారు. ఇటీవల జరిగిన రాష్ట్ర స్థాయి బ్యాంకర్ల సమావేశంలో కూడా ముఖ్యమంత్రి గారు ఈ సేవలకు బ్యాంకర్లు ముందుకు రావాలని సూచించారు. దీంతో బ్యాంకులు అందుకు అనుగుణంగా రాష్ట్రంలోని 10,641 రైతు భరోసా కేంద్రాల్లో బ్యాంకింగ్ సేవలు అందించేందుకు చురుగ్గా సన్నాహాలు చేశాయి.

రిజర్వు బ్యాంకు నిబంధనల ప్రకారం 5 వేల జనాభా ఉన్న గ్రామాల్లో బ్యాంకులు నెలకొల్పాల్సిన అవసరం ఉంది. బ్యాంకుల విలీనంతో కొత్త శాఖలు ఏర్పాటు చేసే అవకాశాలు లేవు. ఇలా బ్యాంకు శాఖల స్థానంలో వివిధ బ్యాంకులు బ్యాంకు మిత్ర, బిజినెస్ కరస్పాండెంట్లను ఏర్పాటు చేసుకొని కొన్ని గ్రామాల్లో సేవలు అందిస్తున్నాయి. అయితే గ్రామీణ ప్రజలకు ముఖ్యంగా రైతులకు బ్యాంకింగ్ సేవలు మరింత అందుబాటులో ఉంచాలనే లక్ష్యంతో రైతు భరోసా కేంద్రాల్లోనే ఈ సేవలు అందేలా ఏర్పాటు చేశారు.

రైతు భరోసా కేంద్రాల్లోనే బ్యాంకింగ్ సేవలు అందేలా జిల్లా లీడ్ బ్యాంక్ మేనేజర్లు ఏర్పాటు పూర్తి చేశారు. బిజినెస్

కరస్పాండెంట్లను ఆర్.బీ.కే. లతో మ్యూపింగ్ చేయడాన్ని పూర్తి చేశారు. ఇప్పటికీ అన్ని బ్యాంకులకు ఈ మేరకు మార్గదర్శకాలు పంపారు. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఏ.టి.ఎం.లు ఏర్పాటు చేయకపోవడంతో నగదు తీసుకోవాలన్నా, నగదు జమ చేయాలన్నా, దూర ప్రాంతాల్లోని బ్యాంకులకు వెళ్లాల్సి వస్తోంది. దీంతో తీవ్ర వ్యయప్రయాసలకు గురవుతున్నారు.

ఇవీ సేవలు : ఆర్.బీ.కే.ల ద్వారా నగదు తీసుకోవడం, జమతో పాటు వారు నగదు బదిలీ చేసుకునే అవకాశం అందుబాటులోకి వచ్చింది. బ్యాంకు ఖాతాలో నగదు ఉంటే ఆర్.బీ.కే.ల సుంచి బిజినెస్ కరస్పాండెంట్ ద్వారా రూ.20 వేల వరకు నగదు తీసుకోవచ్చు. రూ.20 వేల వరకు నగదు జమ చేయవచ్చు. నగదు బదిలీ మాత్రం రూ.10 వేల వరకు చేసుకోవచ్చు. బిజినెస్ కరస్పాండెంట్లు నిర్ధారిత పనివేళల్లో వారికి ఇచ్చిన సైపింగ్ మిషన్లు, ట్యాబ్ల ద్వారా ఆన్లైన్లోనే బ్యాంకింగ్ సేవలు అందించనున్నారు. ఈ బిజినెస్ కరస్పాండెంట్లు అందించే సేవలు పూర్తిగా ఉచితం. ఒక్క రూపాయి కూడా చెల్లించాల్సిన అవసరం లేదు.

జిల్లాల వారీగా ఆర్బీకేలో గుర్తించిన బ్యాంకు మిత్రలు			
	జిల్లా	ఆర్బీకేలు	బ్యాంకుమిత్రలు
1	శ్రీకాకుళం	838	820
2	విజయనగరం	634	359
3	విశాఖపట్నం	627	627
4	తూర్పుగోదావరి	1137	1108
5	పశ్చిమగోదావరి	948	948
6	కృష్ణా	814	387
7	గుంటూరు	865	782
8	ప్రకాశం	906	617
9	నెల్లూరు	680	657
10	కడప	639	639
11	కర్నూలు	877	817
12	అనంతపురం	867	831
13	చిత్తూరు	946	779
	మొత్తం	10,778	9,371

“సాగులో సందేహమా? 155251 కు ఫోన్ చేయండి. ఒక్కఫోన్ కాల్తో అన్నదాతల సందేహాల నివృత్తి”

వచ్చే శాయ్... రైతు భరోసా రథాలు

రైతు సంక్షేమానికి, రైతు అభ్యున్నతికి ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.ఎస్. జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి నేతృత్వంలోని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అగ్ర ప్రాధాన్యం ఇస్తున్న విషయం తెలిసిందే. రైతులకు పంటల సాగులో అడుగడుగునా అండగా నిలిచేందుకు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఇప్పటికే 10,778 రైతు భరోసా కేంద్రాలు సేవలు అందిస్తున్నాయి.

ఖరీఫ్ పనులు ముమ్మరంగా సాగుతున్న వేళ రైతులకు మరింత చేరువ అయ్యేందుకు... వారి సందేహాల నివృత్తికి, సమయానుకూల సలహాలు ఇచ్చేందుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సాంకేతికతను వినియోగించుకుని మరో ముందడుగు వేసింది.

అందులో భాగంగా రాష్ట్ర వ్యవసాయ శాఖ పల్లెపల్లెన రైతు భరోసా రథంతో రైతులకు మరింత చేదోడుగా నిలవనుంది. తొలి దశలో రాష్ట్రంలోని శ్రీకాకుళం, కృష్ణా, కడప జిల్లాల్లో ఈ రథాలు విస్తృతంగా రైతులకు అవగాహన కల్పిస్తున్నాయి.

రాష్ట్రంలోని ప్రతి అసెంబ్లీ నియోజకవర్గంలోని మూడు నుంచి నాలుగు రైతు భరోసా కేంద్రాల పరిధిలో ఇవి రైతులకు పంటల సాగులో మెలకువలు, తెగుళ్ల నివారణ సూచనలు ఇస్తున్నాయి. తక్కువ పెట్టుబడితో అధిక దిగుబడికి సూచనలు ఇస్తాయి. వ్యవసాయశాఖ సిబ్బంది, అధికారులు, ఆయా ప్రాంత శాస్త్రవేత్తలు, నిపుణులు ఈ రథం వెంట మీ ఊరికి వచ్చి తగు సలహాలు ఇస్తారు. మీ సందేహాలు నివృత్తి చేస్తారు. తెగుళ్ల నివారణ ఉపాయాలు చెబుతారు. ఒక నెలలో వెయ్యి కిలోమీటర్ల పరిధిలో తిరిగి రైతులకు తోడ్పాటు అందించేలా ఈ రైతు భరోసా రథం

యాత్ర రూపొందించారు. రైతు భరోసా కేంద్ర పరిధిలోని వీఏఏలు ఈ రథం ఆవశ్యకత, రానున్న సమయం వివరాలను రైతులందరికీ ముందుగా తెలియపరుస్తారు. ఆ రైతు భరోసా కేంద్రం వద్ద రైతులందరినీ సమావేశపరిచి ఈ రథంలో ఉన్న అత్యాధునిక దృశ్య, శ్రవణ మాధ్యమాల ద్వారా నిపుణులు సూచనలు, సలహాలు ఇస్తారు. తెగుళ్లు, చీడ పీడల నివారణ పద్ధతులను ప్రదర్శించి చూపిస్తారు.

ఇలా చూపించడం వల్ల రైతులకు వివిధ పంటల సాగులో ఉన్న అనుమానాలు తీరడంతో పాటు, మెలకువలు తెలుస్తాయి. తెగుళ్ల నివారణ పద్ధతులు చూసి ఆచరించి మేలైన దిగుబడులు పొందగలుగుతారు. ఇంకెందుకు ఆలస్యం మన ఊరికి ఈ రైతు భరోసా రథం ఎప్పుడు వస్తుందో తెలుసుకుందాం పదండి...!

“చీడపీడలపై మీ సందేహాలను 8331056150 కు వాట్సప్ ఫోటో పంపండి. వాటిని నివృత్తి చేసుకోండి.”

పంటల నమోదుతో ఇబ్బందులకు చెల్లు

ఆర్బీకేలో రిజిస్ట్రేషన్ చేయించుకుంటే చాలు

- ధాన్యం సహా అన్ని పంటల ఉత్పత్తుల కొనుగోళ్లకు ఇదే ఆధారం
- వాస్తవ సాగుదారులకు మేలు కలిగేలా సంస్కరణలు
- ఖరీఫ్ - 2021 నుంచి అమలుకు శ్రీకారం

పంటల నమోదులో తలెత్తుతున్న ఇబ్బందులకు చెక్ పెడుతూ రైతు భరోసా యూనిఫైడ్ డిజిటల్ ప్లాట్ ఫాం (ఆర్బీ-యూడీపీ) ద్వారా పంటల వివరాలను పకడ్బందీగా నమోదు చేసేందుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏర్పాట్లు చేసింది. వాస్తవ సాగుదారులకు మేలు కలిగేలా ఖరీఫ్-2021 సీజన్ నుంచి పంటల నమోదు (ఈ-క్రాప్ బుకింగ్)లో సంస్కరణలు తీసుకొచ్చింది. పంటను అమ్ముకోవడానికే పరిమితం కాకుండా... సాగు ఉత్పాదకాలు, పంట రుణాలు, సున్నా వడ్డీ, పెట్టుబడి రాయితీ, పంటల బీమా, పంట నష్టపరిహారం వంటి ఏ లబ్ధి పొందాలన్నా పంటల నమోదే ప్రామాణికం.

మూడు దశల్లో నమోదు ప్రక్రియ

ఆర్బీ-యూడీపీలో పంటల నమోదు ప్రక్రియ మూడు దశల్లో జరుగుతుంది. పంట నమోదు, ధృవీకరణ, పర్యవేక్షణ ద్వారా రైతులకు ప్రభుత్వం అండగా నిలుస్తుంది. రైతులు తమ పొలాల్లో నాట్లు వేసిన వారంలోపు రైతు భరోసా కేంద్రాలకు వెళ్లి తాము ఎంత విస్తీర్ణంలో ఏయే రకాల పంటలు సాగు చేస్తున్నామనే వివరాలను వీవీఎ/వీహెచ్ఎల ద్వారా నమోదు చేయించుకోవాలి. రైతులు తమ ఆధార్, భూమి గుర్తింపు పత్రాలు (పట్టాదార్ పాస్ బుక్ లేదా సీసీఆర్సీ కార్డు), బ్యాంకు ఖాతా, ఫోన్ నెంబర్ వివరాలను తీసుకెళ్లాలి. ఆధార్ డేటా బేస్ తో అనుసంధానించిన ఆర్బీయూడీపీలో ఈ వివరాలన్నీ నమోదు చేస్తారు. ఆధార్/భూమి ఖాతా/సర్వే నంబర్ల ఆధారంగా రైతు వ్యవసాయ భూమిని యూడీపీ శోధించి రైతు ఈ కేవలెసీతో సరిపోల్చుకుని పంటల నమోదును ధృవీకరిస్తుంది. ఆ తర్వాత భూమి రికార్డు ఆధారంగా పంటల వివరాలతో సహా రైతు సమక్షంలోనే ఆన్లైన్లో చేస్తారు. ఈ ప్రక్రియ పూర్తి కాగానే రైతు మొబైల్ కు సమాచారం వస్తుంది. విస్తీర్ణం పెరిగినా, పంటలు మార్చుకున్నా ఆర్బీకేలో నమోదు చేయించుకోవచ్చు. నమోదైన రెండు వారాల తర్వాత వీవీఎలు సంబంధిత పొలాలకు వెళ్లి పంటలను పరిశీలిస్తారు. అన్నీ పక్కాగా

ఉన్నాయని నిర్ధారించుకున్నాక పొలంలో ఫోటో తీసి అప్ లోడ్ చేయగానే మొబైల్ ద్వారా రైతుకు డిజిటల్ రసీదు వెళ్తుంది. ఆర్బీకే నుంచి కూడా ప్రింటెడ్ రసీదు పొందవచ్చు. నమోదు చేసుకున్న పంట వివరాలకు, క్షేత్రస్థాయి పరిశీలనలో గమనించిన వివరాలు భిన్నంగా ఉంటే రికార్డుల్లో మార్పులు చేసి రసీదు పంపిస్తారు. నమోదైన ఆయా పంటల స్థితిగతులను పరిశీలించేందుకు వీవీఎ/వీహెచ్ఎలు దశలవారీగా క్షేత్రస్థాయి సందర్శన చేస్తారు. పంట పరిస్థితిని పరిశీలించి సాగులో అవసరమైన సలహాలు, సూచనలు అందిస్తారు. అవసరమైతే శాస్త్రవేత్తలతో మాట్లాడించి సస్యరక్షణ చర్యలు తెలియజేస్తారు. అవసరమైతే పంట నమూనాలను అగ్రి ల్యాబ్ లకు పంపి సామూహిక నివారణ చర్యలకు సిఫారసు చేస్తారు.

మార్కెటింగ్ లోనూ చేయూత

రాష్ట్రంలో పండించిన పంటలు రైతు వివరాలతో సహా వ్యాపారులకు ఆర్బీ-యూడీపీ ప్లాట్ ఫామ్ లో కనిపిస్తాయి. తద్వారా వ్యాపారులు నేరుగా రైతులతో మాట్లాడి పంటల్ని కొనుగోలు చేయించుచ్చు. ఆర్బీ-యూడీపీలోని వివరాల ఆధారంగానే రైతులకు రాయితీలు, పరిహారాలు అందిస్తారు.

రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా నమోదు

పంటల నమోదు విషయంలో ఏ ఒక్క రైతు ఇబ్బంది పడకుండా ఆర్బీ-యూడీపీని డిజైన్ చేశాం. ఒకేసారి రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఉన్న 1.20 కోట్ల ఎకరాల భూమిలో పంటల వివరాలను నమోదు చేయబోతున్నాం.

-హెచ్. అరుణ్ కుమార్, కమీషనర్, వ్యవసాయశాఖ

“సాగులో సందేహమా? 155251 కు ఫోన్ చేయండి. ఒక్క ఫోన్ కాల్ తో అన్నదాతల సందేహాల నివృత్తి”

నాలుగంచెల వ్యవసాయ సలహా మండళ్లు

లక్ష మంది అభ్యుదయ రైతుల భాగస్వామ్యం : వ్యవసాయశాఖ మంత్రి శ్రీ కన్నబాబు

వివిధ జిల్లాల వ్యవసాయ సలహా మండళ్ల చైర్మన్లతో వ్యవసాయ శాఖామంత్రి శ్రీ కన్నబాబు, కమీషనర్ శ్రీ అరుణ్ కుమార్

ఎంతో అనుభవజ్ఞులైన లక్ష మంది రైతులతో రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా వ్యవసాయ సలహా మండళ్లు ఏర్పాటయ్యాయి. ఇంత పెద్ద వ్యవస్థ మరే రాష్ట్రంలోనూ లేదు. వీరి సలహాలు, సూచనలతో రైతులకు ఎంతో మేలు చేయొచ్చు... అని రాష్ట్ర వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి శ్రీ కె.కన్నబాబు గారు అన్నారు. ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వైఎస్ జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి ఆలోచనలకు అనుగుణంగా ఏర్పాటైన ఈ సలహా మండళ్లను వ్యవసాయపరంగా అన్ని అంశాల్లో భాగస్వాములను చేస్తున్నామన్నారు. రైతులకు మరింత మెరుగైన సేవలందించేందుకే ఈ మండళ్ళు ఏర్పాటయ్యాయని చెప్పారు. గుంటూరు జిల్లా మంగళగిరి ఏపీఐఐసీ కార్యాలయంలో జులై 30న పదమూడు జిల్లాల వ్యవసాయ సలహా మండళ్ల చైర్మన్లతో జరిగిన రాష్ట్ర స్థాయి అవగాహన సదస్సులో మంత్రి శ్రీ కన్నబాబుగారు మాట్లాడారు. గ్రామ, మండల, జిల్లా, రాష్ట్ర స్థాయిల్లో ఏర్పాటు చేసిన ఈ సలహా మండళ్ల సహకారంతో రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ రంగం మరింత అభివృద్ధి చెందుతుందన్నారు. వ్యవసాయ, ఉద్యాన, సహకార, పట్టుసాగు, చేపలు, రొయ్యల పెంపకం తదితర అన్ని అంశాల్లో ఈ మండళ్ళు సూచనలిస్తే వాటిని ముఖ్యమంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకువచ్చి వ్యవసాయాన్ని మరింతగా అభివృద్ధి చెయ్యొచ్చన్నారు. సాగుచేసే ప్రతి ఎకరాను ఈ-క్రాప్ లో నమోదు చేయించాల్సిన

బాధ్యత మనందరిపైనా ఉందని మంత్రి శ్రీ కన్నబాబు గారు అన్నారు. బోర్ల కింద వరి పండించకుండా రైతులకు అవగాహన కల్పించాలన్నారు. ఈ-క్రాప్, ముఖ్యమంత్రి యాప్ లను మరింత సరళతరం చేసి రైతులకు అర్థమయ్యేలా చెయ్యాలన్నారు. అనంతరం వ్యవసాయ సలహా మండళ్ల ఆవిర్భావం, ఉద్దేశ్యాలు, బాధ్యతలు తదితర అంశాలపై వివిధ శాఖల ఉన్నతాధికారులు అవగాహన కల్పించారు. పంటల ప్రణాళిక, డిమాండ్ మేరకు ఉత్పత్తి, పంటల మార్పు, రైతులకు ఆర్బీకేలో అందుతున్న సేవలు, మార్కెట్ ఇంటిలిజెన్స్, వాతావరణ పరిస్థితులు తదితర అంశాలపై సలహాలిస్తూ రైతుల్ని చైతన్యపరచాలని సూచనలు చేశారు. సమావేశంలో ప్రభుత్వ ప్రత్యేక ముఖ్య కార్యదర్శి శ్రీమతి పూనం మాలకొండయ్య, ఏ.పీ. వ్యవసాయ మిషన్ చైర్మన్ శ్రీ ఎం.వీ.ఎస్ నాగిరెడ్డి, వ్యవసాయ అనుబంధ శాఖల కమిషనర్లు శ్రీ అరుణ్ కుమార్, శ్రీ ప్రద్యుమ్న, శ్రీ శ్రీధర్, శ్రీ అహ్మద్ బాబు, శ్రీ కన్నబాబు, వ శునంపదర్థక శాఖ డైరెక్టర్ శ్రీ ఆర్. అమరేంద్రకుమార్, ఏపీ సీడ్స్, ఆయిల్ ఫెడ్, ఆగ్రోస్ ఎండీలు శ్రీ శేఖర్ బాబు, శ్రీ శ్రీకంఠనాథరెడ్డి, శ్రీ కృష్ణమూర్తి, సీడ్స్ సర్టిఫికేషన్ డైరెక్టర్ శ్రీ త్రివిక్రమరావు తదితరులు పాల్గొన్నారు.

“చీడపీడలపై మీ సందేహాలను 8331056152 కు వాట్సప్ ఫోటో పంపండి. వాటిని నివృత్తి చేసుకోండి.”

వలి నారుమళ్ళు నాటిన తొలిదశలో ఆశించే పురుగులు, తెగుళ్ళ యాజమాన్యం

డా. కె. వసంత భాను, ప్రోగ్రాం కోఆర్డినేటర్, కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం, గరికపాడు

రాష్ట్రంలో కొంత మంది రైతులు ఇప్పటికే నారుమడులు పోసుకున్నారు. మరికొన్ని చోట్ల ఇంకా నార్లు పోసుకొనే దశలో ఉన్నారు. వరిలో మంచి దిగుబడులు సాధించాలంటే చీడ పీడలు ఆశించని ఆరోగ్యవంతమైన నారు పెంపకం ఎంతో అవసరం. అందుకు అవసరమైన కొన్ని ముఖ్య అంశాలు :

1. ముందుగా మన ప్రాంతానికి అనువైన చీడ పీడలని తట్టుకొనే వంగడాలని ఎంపిక చేసుకోవాలి. ఉదాహరణకి : దోమ పోటు ఎక్కువగా ఆశించే ఉభయ గోదావరి జిల్లాలలో దానిని తట్టుకొనే వంగడాలైన యం.టి.యు. 1061, యం.టి.యు. 1064, యం.టి.యు. 1224, యం.టి.యు. 1262 వంటి రకాలు సాగు చేసుకోవాలి.

2. చాఇ వరకు తెగుళ్ళు విత్తనం ద్వారా వ్యాప్తి చెందుతాయి. కాబట్టి మంచి నాణ్యమైన విత్తనాన్ని తెగుళ్ళు సోకని పొలం నుండి సేకరించుకోవాలి. లేదా విత్తనాన్ని కార్బొండజిమ్ తో విత్తన శుద్ధి చేసుకొని విత్తుకోవాలి. దీనికి గాను ఒక లీటరు నీటిలో ఒక గ్రాము కార్బొండజిమ్ కలిపి దానిలో ఒక కేజీ విత్తనం చొప్పున 24 గంటల పాటు నానబెట్టి మండె కట్టుకోవాలి.

3. నారు పోసిన తరువాత నారుమడిని నిత్యం గమనించుకుంటూ, అవసరం మేరకు సస్యరక్షణ చేపట్టాలి. నారుమడి మరియు నాటిన తొలిదశలో ఆశించి నష్టపరిచే పురుగులలో ముఖ్యమైనవి హిస్సా, కాండం తొలిచే పురుగు ఉల్లికోడు.

హిస్సా : తొలకరిలో కురిసిన వర్షాలకి గట్లపైన, పొలంలోను గడ్డి బాగా పెరిగిపోవడం జరగుతుంది. నారు పోయక ముందు ఈ పురుగు గడ్డిని ఆశ్రయిస్తుంది. తరువాత నారుని మరియు నాటిన పైరుని ఆశించి నష్టపరుస్తుంది. ఇది నీలం నలుపు రంగుతో కూడిన పెంకు పురుగు.

శరీరంపై ముళ్ళ వంటి నిర్మాణాలని కలిగి వుంటుంది. తల్లి పెంకు పురుగు ఆకు చివరన రెండు పొరల మధ్యలో 30-100 వరకు గుడ్లను చొప్పిస్తుంది. వాటి నుండి 3-5 రోజులలో తెల్లని పిల్ల పురుగులు వెలువడి, అవి రెండు పొరల మధ్యకు చొచ్చుకు పోయి వచ్చని పదార్థాన్ని గోకి తింటాయి. పెంకు పురుగులు కూడా నష్టం కలిగిస్తాయి. దీనివలన ఆకులపై తెల్లటి మచ్చలు, తెల్లని నిలుపు చారలు ఏర్పడతాయి. చివరికి ఆకులు ఎండిపోతాయి.

కాండం తొలిచే పురుగు : గత కొన్ని సంవత్సరాలుగా గమనిస్తే తొలకరి వర్షాలు ముందుగా జూన్ మొదటి వారం పడి, నారుమడులు ఆలస్యమై నపుడు ఈ పురుగు వలన నష్టాన్ని తప్పించుకొంటున్నాము. కాని వర్షాలు ఆలస్యమై జూలై మొదటి వారంలో కురిసినపుడు మాత్రం ఈ పురుగు ఉధృతి అధికంగా వుండి నష్టం జరుగుతుంది. దీని రెక్కల పురుగులు పసుపు రంగులో ఉండి ముదు రెక్కల మధ్యలో నల్లటి మచ్చని కలిగి ఉంటాయి. ఇవి ఆకు చివర భాగంలో 20-70 గ్రుడ్లని నముదాయాలుగా పెట్టి వెంట్రుకలతో కప్పుతాయి..

వీటి నుండి వారం రోజులలో పిల్ల పురుగులు వెలువడి, అవి మూడు రోజుల్లో నారు లేదా నాటిన తరువాత మొక్కల కాండం లోపలికి చేరి కణజాలాన్ని తినివేస్తాయి. దీనివలన మొవ్వు ఆకు ఎండి చనిపోతుంది. దీనినే మొవ్వుకుళ్ళు అంటాము.

ఉల్లి కోడు : గతంలో ఉత్తర కోస్తా మరియు తెలంగాణా జిల్లాలకే పరిమితమైన ఈ పురుగు ఇటీవల కాలంలో కోస్తా జిల్లాలలో కూడా ఎక్కువగా ఆశిస్తుంది. కాని పిలకల దశ పూర్తయ్యేసరికి దీని ఉధృతి పెరగటం వలన చాలవరకు నష్టాన్ని తప్పించుకుంటున్నాము. కొన్ని సంవత్సరాలుగా సార్వా పంట కాలం ఆలస్యం కావటం కూడా దీని ఉధృతి పెరగటానికి ప్రధాన కారణంగా చెప్పవచ్చు. ఈ పురుగులు ముదురు ఎరుపు రంగులో దోమను పోలి ఉంటుంది. ఇవి గ్రుడ్లను ఆకులపై విడిగా గాని, 2-3 గ్రుడ్లను గుంపుగా గాని పెడతాయి. వీటి నుండి వారం రోజులలో పిల్ల పురుగులు వెలువడి అవి అంకురం వద్దకు చేరి అక్కడ ఒక రకమైన రసాయనాన్ని విడుదల చేయడం వలన, అంకురం ఆకుగా వృద్ధి చెందక పొడవాటి గొట్టంగా మారి ఉల్లికోడు మాదిరిగా బయటకు వస్తుంది.

ఇవియే కాక, అధిక వర్షాలు పడి నారు కనుక ముంపుకి గురైతే నారుని కత్తిరించే లద్దె పురుగులు ఆశించి నష్టపరుస్తాయి. ఇవి రాత్రి వేళ ఆశించి నారుని కొరికివేస్తాయి. పగలు కలుపు మొక్కలని కాని, భూమి నెర్రలలో గాని ఉంటాయి. వర్షాభావ పరిస్థితులలో ముఖ్యంగా మెట్టు నారుమళ్ళలో తామర పురుగులు ఆశించే అవకాశముంది. ఇవి ఆకుల చివర నుండి రసాన్ని పీల్చడం వలన ఆకు చివరలు చుట్టుకొని, మొనదేలి ఉంటాయి క్రమేణా ఆకు చివరలు ఎండిపోతాయి.

సస్య రక్షణ : నారుమడిని గమనించుకుంటూ అవసరాన్ని బట్టి విత్తిన ఏడవ రోజు నుండి సస్యరక్షణ చేపట్టవచ్చు. దీనికి గాను మోనోక్రోటోఫాస్ 1.6 మి.లీ. లేదా క్లోరిపైరిఫాస్ 2.0 మి.లీ. లేదా ప్రోఫెనోఫాస్ 2.0 మి.లీ. లీటరు నీటికి చొప్పున కలిపి పిచికారి చేసుకోవాలి. లేదా నారు తీయటానికి వారం రోజులకి ముందుగా కార్బోప్యూరాన్ 3జి 160 గ్రా.లు లేదా ఫోరేట్ 50 గ్రా.లు చొప్పున సెంటు నారుమడికి ఇసుకలో కలిపి పలుచటి నీటిమీద వేసుకోవాలి. ఈ విధంగా గుళికలు వేయటం వలన నాటిన తరువాత 20 రోజుల వరకు కూడా పైరుకు సస్యరక్షణ అవసరం ఉండదు. లద్దె పురుగు ఆశిస్తే కనుక పైన తెలిపిన మందులతో పాటు 1.0 మి.లీ. నువాన్ ని కలిపి సాయంత్రం వేళల్లో పిచికారి చేసుకోవాలి. నాటిన తరువాత ఉల్లికోడు ఆశిస్తే

కనుక ఎకరానికి కార్బోప్యూరాన్ 3జి 10 కిలోలు లేదా ఫోరేట్ 10జి 5 కిలోలు చొప్పున వేసుకోవాలి అవసరాన్ని బట్టి క్లోరిపైరిఫాస్ 2.0 మి.లీ. లీటరు నీటికి చొప్పున కలిపి పిచికారి చేసుకోవాలి.

మాగుడు లేదా పొడ తెగులు : నారు ఒత్తుగా ఉండి, వర్షాలు అధికంగా పడినపుడు నారు మడిలోను, నాటిన తరువాత 35-40 రోజులకి ప్రధాన పొలంలోనూ ఆశిస్తుంది. నీటి మట్టానికి పైన నీటి దాగు మచ్చలా ప్రారంభమై క్రమేణా పెద్దవై పాము పొడ మచ్చలుగా మొక్కంతా వ్యాపించి మొక్కలు ఎండిపోతాయి.

యాజమాన్యం : కార్బెండజింతో విత్తనశుద్ధి చేయాలి. గట్లపైన పొలంలోనూ కలుపు లేకుండా చూసుకోవాలి. నత్రజని ఎరువులను సిఫారసు మేరకే వాడాలి. తెగులు లక్షణాలు గుర్తించిన వెంటనే ప్రోపికోనాజోల్ 1 మి.లీ. లేదా హెక్సాకోనాజోల్ 2 మి.లీ. లేదా వాలిడామైసిన్ 2 మి.లీ. లేదా ట్రైప్లాక్వీస్ట్రోబిన్ + టేబుకోనాజోల్ 0.4 గ్రా.లు లేదా డైఫెనోకోనాజోల్ 1 మి.లీ. లను లీటరు నీటికి కలిపి 15 రోజుల వ్యవధిలో రెండుసార్లు మందు మార్చి పిచికారి చేయాలి.

బాక్టీరియా ఆకు ఎండు తెగులు : నారుమడి దశలోనే బాక్టీరియా ఆశిస్తే మొక్కలు లేత దశలోనే కుళ్ళి ఎండిపోతాయి. దీనిని క్రెసెక్ దశ అంటారు. తరువాత పిలక దశలో ఆశిస్తే ఆకులు అంచుల నుండి పసుపు రంగు నీటి దాగు మచ్చలుగా తొలుత ఏర్పడి, క్రమేణా ఆకులు అంచుల నుండి ఎండిపోతాయి.

యాజమాన్యం : తట్టుకొనే వంగడాల సాగు, నత్రజని ఎరువులను సిఫారసు మేరకే వాడాలి. తెగులు ఆశించిన పొలం నుండి నీటిని బయటకు తీసి పొలాన్ని బాగా ఆరబెట్టాలి. నత్రజని ఎరువులు వేయడం తాత్కాలికంగా ఆపివేసి పోటాష్ ఎరువును వేయాలి.

“చీడపీడలపై మీ సందేహాలను 8331056153 కు వాట్సప్ ఫోటో పంపండి. వాటిని నివృత్తి చేసుకోండి.”

వరిలో ఎరువులు , కలుపు యాజమాన్యము

డా. పి. సుధా జాకబ్, సీనియర్ శాస్త్రవేత్త మరియు డా. కె. రుహాన్, ప్రోగ్రాం కోఆర్డినేటర్, కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం, ఘంటసాల

నిరంతరం పెరుగుతున్న జనాభా ఆహార అవసరతలను తీర్చుచూ పటిష్ట ఆహార భద్రతకు వరిసాగులో అధిక దిగుబడులు సాధించుట ఎంతో అవసరం. కాబట్టి రైతులు రానున్న రోజుల్లో తక్కువ నీరు, తక్కువ పెట్టుబడితో అధిక దిగుబడులను సాధించుటకు తక్కువ ఖర్చులో నమగ్ర యాజమాన్య విధానములను అవలంబించి, సాగు ఖర్చు తగ్గించుకొని అధిక దిగుబడులను సాధించాలి.. ముఖ్యముగా ప్రస్తుత పంట కాలంలో వర్షాలు సకాలములో రావడం వలన, పంటల సాగుకు అనువైన పరిస్థితులు ఉన్నవి కనుక అధిక దిగుబడులు సాధించుటకు పంటకు అవసరమైన వివిధ పోషకాలను సరైన సమయములో సరైన మోతాదులో అందించుట ఎంతో అవసరము. కలుపును కూడా సకాలములో నివారించాలి.

ఎరువుల యాజమాన్యము :

భూసార పరిరక్షణకు మరియు పంట దిగుబడులను పెంచుటకు సేంద్రియ మరియు జీవన ఎరువులను రసాయన ఎరువులతో పాటు వేసుకోవాలి. పశువుల ఎరువు, కోళ్ళ ఎరువు వంటి సేంద్రియ ఎరువుల ద్వారా 25 శాతము నత్రజనిని అందించాలి. వివిధ రకాలైన పచ్చిరొట్ట (జీలుగ, జనుము, పిల్లిపెసర, పెసర, అలసంద) పంటలను సాగుచేసే పొలంలో కలియదున్నటం ద్వారా 20-25 శాతము నత్రజని, భాస్వరము మరియు పొటాష్లను పంటకు అందించవచ్చు. చీడపీడలను తగ్గించుకోవచ్చు. జీవన ఎరువులైన భాస్వరాన్ని కరిగించే బ్యాక్టీరియా, అజోల్లా, అజోస్పైరిల్లం, అజోబ్యాక్టర్ వాడకం ద్వారా 10-20 శాతం రసాయన ఎరువుల వాడకాన్ని తగ్గించుకోవచ్చు. ఎరువుల వాకంలో సూటి ఎరువులను వాడితే ఎరువులపై ఖర్చు ఆదా అవుతుంది.

నత్రజని :

పైరు ఎదుగుటకు, పంట దుబ్బు చేయడానికి మరియు వెన్నులో గింజల సంఖ్య పెరగటానికి నత్రజని అవసరం. యూరియాకు వేప పిండి కలిపి రెండు రోజులు నిల్వ ఉంచి వెదజల్లిన నత్రజని వినియోగం పెరుగుతుంది. సార్వాలో ఎకరానికి 36 కిలోల నత్రజనిని వేయాలి. నత్రజనిని యూరియా లేదా కాం ప్లెక్స్ ఎరువుల రూపములో వాడవచ్చు. యూరియా రూపములో ఎకరానికి ఖరీఫ్లో 78 కిలోలు వేసుకోవాలి. భూమిలో

లభ్య నత్రజని తక్కువగా ఉంటే 30 శాతం అధికముగా వేసుకోవచ్చు. నత్రజనిని మూడు సమ భాగాలుగా చేసి, నాటుకు ముందు దమ్ములోను లేదా నాటే సమయంలో, దుబ్బు చేసేటప్పుడు (సుమారు నాటు వేసిన 20-30 రోజులకు), అంకురం దశలోను (సుమారు 50-60 రోజులకు) బురద పడునులో సమానంగా వెదజల్లాలి. నేరుగా విత్తే వరిలో దమ్ములో గాని, విత్తేటప్పుడు కాని నత్రజని ఎరువులు వేస్తే కలుపు ఎక్కువ వస్తుంది. కనుక వేయకూడదు. మూడు భాగాలలో మొదటి భాగాన్ని విత్తనం మొలచిన 10-15 రోజులకు, రెండవ భాగాన్ని 40-45 రోజులకు, మూడవ భాగాన్ని 60-65 రోజులకు వేయాలి.

భాస్వరం :

వేరు వ్యవస్థ అభివృద్ధి చెందడానికి భాస్వరం అవసరం. ఈ పోషక లోపము వలన ఆకులు ముదురాకుపచ్చ లేక నీలంతో కూడి ఆకుపచ్చ రంగు కలిగి క్రమేపి ఊదా రంగుకు మారతాయి. పిలకల సంఖ్య తగ్గుతాయి. సార్వాలో ఎకరానికి 24 కిలోల భాస్వరం ఇచ్చు ఎరువులను దమ్ములోనే వేయాలి. సూటి ఎరువైన సింగిల్ సూపర్ ఫాస్ఫేట్ రూపంలో ఎకరానికి సార్వాలో 150 కిలోలు వేసుకోవాలి.

పొటాష్ :

మంచి గింజ నాణ్యతకు, గింజ బరువు పెరగడానికి, చీడ పీడలను తట్టుకునే శక్తి మొక్కలలో పెరగడానికి పొటాష్ అవసరం. సార్వాలో ఎకరానికి 24 కిలోల పొటాష్ నిచ్చే ఎరువును వేసుకోవాలి. మ్యూరేట్ ఆఫ్ పొటాష్ రూపంలో ఎకరానికి 40 కిలోలు వేసుకోవాలి. బరువు నేలలో ఆఖరి దమ్ములో ఒకేసారి, తేలికపాటి భూముల్లో అయితే రెండు దఫాలుగా, సగం ఆఖరి దమ్ములో, సగం చిరు పొట్ట దశలోనూ వేసుకోవాలి. చౌడు నేలల్లో మ్యూరేట్ ఆఫ్ పొటాష్ కు బదులు సల్ఫేట్ ఆఫ్ పొటాష్ ను వాడుకోవాలి.

వరిలో నత్రజని, భాస్వరం మరియు పొటాష్ వంటి ప్రధాన పోషకాలతో పాటు జింకు మరియు ఇనుము వంటి సూక్ష్మ పోషకాలు కూడా అవసరం.

జింకు :

ఈ ధాతువు కొద్ది పరిమాణంలో అవసరమైనా, ఇది లోపించుట వలన పైరు పెరుగుదల, దిగుబడి తగ్గి, పురుగులు మరియు తెగుళ్ల ఉధృతి పెరుగుతాయి. ఈ ధాతు లోపము

“సాగులో సందేహమా? 155251 కు ఫోన్ చేయండి. ఒక్కఫోన్ కాలేతో అన్నదాతల సందేహాల నివృత్తి”

వచ్చినప్పుడు పై నుండి 3 లేదా 4 ఆకుల్లో మధ్య ఈనే పాలిపోతుంది. నాటిన 2-6 వారాల్లో ముదురాకు చివర్లో, మధ్య ఈనెకు ఇరుప్రక్కల తుప్పు లేదా ఇటుక రంగు మచ్చలు కనబడతాయి. ఆకులు చిన్నవిగా, పెళుసుగా ఉండి వంచగానే శబ్దం చేస్తూ విరిగిపోతాయి. మొక్కలు గిడసబారి దుబ్బు చేయవు. నత్రజని ఎరువు ఎక్కువగా వేసినా పైరు పచ్చబడదు. చలి ఎక్కువగా ఉండే దాశ్వా వరిలో ఈ లోప లక్షణాలు ఎక్కువగా కనబడతాయి. ఈ ధాతు లోప నివారణకు ప్రతి రబీ సీజన్లో ఎకరానికి 20 కిలోల జింక్ సల్ఫేట్ ఆఖరి దమ్ములో వేసుకోవాలి. పైరుపై లోప లక్షణాలు కనబడినప్పుడు లీటరు నీటికి 2.0 గ్రా. జింక్ సల్ఫేట్ మరియు 5 గ్రా. యూరియా కలిపి 5 రోజుల వ్యవధిలో అవసరాన్ని బట్టి 2-3 సార్లు పిచికారి చేయాలి. భాస్వరం ఎరువులో జింక్ సల్ఫేట్ కలిపి వేయరాదు. కనీసం మూడు రోజుల వ్యవధి ఉండాలి. జింక్ సల్ఫేట్ ద్రావణంలో పురుగు మరియు తెగుళ్ళ మందులను కలిపి వాడరాదు.

ఇసుము : పర్షాధార మెట్ట నారుమళ్ళలో, మెట్ట వరిలో ఈ ధాతు లోపం ఎక్కువగా వస్తుంది. ఈ ధాతు లోపం వలన లేత చిగురాకులు తెల్లగా మారి ఉధృతి ఎక్కువగా ఉన్నప్పుడు ఇటుక రంగు మచ్చలు వచ్చి ఆకులు నిర్జీవమవుతాయి. పిలకలు తగ్గి ఎత్తు పెరగదు. ఈ ధాతు లోప నివారణకు లీటరు నీటికి 20 గ్రా. అన్నభేది, 2 గ్రా. నిమ్మ ఉప్పు కలిపి పిచికారి చేయాలి. నారుమడికి నీరు పెట్టడం వలన లోప లక్షణాలు తగ్గుతాయి.

జీవన ఎరువుల వాడకం :

అజటో బాక్టర్ : ఎకరాకు సరిపడే విత్తనానికి 200-400 గ్రా.ల కల్చరును పట్టించాలి లేదా 1 కిలో కల్చరును 20 కిలోల పశువుల ఎరువుతో కలిపి ఎకరం నేలపై చల్లాలి. దీనివలన ఎకరాకు 8-16 కిలోల నత్రజని పైరుకు అందుతుంది.

అజటోస్పైరిల్లమ్ : దీన్ని కూడా అజటోబాక్టర్ వలే వాడాలి.

ఫాస్ఫోబాక్టీరియా : ఇది భాస్వరపు జీవన ఎరువు. భూమిలో లభ్యం కాని స్థితిలో ఉన్న భాస్వరాన్ని లభ్యమయ్యేలా చేస్తుంది. ఎకరాకు సరిపడే విత్తనంతో 200-400 గ్రా.ల కల్చర్ను పట్టించాలి లేదా 1 కిలో కల్చరును 20 కిలోల పశువుల ఎరువుతో కలిపి ఎకరం నేలలో వేయాలి.

నీటి యాజమాన్యము : నాట్లు వేసేటప్పుడు నీరు పలుచగా ఉంచాలి. ఎండలు ఎక్కువగా ఉంటే నాటు వేసిన వెంటనే

5 సెం.మీ. నీటిని నిలగట్టాలి. మూన తిరిగిన రోజు నుండి పైరు దుబ్బు చేయడం పూర్తి అయ్యేవరకు పొలంలో నీటిని పలుచగా 2-3 సెం.మీ. ఉంచాలి. నీరు ఎక్కువగా ఉంచితే దుబ్బు చేయదు. చిరుపొట్ట దశ నుండి గింజ పట్టే వరకు 5 సెం.మీ. నీరు ఉంచాలి. కోతకు 10 రోజుల ముందుగా నీటిని నెమ్మదిగా తగ్గించి ఆరబెట్టాలి.

కలుపు యాజమాన్యము : మాగాణి వరిలో నాటిన 3-5 రోజులకు ఎకరానికి 500 మి.లీ. ప్రెటిలాక్లోర్ (రిఫిల్) లేదా ఆక్సాడయార్థిల్ 80% పొడి మందు 35-50 గ్రా. 500 మి.లీ. నీటిలో కలిపి ఆ ద్రావణాన్ని 20 కిలోల ఇసుకకు పట్టించి ఎకరా పొలంలో నీరు పలచగా ఉంచి నాటిని 5-7 రోజుల లోపు చల్లుకోవాలి లేదా బెన్ సల్ఫ్యూరాన్ మిథైల్ + ప్రెటిలాక్లోర్ (లోన్డాక్స్ పవర్) గుళికలను ఎకరానికి 4 కిలోల చొప్పున ఇసుకలో కలిపి వేసుకోవాలి.

నాటిని 15-20 రోజులకు కూడా ఎక్కువగా ఉన్నట్లయితే సైహోలోఫాప్ బ్యూటైల్ (క్లించర్) ను ఎకరాకు 400 మి.లీ. లేదా ఇదాక్వి ల్యూరాన్ ఎకరాకు 50 గ్రా. చొప్పున 200 లీ. నీటిలో కలిపి పొలంలో నీటిని తీసివేసి పిచికారి చేయాలి. గడ్డి, తుంగ మరియు ఆకుజాతి కలుపు మొక్కలు ఉన్నట్లయితే బిస్ పైరిబాక్ సోడియంను ఎకరాకు 80-120 మి.లీ. చొప్పున 200 లీటర్ల నీటిలో కలిపి పిచికారి చేయాలి.

నాటిని 25-30 రోజులకు వెడల్పాటి కలుపు మొక్కల ఉధృతి ఎక్కువగా ఉన్నప్పుడు ఎకరాకు 400 గ్రా. 2,4 డి. సోడియం సాల్ట్ 80% పొడి మందును 200 లీ. నీటిలో కలిపి పొలంలో నీటిని తీసివేసి కలుపుపై పడేటట్లు పిచికారి చేయాలి.

“చీడపీడలపై మీ సందేహాలను 8331056154 కు వాట్సప్ ఫోటో వంపండి. వాటిని నివృత్తి చేసుకోండి.”

సూక్ష్మ పోషకాలు... అధిక దిగుబడి కారకాలు

మన రైతాంగానికి నత్రజని, పొటాష్ పోషకాలు తెలిసి నంతగా సూక్ష్మ పోషకాల గురించి తెలియదు... కానీ మానవునికి పౌష్టిక ఆహారం ఎలా ఆయురారోగ్యాలను పెంచుతుందో... సూక్ష్మ పోషకాలతో కూడిన ఆహారం మొక్కలు ఆరోగ్యంగా, దృఢంగా పెరగడానికి, ప్రత్యుత్పత్తికి దోహదం చేస్తుంది.

జింకు, ఇనుము, మాంగనీసు, రాగి, బోరాను మరియు గంధకము వంటి సూక్ష్మ పోషకాలు కూడా మొక్క పెరుగుదలలో ముఖ్య పోషకాలైన నత్రజని, భాస్వరం, మరియు పొటాష్ వలె ప్రధాన పాత్ర పోషిస్తాయి. వీటి సమతుల్యత తగ్గితే పంట దిగుబడి తగ్గడానికి కారణమైన చీడ పీడల సమస్య అధికం అవడమే కాక సాగు ఖర్చు గణనీయంగా పెరుగుతుంది. మొక్కకు కావలసిన 18 పోషకాలలో

1. నత్రజని, భాస్వరం, పొటాష్ ముఖ్య పోషకాలు
2. కాల్షియం, మెగ్నీషియం, గంధకం ఉపపోషకాలు
3. జింకు, రాగి, ఇనుము, మాంగనీసు, బోరాన్, మాల్డినింగ్, క్లోరిన్, సోడియం, కోబాల్టులు సూక్ష్మపోషకాలు.

ఈ మూడు పోషకాల మేలు కలయికే సమతుల్యత.

ఒక పోషక లోపాన్ని వేరొక పోషకంలో భర్తీ చేయలేవు. ఏ ఒక్క పోషక లోపం ఉన్నప్పుడీకీ మిగిలిన పోషకాలు సరైన ఫలితాలు ఇవ్వవు. మొక్కలపై ముఖ్య పోషక, ఉప పోషక లోప లక్షణాలు ముదురు ఆకుల్లోను, సూక్ష్మపోషక లక్షణాలు లేత ఆకుల్లోను స్పష్టంగా కనిపిస్తాయి. పైర్లలో పోషక లోపాలు నిర్ధారించడానికి 3 పద్ధతులున్నాయి.

1. మట్టి నమూనాల విశ్లేషణ, 2. మొక్క భాగాల విశ్లేషణ, 3. మొక్కలపై కనిపించే లోప లక్షణాల గుర్తింపు. వీటిలో మూడవ పద్ధతిలో రైతులు తమ అనుభవం స్వయంగా పరిశీలన ద్వారా సులువుగా గుర్తించి సవరించుకోవచ్చు. దీనికి యంత్ర పరికరాలు కాని, సాంకేతిక నిపుణత కానీ అవసరం లేదు. పైరు ఎదుగుదల, ఆకుల రంగు, ఆకుల చివర్లు, ఆకులపై మచ్చలు వీటిని పరిశీలిస్తే చాలు. సూక్ష్మ పోషకాలు పేరుకు తగినట్లుగానే సూక్ష్మ పరిమాణంలో పైర్లకు అవసరమవుతాయి.

3. ఆంజనేయ కుమార్, వ్యవసాయాధికారి, కమీషనర్ కార్యాలయం, గుంటూరు

జింక్ ధాతువు : పంట పెరుగుదలకు, పత్రహరితం తయారీకి, ఎంజైములు, హార్మోన్లు, అమైన్ ఆమ్లాలు, మాంసకృత్తులు తయారవడానికి నత్రజని, భాస్వరం పోషకాలు సమర్థ వినియోగానికి జింక్ అవసరం. పంటలో ఎక్కువ మోతాదులో నత్రజని, భాస్వరం ఎరువుల వాడకం వలన జింకు లోపం వస్తుంది.

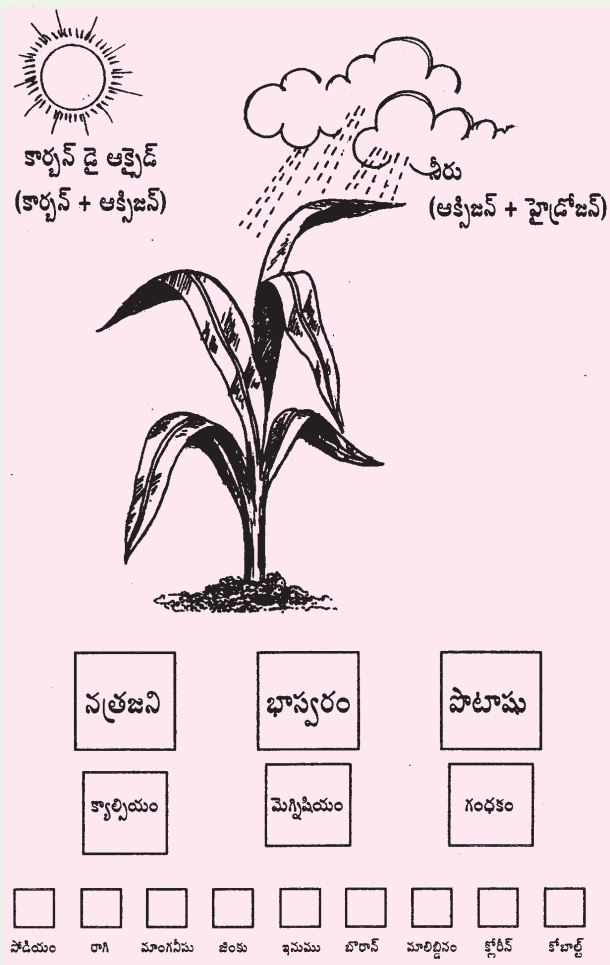
జింక్ ధాతువు లోపించినపుడు : ఆకులు దగ్గర దగ్గరగా పసుపు పచ్చగా వుండి, ఈనెలు మాత్రం ఆకుపచ్చగా ఉంటాయి. కణపుల మధ్య దూరం తగ్గుతుంది. ఆకుల చివర అంచులలో ఎండిన లేదా తుప్పురంగు మచ్చలు ఏర్పడతాయి. కొత్తగా వచ్చే ఆకులు చిన్నవిగా వుంటాయి. ఒకేసారి వరి పండించే భూములలో ప్రతి మూడు పైర్లకు ఒకసారి, రెండు పంటలు పండించే భూముల్లో ప్రతి రబీ సీజన్లో ఆఖరి దమ్ములో ఎకరాకు 20 కిలోల జింక్ సల్ఫేట్ చివరి దుక్కిలో వేయాలి. జింకు లోపం సవరించడానికి

రాష్ట్రం మొత్తం మీద సాధారణ పంటల్లో లోపించిన సూక్ష్మపోషకాలు

పంట	లోపించిన సూక్ష్మ పోషకం
వరి	జింకు, ఇనుము, రాగి, మాంగనీసు
జొన్న	జింకు, ఇనుము, మాంగనీసు
మొక్కజొన్న	జింకు, ఇనుము, మాంగనీసు
సజ్జ	జింకు, ఇనుము, మాంగనీసు
వేరుశనగ	జింకు, ఇనుము, మాంగనీసు, బోరాన్
ప్రత్తి	జింకు, ఇనుము, రాగి, మాంగనీసు
నిమ్మ	జింకు, ఇనుము, మాంగనీసు, రాగి, బోరాన్
ద్రాక్ష	జింకు, ఇనుము, మాంగనీసు, బోరాన్
చెరకు	ఇనుము, జింకు, మాంగనీసు
మామిడి	జింకు
జీడిమామిడి	జింకు, రాగి
కూరగాయలు	జింకు, బోరాన్
మిరప	జింకు
పసుపు	ఇనుము, జింకు

“సాగులో సందేహమా? 155251 కు ఫోన్ చేయండి. ఒక్కఫోన్ కాలేతో అన్నదాతల సందేహాల నివృత్తి”

ఎకరాకు 400 గ్రాముల జింకు సల్ఫేట్ను 200 లీటర్ల నీటిలో కలిపి వారం రోజుల వ్యవధిలో రెండుసార్లు పిచికారీ చేయాలి. జింకు ఎరువులను భాస్వరం ఎరువుతో కలిపి వేయరాదు.

ఇనుప ధాతువు : ఆకుల్లో పత్రహరితం మరియు పిండి పదార్థాలు తయారవడానికి అవసరము. ఇనుప ధాతువు లోపిస్తే ఆకు మొత్తం పసుపు రంగులోకి మారుతుంది.

సవరణ : ఇనుప ధాతు లోపం సవరించడానికి 20 కిలోల అన్నభేది ఆఖరి దుక్కిలో వేయాలి. పైరుపై ఇనుప ధాతు లోప లక్షణాలు కనిపిస్తే ఎకరాకు 1 కేజి అన్నభేది 200 గ్రాముల సిట్రిక్ ఆమ్లాన్ని (నిమ్మ ఉప్పు) 200 లీటర్ల నీటిలో కలిపి వారం వ్యవధిలో రెండుసార్లు పిచికారీ చేయాలి.

బోరాన్ ధాతు ప్రాముఖ్యత : మొక్కల పూత దశలో సంపర్కము మరియు ఫలదీకరణము ఆకుల్లో తయారయ్యే ఆహారం మొక్కల్లోని అన్ని భాగాలను చేరవేయడంలో కీలకపాత్ర వహిస్తుంది.

బోరాన్ లోప లక్షణాలు : ఆకులు ముడుచుకుపోయి చిన్నవిగా తయారవడం కాయ దశలో కాయలు పగుళ్ళు చూపడం సర్వసాధారణం.

నివారణ : ప్రతి మొక్కకు 100 గ్రాముల బోరాక్స్ కానీ, బోరిక్ ఆమ్లాన్ని గాని భూమిలో వేయాలి 0.1 నుండి 0.2 శాతం బోరాక్స్ని కొత్త చిగురు వచ్చినపుడు 10-15 రోజుల వ్యవధిలో రెండుసార్లు పిచికారీ చేయాలి.

కాల్షియం మరియు గంధకం (జిప్సం రూపంలో) : జిప్సం ఎరువులో కాల్షియం ధాతువు మొక్కలో కణకవచం తయారీకి, కణాల ఉత్పత్తి మరియు సాగుదలకు, మొక్కల్లో సేంద్రియ ఆమ్లాలను తటస్థపరిచి పత్రహరితం ఏర్పడడానికి దోహదం చేస్తుంది. జిప్సం ఎరువులో గంధకం ధాతువు మొక్కలో కొన్ని రకాల అమైన్ ఆమ్లాల తయారీకి, అనేక ఎంజైముల తయారీకి, నత్రజని స్థిరీకరణకు, కిరణజన్య సంయోగక్రియ సక్రమంగా జరగడానికి దోహదపడుతుంది. నూనె గింజల పంటల్లో మాంసకృత్తులు, నూనె శాతం పెరగడానికి, ఉల్లి మరియు వెల్లుల్లికి ఘాటు రావడానికి ఉపయోగపడుతుంది.

జిప్సం పంటలకు వేసే సమయం : నూనె గింజల పంటలకు 200 కిలోల జిప్సం చివరిదుక్కిలో వేయాలి. వేరుశనగ పైరుకి పూతదశలో వేసి నేలలో కలపాలి. అపరాల పంటలైన సోయా చిక్కడు, కంది, పెసర, మినుము, శనగ వంటి పైర్లకు జిప్సం ఎరువును చివరి దుక్కిలో ఎకరము 50-100 కిలోలు వేస్తే మంచి ఫలితాలు పొందుతాము.

మాంగనీసు : ఆకులో పత్రహరితం తయారు కావడంలో ఇనుముతో పాటు తోడ్పడుతుంది. లోపించినపుడు ఈనెల మధ్య భాగం తగ్గి పసుపుగా మారుతుంది. మోతాదు : ఎకరానికి 10 కిలోల మాంగనీసు సల్ఫేటు ఆఖరి దుక్కిలో వేయాలి.

రాగి : మొక్కలో విటమిన్ 'ఎ' తయారు చేస్తుంది. రాగి లోపించినపుడు లేత ఆకుల అంచులు, ఈనెల చివర్లు లేత ఆకుపచ్చ, పసుపు రంగులోకి మారతాయి. ఆకులు చుట్టుకొని పోతాయి. నిమ్మ పంట ఆకులు ఎండి రాలిపోతాయి. కాండం మీద కాయల మీద మచ్చలు ఏర్పడతాయి. మోతాదు : ఎకరానికి 2 కిలోల కాపర్సల్ఫేట్ 2-3 సంగులకు ఒకసారి దుక్కిలో వేయాలి.

“చీడపీడలపై మీ సందేహాలను 8331056028 కు వాట్సప్ ఫోటో పంపండి. వాటిని నివృత్తి చేసుకోండి.”

పత్తిలో రసం పీల్చే పురుగుల సస్య రక్షణ

డా. చిట్టిబాబు, శాస్త్రవేత్త, డా. డి. చిన్న నాయుడు, సీనియర్ శాస్త్రవేత్త, కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం, ఆమదాలవలస

మన దేశంలో పండించే వాణిజ్య పంటల్లో పత్తి చాలా ప్రధాన వైనది మరియు వత్తి ఉత్పత్తి, నూలు ఎగుమతులలో భారతదేశం ప్రధాన

పాత్ర వహిస్తున్నది. మన రాష్ట్రంలో కూడా అధిక విస్తీర్ణంలో పత్తి ఆక్రమించి ఉంది. రాష్ట్రంలో సాధారణంగా పత్తి విత్తిన 60 - 80 రోజుల వరకు రసం పీల్చే పురుగులైన పేనుబంక, పచ్చదోమ, తామర పురుగులు ఆశించి ఎక్కువ నష్టం కలుగ జేస్తున్నాయి. ఈ రసం పీల్చే పురుగులు నష్ట పరిచే విధానం:

1. పేను బంక : పేనుబంక తల్లి, పిల్ల పురుగులు ఆకుల అడుగు భాగం నుంచి కొన్నిసార్లు కొమ్మల చివరి భాగాల నుంచి రసాన్ని పీల్చడం ద్వారా గిడసబారిపోతాయి. అంతే గాకుండా ఈ పురుగులు జిగురు పదార్థాన్ని స్రవించడం ద్వారా దీనిమీద నల్లని బూజు ఏర్పడుతుంది. దీనివలన కిరణజన్య సంయోగక్రియకు అంతరాయం కలుగుతుంది. ఈ పురుగు ఆశించిన మొక్కలు ముదురు ఆకుపచ్చగా కనబడతాయి. ఆకులు అడుగు భాగాన దోనెలుగా మూసుకుంటాయి. పేనుబంక ఎక్కువగా ఆశించినపుడు మొగ్గలు రాలి, కొత్త మొగ్గలు ఏర్పడక దిగుబడులు తగ్గుతాయి.

2. తామర పురుగులు : ఈ పురుగులు పంట తొలి దశలో వృద్ధి చెంది పిల్ల, పెద్ద పురుగులు ఆకు అడుగు భాగాన గుంపులు గుంపులుగా చేరి ఆకులోని రసాన్ని పీల్చడం వలన

ఆకులు పైకి ముడుచుకుపోవడమే కాక పెళెసుబారి పోతాయి. ఆకు అడుగు భాగం వెండి చారలను కలిగి ఉంటుంది. మొక్కలు గిడసబారిపోతాయి.

వీటి ఉనికిని సన్నని పేను పురుగులను ఆకు అడుగు భాగాన చూసి నిర్ధారించవచ్చును. బెట్ట పరిస్థితుల్లో దీని ఉధృతి బాగా పెరుగుతుంది.

3. పచ్చదోమ : పచ్చదోమ పిల్ల, పెద్ద పురుగులు గుంపులు గుంపులుగా ఆకు అడుగు భాగం నుంచి రసాన్ని పీల్చడం వలన ఆకు ముడుచుకొని క్రమేపి లేత పసుపు రంగుకు మారి మొక్కలు గిడసబారిపోతాయి. ఆ తరువాత దశలో ఆకులు ఎరుపు రంగుకు మారి ఎండిపోతాయి. ఆకుల అంచుల నుండి ఎండుతూ ఎర్రగా మారతాయి.

4. తెల్లదోమ : పిల్ల, పెద్ద పురుగులు ఆకులు అడుగు నుంచి రసాన్ని పీల్చడం వలన ఆకులు అపరిపక్వ దశలోనే రాలిపోతాయి. ఆకులు దగ్గరగా ముడుచుకుని మొక్కలు గిడసబారి పోతాయి. దీని తాకిడి ఎక్కువైనప్పుడు పువ్వులు, కాయలు కూడా రాలిపోతాయి. మొక్క ఎదుగుదల కోల్పోయి గిడసబారి క్రమేపి చనిపోయే అవకాశం ఉంది.

5. పిండి నల్లి : పిండి నల్లి ఆకులు, కాండం, మొగ్గలు, కాయలు మీద తెల్లని బూజు పదార్థంతో కప్పబడి ఉంటుంది. ఆకులు ముడుచుకొని ఎండి పోతాయి. పిండినల్లి ఆశించిన మొక్కలు గిడసబారిపోయి, చిన్న పిందెలు కలిగి కాయలు వాడిపోతాయి. కాయలు పక్వానికి రాకుండా పగిలిపోతాయి. ఈ మధ్య కాలంలో ప్రతి పంటను తీవ్ర స్థాయిలో నష్టపరిచే రసంపీల్చే పురుగుల్లో ఇది ప్రధానమైనది.

“సాగులో సందేహమా? 155251 కు ఫోన్ చేయండి. ఒక్కఫోన్ కాలేతో అన్నదాతల సందేహాల నివృత్తి”

సాధారణంగా పేనుబంక ఆశించిన మొక్కలు 10-20 శాతం, పచ్చదోమలు ఆకుకు 2, తెల్లదోమ తల్లి పురుగులు ఆకుకు 6, లేదా పిల్ల పురుగులు 20, తామర పురుగు తల్లి పురుగులు ఆకుకు 10 ఉన్నా, ఆయా పురుగుల వల్ల పంటకు నష్టం అధికంగా ఉంటుంది.

విత్తన శుద్ధి : వాతావరణంలోని మార్పుల కారణంగా రసం పీల్చే పురుగుల తాకిడి మొక్క మొలచిన దగ్గర నుండి పంట చివరి దశ వరకు ఆశించి నష్టాన్ని కలిగిస్తున్నాయి. ఈ పరిస్థితుల్లో రైతాంగం ఈ రసం పీల్చే పురుగుల నివారణపై సరైన అవగాహన లేక పురుగు మందులను విచక్షణా రహితంగా వాడుతున్నారు. దీనివలన రసం పీల్చే పురుగులు పురుగు మందులకి, నిరోధక శక్తిని పెంచుకునే ప్రమాదముంది. అంతేకాకుండా ఈ రసం పీల్చే పురుగులను అదుపులో ఉంచే పరాన్న జీవులు, పరాన్న భుక్తులు సంఖ్య తగ్గిపోతుంది. వాతావరణ కాలుష్యం అధికమై పురుగు మందులపై పెట్టే ఖర్చు పెరిగిపోతుంది. ఈ నమయంలో కౌతలకం లాభసాటిగా ఉండే ప్రత్తి కాండానికి మందు పూసే పద్ధతిపై అవగాహన పెంచుకోవడం ఎంతైనా అవసరం.

సాధారణంగా రసం పీల్చే పురుగులు మొక్క తొలి దశలో (శాఖీయ దశలో) ఎక్కువగా పంటను ఆశిస్తాయి. కావున పంట తొలి 80 నుంచి 90 రోజుల వరకు పంటను గమనించి కాండానికి మందు పూత చర్యలు పాటించాలి.

కాండానికి మందు పూసే పద్ధతి : ఈ పద్ధతిలో మోనోక్రోటోఫాస్ (లేదా) ఇమిడాక్లోప్రిడ్ మందును మొక్క కాండానికి పూత పూస్తారు. మోనోక్రోటోఫాస్ మరియు నీరు 1:4 నిష్పత్తిలో వాడాలి (అంటే 1 మి.లీ. మందుకు 4 మి.లీ. నీరు కలిపి వాడాలి). అదే విధంగా ఇమిడాక్లోప్రిడ్ వాడినట్లయితే 1:20 నిష్పత్తిలో వాడుకోవాల్సి ఉంటుంది. (1 మి.లీ. మందు మరియు 20 మి.లీ. నీరు). పై మందులను విత్తిన 25, 40 మరియు 55-60 రోజులకు మొక్క కాండానికి బ్రష్ తో పూస్తే రసం పీల్చే

పురుగులు అదుపులో ఉంటాయి.

ఈ పద్ధతిలో మందు ద్రావణం మొక్కలోపలికి వెళ్ళుటకు తక్కువ సమయం సరిపోతుంది. వర్షం వచ్చినా మందు వృధా కాదు. ఈ పద్ధతిలో తక్కువ మందు, నీరు సరిపోతుంది. కాబట్టి ఖర్చు తగ్గి రైతాంగానికి లాభసాటిగా ఉంటుంది మరియు పని భారం తగ్గుతుంది. ఈ పద్ధతిలో పురుగు మందు ఖర్చు తగ్గడమే కాక వాతావరణ కాలుష్యం కూడా తగ్గుతుంది. మిత్ర పురుగులకు ఎటువంటి హాని కలుగదు. ఈ పద్ధతిలో మందును పూత పూయుటకు పరికరాన్ని మన సౌలభ్యంను బట్టి స్థానికంగా తయారు చేసుకోవచ్చును.

రసాయన పద్ధతిలో పిచికారి : చివరిగా అవసరాన్ని బట్టి రసం పీల్చే పురుగులు లీటరు నీటికి మోనోక్రోటోఫాస్ 1.5 మి.లీ. లేదా మిథైల్ డెమోటాన్ 2. మి.లీ. లేదా ఇమిడాక్లోప్రిడ్ 200 యస్.యల్ 0.4 మి.లీ. లేదా ఎసిటామిప్రిడ్ 0.2 గ్రా. లేదా థయోమిథాక్సామ్ 0.2 గ్రా. లేదా ఫ్లోనికమిడ్ 0.5 మి.లీ. లేదా ఎసిఫేట్ 1.5 గ్రా. కలిపి పిచికారి చేయాలి.

తామర పురుగులు నివారణకు నీలి రంగు తెల్లదోమ నివారణకు పసుపు రంగు జిగురు ఆకర్షక ఎరలను ఎకరానికి 10 ఉంచితే సరిపోతుంది.

కొద్దిపాటి దోమ తీవ్రత ఉంటే, ట్రైజోఫాస్ 2.0 మి.లీ. మరియు వేప నూనె 5 మి.లీ. కలిపి పిచికారి చేసుకోవాలి. దోమ ప్రభావం ఎక్కువగా ఉంటే, డైఫెన్ థయూరాన్ 1.25 గ్రా. లీ. నీటికి కలిపి పిచికారి చేసుకోవాలి.

పిండి నల్లి పురుగు యాజమాన్యం కొరకు కలుపు మొక్కలు తీసివెయ్యాలి. ప్రాఫినో ఫాస్ 2 మి.లీ. లేదా ట్రైజోఫాస్ 2 మి.లీ. లేదా ఎసిఫేట్ 1.5 గ్రా. (1 మి.లీ. శాండ్విట్ లేదా టీపాల్తో) ఒక లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారి చెయ్యాలి.

“చీడపీడలపై మీ సందేహాలను 8331056149 కు వాట్సప్ ఫోటో పంపండి. వాటిని నివృత్తి చేసుకోండి.”

రైతు చైతన్య యాత్రలు - వినూత్న సాగుబడికి బాటలు

ఈ-క్రాప్ నమోదు.. పంట అమ్మేవరకు చేదోడు

ప్రదర్శనా క్షేత్రం... చేరువలో నూతన విజ్ఞానం

రైతుకు పంట నమోదు పత్రం

రసాయన విషతుల్యం.. దేహానికి హానికరం

రైతులకు సాయం మన ప్రథమ కర్తవ్యం

సేంద్రియ పోషకం ఆరోగ్యకరం

“సాగులో సందేహమా? 15251 కు ఫోన్ చేయండి. ఒక్కఫోన్ కాల్తో అన్నదాతల సందేహాల నివృత్తి”

తేమ శాతం పరీక్షించేదిలా...

సాగులో ఆదర్శం... అందుకోండి సత్కారం

సేంద్రియ వ్యవసాయం... అందరికీ ప్రయోజనం

మేలైన దిగుబడి.. చైతన్య యాత్ర లక్ష్యం

యంత్ర సాయం... పెట్టుబడి ఆదాకు దోహదం

మేలైన విత్తనం... ఆరోగ్య పంటకు అవకాశం

విత్తన శుద్ధి... నాణ్యమైన దిగుబడికి నాంది

విత్తన పరీక్షకు నమూనాల సేకరణ

“చీడపీడలపై మీ సందేహాలను 8331056150 కు వాట్సప్ ఫోటో పంపండి. వాటిని నివృత్తి చేసుకోండి.”

టిష్యూ కల్చర్ అరటిలో పోషక యాజమాన్యం

డా॥ కె.రవీంద్ర కుమార్, శాస్త్రవేత్త, డా॥ జి. రామానందం, ప్రధాన శాస్త్రవేత్త, ఉద్యాన పరిశోధనా స్థానం, కొవ్వూరు డా॥ ఆర్. వి. యస్. కె. రెడ్డి, పరిశోధన సంచాలకులు, డా॥ వై. యస్. ఆర్. ఉద్యాన విశ్వవిద్యాలయం, వెంకటరామన్నగూడెం.

అరటిలో ఆధిక దిగుబడులు సాధించడానికి, టిష్యూ కల్చర్ అంటు మొక్కలు వేయడము, బిందు సేద్యము మరియు ఫర్టిగేషన్ (ఎరువులను బిందు సేద్యం ద్వారా అందచేయడం) మరియు పోషక పదార్థాల యాజమాన్యం గణనీయంగా దోహదపడినాయి. అయినప్పటికీ చాలా మంది రైతులు సమగ్ర పోషక యాజమాన్య పద్ధతిలో వేయకపోవడం వలన ఉత్పాదకత తగ్గడమే

కాకుండా పంట నాణ్యత మరియు నిలువ తగ్గడం వలన రైతులు ఆర్థికముగా నష్ట పోవడం జరుగుతుంది. మన రాష్ట్రంలో జూన్-జూలై నెలల్లో అరటిని ఆధికంగా నాటడం జరుగుతుంది. కావున ఈ వ్యాసంలో అరటిలో పోషక యాజమాన్యం మరియు పోషక లోపాల నివారణకు తీసుకోవలసిన సమాచారం ఇవ్వడం జరిగింది.

అరటిని అన్ని రకాల నేలల్లో సాగు చేసుకోవచ్చు కానీ నీరు నిలువ ఉండే బరువైన నేలలు మరియు సేంద్రియ పదార్థం లేని ఇసుక నేలలు పనికిరావు. నేల ఉదజని సూచిక 5.5-7.5 వరకు ఉండే నేలలు ఈ పంట సాగుకు అనుకూలం. ముందుగా నేలను 3-4 సార్లు మొత్తగా దున్నాలి. గ్రాండ్ నైస్ మరియు తెల్లచక్కెర కేళి రకాలను 1.8x1.8 మీటర్ల దూరంలోను ఇతర సాంప్రదాయ రకాలను 2.0x2.0 మీటర్ల దూరంలో నాటాలి. నాటుటకు 30x30x30 సెం.మీ. పొడవు, వెడల్పు మరియు లోతు ఉండే విధముగా గుంటలు తీయాలి. గుంటల నుండి శ్రవ్య సముద్ధికి

200 గ్రాముల సింగిల్ సూపర్ ఫాస్ఫేట్ మరియు 2-3 కేజీల చివికిన పశువుల ఎరువు, చేర్చి బాగా కలపాలి. నులి పురుగులు లేదా కొమ్ము పురుగులు ఉన్న ప్రాంతంలో 5-10 గ్రాముల కార్బాస్ హైడ్రోక్లోరైడ్ గుళికలను కూడా కలపాలి. ఈ విధంగా బాగా కలిపిన మిశ్రమంతో టిష్యూకల్చర్ మొక్కలను మట్టి ముద్దతో పాటు గుంటలో నాటి నీరు పెట్టాలి.

టిష్యూకల్చర్ అరటి మొక్కలకు ఎరువులు వేయు విధానం:

అధిక శాతము రైతులు ఎరువులను కాంప్లెక్స్ రూపం లోను, గెలు వేసిన తర్వాత కూడా భూమి పైన చల్లి నీరు పెడతారు. దీనివలన నీటిలో ఎరువులు కరిగిపోయి వేరు మండలానికి అందకుండా భూమి లోపలి పొరలకు చేరుకుని ఎరువులు వృధా అవుతాయి. పొటాష్ ఎరువును అధికముగా వేయడం లేకపోతే అసలు వేయక పోవడం. పొటాష్ ఎరువును అధికముగా వాడటం వలన కాయలు త్వరగా పండి పోతాయనే అపోహ కూడా ఉంది. దీనివలన పోషక మూలకముల మధ్య సమతుల్యత దెబ్బతిని ధాతులోపాలు సంభవించి, దిగుబడులు ఆశించినంతగా రావు. పొలంలో నాటిన అరటి మొక్కల సంఖ్యను అనుసరించి అవసరమైన ఎరువులు వెయ్యాలి. పంట కాలంలో 200-50-200 గ్రా॥ల నత్రజని, భాస్వరం మరియు పొటాష్ పోషకాలను మొక్క భూమి నుండి గ్రహిస్తుంది. వీటిలో భాస్వరం ఎరువు అతి తక్కువగా అవసరమవుతుంది. మొక్క తొలిదశలో వేరు మరియు కాండం పెరుగుదలకు దోహదపడుతుంది. మొక్క నేలలో నిలదొక్కుకున్న తర్వాత భాస్వరం ఎరువు మొక్కకు అంతగా అవసరం ఉండదు.

ఇతర ప్రధాన పోషకాలైన నత్రజనిని, యూరియా రూపంలో పొటాష్ ను 'మ్యూరియేట్ ఆఫ్ పొటాష్ రూపంలో కలిపి మొక్కకు అందజేయవచ్చు. ఈ పోషకాలను ఒకేసారి కాకుండా 150 రోజుల లోపు 9 దఫాలుగా అందచేయడం ద్వారా ఎరువుల వృధాను ఆరికట్టవచ్చును.

టిష్యూకల్చర్ అరటి మొక్కలలో వేరు వ్యవస్థ మరియు కాండం

“సాగులో సందేహమా? 155251 కు ఫోన్ చేయండి. ఒక్కఫోన్ కాలేతో అన్నదాతల సందేహాల నివృత్తి”

బాగా అభివృద్ధి చెంది ఉండి నీటిని వెంటనే విడుదల ప్రారంభించాలి. నాణినప్పుడు చాలా చిన్నవిగా ఉన్నందున సిఫార్సు చేసిన నత్రజని మరియు పొటాష్ ఎరువులను అతి తక్కువ మోతాదులో ఎక్కువ దఫాలుగా వేసి అధిక ఫలితాలు పొందవచ్చును.

బిందు సేద్యం ద్వారా సమానముగా పెరిగిన మొక్కలు

నీరు పారించే పద్ధతిలో బలహీనంగా, అసమానముగా పెరిగిన మొక్కలు

బిందు సేద్య పద్ధతిలో ఎరువుల యాజమాన్యం :

బిందుసేద్యం ద్వారా ఎరువులు అందచేసేటప్పుడు, ముందు గానే యురియా మరియు MoP లను నీటిలో కరగ బెట్టుకొని, 200 లేదా 500 లీటర్ల (డ్రమ్ములో) నీటిలో కలుపుకొని వెంచురీ ద్వారా మొక్కకు అందచేయాలి. ఎరువులు బిందు సేద్య పద్ధతిలో అందచేసిన తర్వాత కూడా 10-15 నిముషాల పాటు నీటిని అందచేయడం ద్వారా డ్రిప్ పైపులలో రసాయనాలు/ ఎరువులు లేకుండా తద్వారా భవిష్యత్తులో డ్రిప్ రంధ్రాలు పూడుకుపోకుండా చేసుకోవచ్చు. అదేవిధంగా ఎరువులు ఇచ్చిన తర్వాత, అధిక మొత్తంలో లేదా అధిక సమయం నీటిని తోటకు పెట్టరాదు. దీని వలన పోషకాలు మొక్క వేరువ్యవస్థకు అందకుండా భూమిలోపలి పొరలలోకి చేరి వృధా అవుతాయి.

అరటి పంటకు నత్రజని, ఫాస్ఫరస్ మరియు పొటాష్ తో పాటు ఇతర స్థూల పోషకాలైన కాల్షియం, మెగ్నీషియం మరియు సల్ఫర్ కూడా కొద్ది మొత్తంలో అవసరమవుతాయి. వరుసగా అరటి పంటను 10-15 సంవత్సరాలు అదేనేలలో సాగు చేసినప్పుడు మరియు సేంద్రియ ఎరువులు వేయనప్పుడు కొన్నిసార్లు లోపలక్షణాలు కనిపిస్తాయి. ఇటువంటి సమయంలో కాల్షియంను కాల్షియం నైట్రేట్ రూపంలో బిందుసేద్య పద్ధతిలో ఏ ఇతర పోషకంతో కలపకుండా ఎకరాకు 4కేజీల వరకు మొక్క పెరిగే 5 నెలల వయస్సు వరకు అందచేయాలి. అదేవిధముగా 5 గ్రా|| కాల్షియం నైట్రేట్ను అర మి.లీ జిగురుతో కలిపి మొక్కలపై పిచికారీ చేసుకోవాలి. మెగ్నీషియం మరియు సల్ఫర్ లోపలక్షణాల నిర్ధారణకు మెగ్నీషియం సల్ఫేట్ 3 గ్రా|| ఒక లీటరు నీటికి కలిపి పది రోజుల వ్యవధితో 2-3 సార్లు పిచికారీ చేయవలెను. అదే విధముగా మెగ్నీషియం సల్ఫేట్ మరియు అమోనియం సల్ఫేట్ ఎరువులను ఎకరాకు 2 కేజీల చొప్పున బిందు సేద్యం ద్వారా

అందించవచ్చు. అరటిలో స్థూల పోషకాలతో పాటు, సూక్ష్మ పోషకాల యాజ మాన్యం చేపట్టినప్పుడు పంట దిగుబడి మరియు నాణ్యత అధిక ముగా ఉండటము పరిశోధనా ఫలితాలలో గమనించడము జరిగినది.

ఈ సూక్ష్మ ధాతు నివారణకు, అరటి పంటకు ప్రత్యేకముగా మిశ్రమాలు ఐ.సి.ఎ.ఆర్. -ఎన్.ఆర్.సి అరటి మరియు ఐ.సి.ఎ.ఆర్. - ఐ.ఐ.హెచ్.ఆర్. వారిచే రూపొందించ బడినాయి.

1 ఎన్.ఆర్.సి.బి. - బనానా శక్తి : దీనిలో 4.8% ఇనుము, 5.3% జింకు, 2.8% బోరాన్, 2.4% కాపర్ మరియు 4.6% మాంగనీస్ కలిగి ఉంటుంది. ఈ మిశ్రమాన్ని రాత్రంతా నీటిలో నానబెట్టి, వడకట్టి పంట మొక్క 4,5 మరియు 6వ నెలలో మొక్క ఆకులు బాగా తడిచే విధముగా జిగురు మందుతో కలిపి పిచికారీ చేసుకోవాలి లీటరు నీటికి 20 గ్రాములు (2%) బనానా శక్తి మిశ్రమాన్ని వాడాలి.

2 ఐ.ఐ.హెచ్.ఆర్. - అర్బు బనానా స్పెషల్ : ఈ మిశ్రమంలో స్థూల ధాతువులైన కాల్షియం, మెగ్నీషియం మరియు గంధకము ఇతర సూక్ష్మ ధాతువులైన ఇనుము, జింక్, బోరాన్, కాపర్, మాంగనీస్ మరియు మాలిబ్డినంతో కలిపి ఉంటాయి. ఈ మిశ్రమాన్ని లీటరుకు 3గ్రా|| చొప్పున పంటయొక్క 5,6 మరియు 7వ నెలలో, 2 నిమ్మ కాయల రసం కలిపి జిగురు మందుతో పాటు పిచికారీ చేసుకోవాలి.

ఈ పోషకాలు అందుబాటులో లేని ఎడల మార్కెట్లో దొరికే సూక్ష్మ ధాతు మిశ్రమాన్ని ఎకరానికి 2 కేజీల చొప్పున బిందుసేద్య పద్ధతిలో ఇవ్వవచ్చు. అదే విధముగా అరటికి నీటిని 2,3,4 మరియు 5వ నెలలో లీటరు నీటికి 5 గ్రా|| చొప్పున జిగురు మందుతో కలిపి ఆకులపై పిచికారీ చేయవలెను.

“చీడపీడలపై మీ సందేహాలను 8331056152 కు వాట్సప్ ఫోటో పంపండి. వాటిని నివృత్తి చేసుకోండి.”

ఎలుకల అదుపు - దిగుబడి గెలుపు

కె. ఆంజనేయ కుమార్, వ్యవసాయాధికారి, కమీషనర్ కార్యాలయం, గుంటూరు

ఎలుకలు ఆయు:ప్రమాణం 12 నుంచి 18 నెలలు. ఎలుకలు 3 నెలలు వయస్సు నుండి పిల్లలను కనడం ప్రారంభిస్తాయి. ఒక జత ఎలుకలు అనుకూల పరిస్థితులలో సంవత్సరానికి 2000 గాను, 3 సంవత్సరాలకు 35 కోట్లుగాను పెరుగుతాయని అంచనా. ఒక ఎలుక సంవత్సరంలో 10 కిలోల ఆహార ధాన్యాన్ని తింటుంది. ఇది కాక 100 కిలోల ధాన్యాన్ని కలుషితం చేసి పాడుచేస్తాయి. మన దేశంలో ఎలుకల జనాభా మనుష్యులకన్నా 6 రెట్లు ఎక్కువగా ఉన్నదని అంచనా.

ఎలుకలు కలుగచేయు నష్టము అంచనా : ఉభయ గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు, ప్రకాశం, నెల్లూరు, నల్గొండ జిల్లాల్లో ఎలుకల వలన నష్టం తీవ్రంగా ఉంది. తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో 10-45 శాతం, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో 15-90 శాతం, కృష్ణా జిల్లాలో 10-40 శాతం ఉన్నట్లు అంచనాలు తెలియజేస్తున్నాయి.

వరి పొలాల్లో ఎలుకలు కలుగచేయు నష్ట వివరములు:

ఎలుకలకు ఉన్న ఉలి వంటి ముందు పళ్ళు వస్తువులను సులభంగా కొరుకుతాయి. ఈ పళ్ళు రోజుకు 0.3 మి.మీ. వంతున పెరుగుతాయి. ఇలా నిత్యం పెరుగుతూ పోతే ఈ దంతాలు కపాలాన్ని చీల్చుకుపోవడం జరిగి ఎలుక మరణిస్తుంది. కనుకనే దంతాల పెరుగుదలను అరికట్టడానికి ఎలుకలు వాటికి ఎదురైన ప్రతి వస్తువును కొరుకుతాయి. నారుమడిలో ఎలుకలు విత్తనాలను తింటాయి. మొక్కలను కొరికి నష్టం కలిగిస్తాయి. నాటిన పొలంలో వరి దుబ్బులను ఏటవాలుగా 45 డిగ్రీ కోణంలో, నీటిమట్టం

పైభాగంలో కత్తిరించి నష్టం కలిగిస్తాయి. కాండాన్ని మొవ్వలను తింటాయి. కుదురు ఏర్పడిన నాటి నుండి కోత వరకు విజృంభిస్తాయి. కంకులను కత్తిరించి ఈడ్చుకునిపోయి వాటిని బొరియలలో దాచి ధాన్యగారాలుగా ఏర్పరచుకుంటాయి. పాలు పోసుకుంటున్న కంకులు, కొంచెం గట్టిపడుతున్న కంకులు ఎలుకలకు చాలా ఇష్టం. పంట కోసిన తరువాత పనల మీద, కళ్ళంలో గిడ్డంగులలో కూడా నష్టం కొనసాగుతుంది. ఎలుకలు రాత్రిపూట సంచరిస్తాయి. పగలు బొరియలలో ఉంటాయి. పొలాల్లో పైరు లేనపుడు ఎలుకలు ఆహారము దొరుకు ఇతర ప్రాంతాలకు వలస వెళ్తాయి.

ఈ సందర్భంగా రైతులు కొన్ని విషయాలు గుర్తు పెట్టకోవాలి. వరిపైరు 4-6 వారాల మధ్య ఒక్కొక్క ఎలుక రోజుకు 100 మొక్కలను కొరకగలదు. అంకురం ఏర్పడినది మొదలు వరిపైరు ఈనే వరకు ఎలుకల దాడి తీవ్రంగా ఉంటుంది. అంకురం ఏర్పడనది మొదలు వరిపైరు ఈనేదక వరకు ఎలుకలు వరిపైరును తప్ప దేనినీ తినవు.

ఎలుక జాతులు : పందికొక్కు, చిన్న పందికొక్కు, పొలమెలుక, ఇంటెలుక, చిట్టెలుక జాతులు వరి పైరుకు నష్టం కలిగిస్తాయి. వీటిలో చిన్న పందికొక్కు, చిట్టెలుక ప్రధానమైనవి.

ఎలుకల నివారణ

ఎలుకలను సమర్థవంతంగా నివారించుటకు సమగ్ర సస్యరక్షణ పద్ధతులను పాటించాలి.

1. సాగు పద్ధతులు : వేసవిలో లేదా దమ్ము సమయంలో గట్లను చెక్కి వాటి పరిమాణాన్ని తగ్గించాలి. గట్లపై కలుపు మొక్కలను తీసివేయాలి. వీలున్నంత వరకు ఒక ప్రాంతంలో నాట్లు ఒకేసారి వేసుకోవాలి. పైరులో ప్రతి 8 అడుగులకు 12 అంగుళాల బాటలు తీయాలి. అందువలన ఎలుక బొరియలు నాశనమై, ఆహారం దొరకకపోవడంతో ఎలుకలు దూర ప్రాంతాలకు వలసపోతాయి.

2. యాంత్రిక పద్ధతులు : పొలాల్లో ఎలుక బోనులు, బుట్టలు

“సాగులో సందేహమా? 155251 కు ఫోన్ చేయండి. ఒక్కఫోన్ కాల్తో అన్నదాతల సందేహాల నివృత్తి”

ఉపయోగించి పైరు తొలిదశలోనే ఎలుకలను నియంత్రించాలి. ఎలుక బొరియల్లో ఊదర యంత్రాన్ని ఉపయోగించి పొగపెట్టి చంపాలి.

3. జీవ నియంత్రణ పద్ధతులు : ఎలుకలకు సహజ శత్రువులైన పాములు, గుడ్లగూబలను సంరక్షించాలి. విచక్షణా రహితంగా క్రిమి సంహారక రసాయనాలు వాడితే పాములు, గుడ్లగూబలు చనిపోతాయి. అప్పుడు ఎలుకల జనాభా పెరుగుతుంది. కనుక అవసరమై నప్పుడు మాత్రమే క్రిమిసంహారకాలు వాడాలి.

4. రసాయన పద్ధతులు : రసాయన మందుల ద్వారా ఎలుకల నివారణ అనే ప్రక్రియ సర్వసాధారణము. ఈ పద్ధతిని పొలంలో పంట లేని సమయంలో చేపడితే చాలావరకు ఎలుకల ఉధృతి తగ్గించవచ్చు. ఎందుకంటే ఈ సమయంలో ఎలుకలకు కావలసిన ఆహారం తక్కువగా ఉన్నందున ఎరను తినడానికి అవకాశం ఎక్కువ.

ఎలుకల నివారణకు వాడే రసాయనాలను రెండు రకాలుగా వర్గీకరించవచ్చు.

- 1) అన్నవాహిక ద్వారా (నోటి ద్వారా) పనిచేసే విషాలు : ఎ) తీవ్ర విషాలు. ఉదా: జింకు ఫాస్ఫైడు. బి) మెల్లగా విష ప్రభావం కనబరిచే యాంటీ కొయాగ్యులెంట్స్. ఉదా : బ్రోమాడయోలోన్.
- 2) శ్వాసావయవాల ద్వారా పనిచేసే విషాలు (ప్యూమిగెంట్సు). ఉదా: అల్యూమినియం ఫాస్ఫైడు, ఇథిలీన్ డై బ్రోమైడ్లు, కార్బన్ మోనాక్సైడు, మిథైల్ బ్రోమైడ్ మొ॥నవి. వీటిలో అల్యూమినియం ఫాస్ఫైడు పొలాల్లోనూ, గోడొన్నలోను ఎక్కువగా వాడబడుతున్న రసాయనం.

రసాయనాలను వాడే విధానం :

1) జింకు ఫాస్ఫైడు : ఈ మందు నలుపు రంగులో వుంటుంది. అత్యంత విషపూరితం. ఒకే పర్యాయం, తక్కువ మందుతో, ఎలుకలను తక్కువ సమయంలో చంపగలిగిన శక్తి గల మందు. ఐతే ఈ మందు వాడకానికి ముందు విషం లేని ఎరను వాడాల్సి వుంటుంది. ఎందుకంటే ఈ మందును ఎలుక సందేహిస్తుంది. ఎలుకల ఉధృతి మరీ ఎక్కువగా వున్నప్పుడు పంట కాలంలో ఒక్కసారి మాత్రమే జింకు ఫాస్ఫైడు ఎరను వాడాలి ముందుగా విషంలేని ఎరను 98 పాళ్ళు నూకలు + 2 పాళ్ళు నూనె కలిపి తయారు చేసుకోవాలి.

జింకు ఫాస్ఫైడు ఎర ద్వారా ఎలుకల నిర్మూలన:

1వ రోజు : పొలం గట్ల మీద, పొలం చుట్టూ వున్న పోరంబోకు స్థలాల్లోను, కాలువ గట్లమీద అన్ని ఎలుక కన్నాలను గుర్తించి కన్నాలకు అడ్డుగా కాగితం పెట్టి మట్టితో మూసివేయాలి.

2వ రోజు : తెరుచుకున్న ఎలుక కన్నాలను గుర్తించి ముందుగా ఎలుకలను మచ్చిక చేసుకొనేందుకు 20 గ్రాముల విషం కలుపని ఎరను పొట్లాలుగా కట్టి ప్రతి కన్నంలో వేయాలి.

4వ రోజు : 10 గ్రాముల విషపు ఎరను (96 పాళ్ళు నూకలు + 2 పాళ్ళు నూనె + 2 పాళ్ళు జింకు ఫాస్ఫైడ్) పొట్లాలుగా కట్టి ప్రతి కన్నంలో వేయాలి.

5వ రోజు : చనిపోయిన ఎలుకలను, మిగిలిన విషపు ఎరలను భూమిలో పూడ్చిపెట్టాలి.

2) బ్రోమాడయోలోన్ : ఈ మందు బూడిద వర్ణంలో వుంటుంది. దీని విషయంలో ముందుగా విషం కలపని ఎరను ఎలుక ఒక్కసారి తింటే రక్తం గడ్డ కట్టే శక్తిని కోల్పోతుంది. ఎరను తిన్న 4-5 రోవ/జులలో రక్తస్రావం జరిగి ఎలుక చనిపోతుంది. సజీవ ఎలుక బొరియల్ను గుర్తించి బ్రోమాడయోలోన్ విషపు ఎరను 15 గ్రాముల చొప్పున (96 పాళ్ళ నూకలు + 2 పాళ్ళు నూనె + 2 పాళ్ళు మందు) ఒక్కొక్క బొరియల్ పొట్లం వేయాలి. ఎలుకలు బ్రతికియున్న కన్నాలలో పదిరోజుల వ్యవధిలో పైరు చిరుపొట్ట దశ కొచ్చే వరకు రెండు, మూడు సార్లు వాడవచ్చు.

రసాయనేతర పద్ధతుల ద్వారా ఎలుకల నిర్మూలన:

సిమెంటు, మైదాలను సమపాళ్ళలో కలిపి పొట్లాలుగా కట్టి ఎలుక బొరియల్లో వేయాలి. దీనిని తిన్న ఎలుకల కడుపులో మైదా, సిమెంటు గడ్డకట్టి ఎలుక మరణించే అవకాశముంది. పచ్చి బొప్పాయి ముక్కలను గట్లపై చల్లినప్పుడు వీటిని తిన్న ఎలుకల నోటిలో పుళ్ళు ఏర్పడి పంటకు నష్టం కలుగజేయలేవు. పచ్చి బొప్పాయిలోని ఒక విధమైన రసాయనం వల్ల ఇలా జరుగుతుంది. పొలం గట్ల మీద ముళ్ళ కంపలను పరచినప్పుడు ఎలుకలు గట్లపై తిరుగలేవు. తాటి లేదా కొబ్బరి మట్టలను గట్లపై అక్కడక్కడా అమర్చాలి. చీకట్లో వీటిని పాములుగా భ్రమించి ఎలుకలు రావు. తూటికాడలను 2 కిలోలు సేకరించి 2 లీటర్ల నీటిలో 30 నిమిషాలు మరిగించి వడపోసి, వీటిని 2 కిలోల జొన్నలు వేసి మరలా 30 నిమిషాలు ఉడికించి చల్లాల్సి ఎలుక బొరియల్లో వేయాలి. జిల్లేడు, అముదం మొక్కలను పొలం గట్ల మీద నాటితే ఇవి ఎలుకలకు వికర్షకాలుగా పనిచేస్తాయి.

“చీడపీడలపై మీ సందేహాలను 8331056153 కు వాట్సప్ ఫోటో పంపండి. వాటిని నివృత్తి చేసుకోండి.”

వరిలో MTU 1010 (కాటన్ దొర సన్నాలు) రకం సాగు చేయవద్దు - వ్యవసాయశాఖ

వరి సాగులో విత్తన ఎంపిక సరిగా లేకపోవడంతో దిగుబడులపై ప్రభావం కనిపిస్తుంది. రైతులు వాడిన కొన్ని రకాల విత్తనాల గింజలు ముక్కలుగా అవుతున్నాయి. విక్రయ సమయములో రైతులు, మిల్లర్ల మధ్య విభేదాలు వస్తున్నాయి. వ్యవసాయ అధికారులు సూచించిన వరి వంగడాలను మాత్రమే వినియోగించాలని వ్యవసాయ శాఖ, సంయుక్త వ్యవసాయ సంచాలకులు, నెల్లూరు వారు శ్రీ. జి. శివన్నారాయణ గారు సూచించారు.

ఈ సందర్భంగా MTU 1010 వరి రకానికి ధాన్యం కొనుగోలు కేంద్రాల ద్వారా మార్కెటింగ్ లేదని, ఎడగారు, ముందస్తు ఖరీఫ్ సీజను మరియు రబీ సీజనులో పూర్తిగా నిషేధించాలని వివిధ రకాల మాధ్యమాల ద్వారా, వేబినార్ ల ద్వారా, శిక్షణల ద్వారా విస్తృతంగా ప్రచారం చేసి రైతులకు తెలియజేయాలని వ్యవసాయ శాఖ సిబ్బందికి ఆదేశాలు జారీ చేసినారు.

అదే విధంగా వ్యవసాయ అధికారులు రైతులకు ఈ సంవత్సరం MTU 1010 వరి రకము వేయవద్దని రైతులకు తెలియ చేసినప్పటికీని నెల్లూరు జిల్లాలో MTU 1010 వరి రకాన్ని ప్రధానంగా నాయుడుపేట సబ్ డివిజన్ లో 5695 హెక్టార్లు, కోవూరు సబ్ డివిజన్ లో 3897 హెక్టార్లు, ఇందుకూరుపేట సబ్ డివిజన్ లో 3825 హెక్టార్లు, సూళ్ళూరుపేట సబ్ డివిజన్ లో 1820 హెక్టార్లు మిగిలిన సబ్ డివిజన్ లలో కొద్ది విస్తీర్ణంతో కలిపి మొత్తం 15000 హెక్టార్లలో ఎడగారు సీజన్ లో రైతులు

సాగు చేసి ఉన్నారు. ప్రస్తుతం పంట చిరు పొట్ట దశ నుండి కోత దశ వరకు ఉన్నది.

వాడకానికి సిఫారసు చేసిన వరి వంగడాలు:

రైతులు ఖరీఫ్ 2021 లో ఈ క్రింది వరి వంగడాలను ఉపయోగించాలని వ్యవసాయ అధికారులు సూచించారు.

1. NLR 34449 (నెల్లూరు మసూరి) 2. JGL 1798 (జగిత్యాల సన్నాలు) 3. NLR 40054 (సుగంధ) 4. NLR 33892 (పార్దివ).

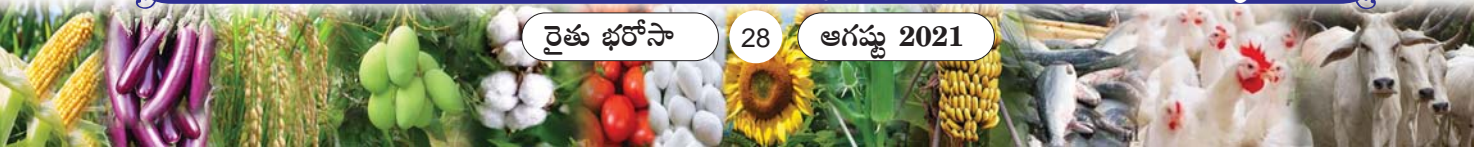
MTU 1010 వరి లావు గింజ రకము (దొడ్డు రకము), అన్నం వండినప్పుడు కాయలు కాయలుగా ఉండితినుటకు సూపర్ ఫైన్ రకాల మాదిరిగా ఉండదు. సన్న బియ్యంతో వండిన అన్నం బాగుంటుంది. అటువంటి బియ్యాన్ని కొనుగోలు చేస్తారు.

పౌర సరఫరాల శాఖ ధాన్యం కొనుగోలు కేంద్రాలలో MTU 1010 ధాన్యాన్ని కొనుగోలు చేయరని వ్యవసాయ అధికారులు రైతులకు తెలియచేసినప్పటికీని రైతులు ఈ క్రింది కారణాలుగా MTU 1010 రకాన్ని సాగు చేసి ఉన్నారు.

1. ఈ రకం తక్కువ రోజులలో (120-125 రోజులు) పంటకు వస్తుంది.
2. ఎడగారులో మంచి దిగుబడి నిస్తుంది. (ఎకరానికి 35-40 బస్తాలు)

“సాగులో సందేహమా? 155251 కు ఫోన్ చేయండి. ఒక్కఫోన్ కాలేతో అన్నదాతల సందేహాల నివృత్తి”

3. చీడ పీడలను తట్టుకుంటుంది.

4. దీనికి ప్రత్యామ్నాయ రకము సన్న గింజ లక్షణాలతో ప్రస్తుతము లేదు.

5. ధాన్యం కొనుగోలు కేంద్రాలలో ప్రభుత్వం కొనకపోయినా, దళారులు బొరుగుల కోసం (మరమరాలు) కొంటారని, ఆ విధంగా బయట అమ్ముకోవచ్చని రైతులు ఈ రకాన్ని సాగు చేస్తున్నారు.

6. NLR 3354 ప్రత్యామ్నాయ రకమును శాస్త్రవేత్తలు చెప్పినప్పటికీ ఈ రకానికి గింజలో పొట్ట తెలుపు వచ్చి నాణ్యత తగ్గుతుందని ధాన్యం కొనుగోలు కేంద్రాలు కొనుగోలు చేయరని రైతులు తెలియచేస్తున్నారు.

వ్యవసాయ శాఖ కమిషనర్ శ్రీయుత హెచ్. అరుణ్ కుమార్, IAS గారు ఈ నెల 05-08-2021 తేదీన జిల్లాలో నాయుడుపేట, కోవూరు సబ్ డివిజన్ లను సందర్శించి ఈ క్రాప్ పంటల నమోదు దాని ప్రాధాన్యత గురించి అక్కడి రైతులకు సదస్సులో తెలియచేసి వారు అడిగిన ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇచ్చినారు. రైతులు వేసిన పంటల విస్తీర్ణం మొత్తం కూడ ఈ క్రాప్ లో పంటల నమోదును పగడ్చుందిగా చేసి, వ్రాత పూర్వకంగా రసీదులిచ్చి ధాన్యం కొనుగోలు కేంద్రాలలో ఎటువంటి ఇబ్బందులు కలగకుండా వ్యవసాయ శాఖ చర్యలు తీసుకుంటుందని అన్నారు. ముఖ్యమైన సమస్య MTU 1010 రకము వద్దని చెప్పినా జిల్లాలో కొందరు రైతులు వేశారు అని ఆయన అన్నారు. MTU 1010 రకానికి మార్కెటింగ్ లేదని రానున్న రబీ సీజన్ లో ఈ రకాన్ని పూర్తిగా నిరోధించాలని వ్యవసాయ శాఖ కమిషనర్ శ్రీయుత. హెచ్. అరుణ్ కుమార్, IAS గారు వ్యవసాయ శాఖ అధికారులను ఆదేశించారు.

నెల్లూరు కలక్టర్ వారి కార్యాలయము నందు వ్యవసాయ శాఖ అధికారులు, రైతులు, ఎజెన్సీలతో ఆయన సమీక్ష నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన మాట్లాడుతూ MTU 1010 రకాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, FCI, కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడ కొనుగోలు చేయదని రైతులు గుర్తించాలని ఆయన అన్నారు. మార్కెట్ ఆధారిత వ్యవసాయం చేయాలని జిల్లా రైతాంగానికి ఆయన సూచించారు.

వ్యవసాయ శాఖ సిబ్బంది శిక్షణా కార్యక్రమాల ద్వారా, ప్రింట్ మీడియా ద్వారా ఈ MTU 1010 రకాన్ని ఎడగారు, ఖరీఫ్ సీజన్ లో ముందస్తుగా వేయవద్దని తెలియచేసినప్పటికీ రైతులు వారు సొంతంగా అమ్ముకొనే ఉద్దేశంతో ఈ రకాన్ని సాగు చేసినారు. ఈ సందర్భంగా వ్యవసాయ శాఖ శాస్త్రవేత్తలు, మరియు వ్యవసాయ శాఖ సిబ్బంది రైతులకు తెలియచేయనది ఏమనగా రాబోయే రబీ సీజన్ లో MTU - 1010 రకం వేయకుండా సన్న గింజ రకాలైన NLR 3354, NLR 34449, BPT 5204 రకాలను సాగు చేయవలసినదిగా జిల్లా వనరుల కేంద్రం, నెల్లూరు వారు మరలా మరలా తెలియచేయుచున్నారు.

“చీడపీడలపై మీ సందేహాలను 8331056154 కు వాట్సప్ ఫోటో పంపండి. వాటిని నివృత్తి చేసుకోండి.”

మిరపలో అధిక దిగుబడికి సూచనలు

డాక్టర్ వడ్లమాడి విజయ భాస్కర్, ప్రధాన శాస్త్రవేత్త ఉద్యానశాఖ డాక్టర్ మద్దినేని ఆదినారాయణ, ప్రధాన శాస్త్రవేత్త (తెగుళ్లు), సమీకృత రైతు సమాచార కేంద్రం, గన్నవరం, కృష్ణా జిల్లా

మిరప పంటను పురుగులు, తెగుళ్లు ఆశించడం వలన కాయ నాణ్యత మరియు దిగుబడులలో గణనీయ తరుగుదలను గమనించవచ్చును. వీటి ఉధృతి అధికంగా ఉన్నట్లైతే దిగుబడులు మరియు నాణ్యత పూర్తిగా పడిపోతాయి. మిరప పంట పెరుగుదల వివిధ దశలలో ఆశించే తెగుళ్ళను సమగ్ర యాజమాన్య పద్ధతులను పాటించడం ద్వారా నాణ్యమైన అధిక దిగుబడులను సాధించవచ్చును.

నారు కుళ్ళు తెగులు : విత్తనం మొలకెత్తిన తర్వాత లేత కాండం మొత్తబడి నారు గుంపులు గుంపులుగా చనిపోతుంటుంది. దీని నివారణ కొరకు విత్తనం మొలకెత్తిన వెంటనే ఒకసారి, మరలా వారం రోజులకు ఇంకొకసారి లీటరు నీటికి 3 గ్రాముల చొప్పున కాపర్ ఆక్సీక్లోరైడ్ కలిపిన ద్రావణాన్నినేలంతా బాగా తడిచేలా తడపాలి. మిరప నారును ఎత్తు నారు మళ్లలో పెంచడం ద్వారా ఈ తెగులు ఉధృతిని తగ్గించవచ్చును. విత్తనం విత్తేటపుడు వత్తుగా విత్తరాదు. నారు మళ్లలో నారు కుళ్ళు తెగులును గమనించిన వెంటనే నీటి తడులను ఆపివేయాలి.

బ్యాక్టీరియా ఆకు మచ్చ తెగులు: మబ్బులతో కూడిన వాతావరణం, ముసురు వర్షాలు మిరపలో బ్యాక్టీరియా ఆకు మచ్చ తెగులు ఉధృతికి దోహదపడతాయి. ఆకులపై గోధుమ రంగు మచ్చలు ఏర్పడి పండుబారి రాలిపోవడం గమనించవచ్చును. దీని నివారణ కొరకు 10 లీటర్ల నీటికి

30 గ్రాముల కాపర్ ఆక్సీ క్లోరైడ్ మరియు 1 గ్రాము స్ట్రెప్టోసైక్లిన్ మందులను కలిపిన ద్రావణాన్నిపిచికారి చేయాలి.

పైటాఫ్లోర ఆకు మచ్చ తెగులు : ఆకులపై కాలినట్లుగా ఉన్నమచ్చలను గమనించవచ్చును. వ్యాధి ఉధృతి అధికంగా ఉన్నట్లయితే ఆకులు కుళ్లి రాలిపోతాయి. ఈ తెగులు నివారణ కొరకు లీటరు నీటికి 1 మిల్లీ లీటరు డైమిథోమాల్స్ 9%, మాంకోజెబ్ 60% లేదా 2.5 గ్రాముల ఫినామిడాన్, మాంకోజెబ్ లేదా 2.5 గ్రాముల కాపర్ ఆక్సీక్లోరైడ్ లాంటి మందులను వారం రోజుల వ్యవధిలో రెండు సార్లు పిచికారి చేసుకోవాలి.

సెర్కోస్పోరా ఆకు మచ్చ తెగులు : ఆకులపై గుండ్రటి బూడిద రంగు మచ్చలేర్పడి, పండుబారి రాలిపోతుంటాయి. దీని నివారణ కొరకు లీటరు నీటికి 2.5 గ్రాముల మ్యాంకోజెబ్ లేదా 1.5 గ్రాముల కార్బండజీమ్ అనే మందులను మార్చి మార్చి వారం రోజుల వ్యవధిలో రెండు సార్లు పిచికారి చేయాలి.

కానాఫోర కొమ్మ కుళ్ళు తెగులు : మిరపలో లేత చిగుర్లు మాడిపోయి, కొమ్మ కణుపుల వద్ద కుళ్లి పోయి భూమట్టానికి మొక్క విరిగి పడిపోతుంది. దీని నివారణ కొరకు 10 లీటర్ల నీటికి 30 గ్రాముల కాపర్ ఆక్సీక్లోరైడ్ మరియు 1 గ్రాము స్ట్రెప్టోసైక్లిన్ మందులను కలిపిన ద్రావణాన్నివారం రోజుల వ్యవధిలో రెండు సార్లు పిచికారి చేయాలి.

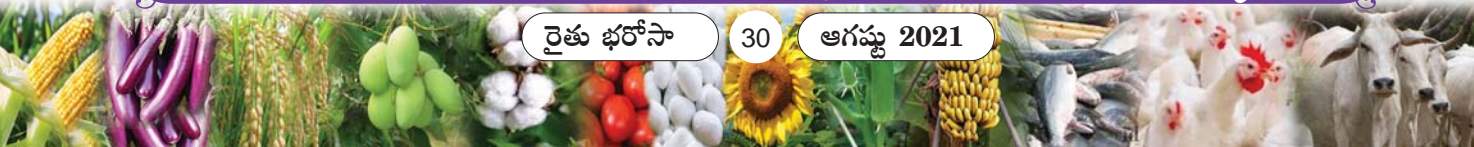
కొమ్మ ఎండు మరియు కాయ కుళ్ళు తెగులు :

మిర్చి పంటను ఆశించే కొమ్మ ఎండు మరియు కాయ కుళ్ళు తెగులు చాలా ప్రమాదకరమైనది. ఈ తెగులు సాధారణంగా విత్తనం ద్వారా వ్యాప్తి చెందుతుంది. తెగులు సోకిన కాయల నుండి విత్తనాన్ని సేకరించునపుడు మరియు సరిగా విత్తన శుద్ధి చేయని విత్తనాల ద్వారా వ్యాపిస్తుంది. ఈ తెగులు సాధారణంగా తోట పూతకు వచ్చే సమయంలో ఆరంభించి కాయ కోతలు

కాయ కుళ్ళు తెగులు ఆశించిన కాయలు అయిపోయేవరకు కనిపిస్తుంటుంది. నీటి పారుదల సౌకర్యం లేని

“సాగులో సందేహమా? 155251 కు ఫోన్ చేయండి. ఒక్కఫోన్ కాలేతో అన్నదాతల సందేహాల నివృత్తి”

తోటలలో తేమ ఎక్కువగా ఉండుట వలన ఈ తెగులు ఉధృతి ఎక్కువగా వుంటుంది. ఈ తెగులు మొదట లేత కొమ్మలు మరియు పూతను అశించుట వలన పూత రాలిపోతుంది. కొమ్మలు మరియు మొక్క బెరడు మీద గోధుమ రంగు మచ్చలేర్పడి, అవి క్రమేపి పెద్దవై పొడగాటి నన్నని మచ్చలుగా తయారై, వాటి మధ్య నల్లని చుక్కలు చిందర వందరగా ఏర్పడతాయి. వీటిలో ఈ తెగులును కలుగజేసే శీలీంధ్రము తాలూకు బీజాలు వుండి

మిరపను ఆశించిన సెరోస్పోరా ఆకుమచ్చ తెగులు

కానోఫారా కొమ్మ ఎండు తెగులు ఆశించిన మిరప

అనుకూల పరిస్థితులలో తెగులు వృద్ధియై వ్యాప్తి చెందుతుంది. కొమ్మల చివర్ల నుండి క్రమంగా క్రిందకు ఎండడం మొదలవుతుంది. ఈ తెగులు కాయలకు కూడా ఆశించుట వలన కాయల మీద నల్లటి మచ్చలు ఏర్పడి కుళ్లి రాలిపోతాయి. తెల్లటి తాలు కాయలుగా తయారై మార్కెట్ విలువ లేకుండా పోతుంది. పై లక్షణాలను గుర్తించిన వెంటనే పొలంలో తెగులు సోకిన కొమ్మలను గమనించి వెంటనే తుంచివేసి కాల్చివేయాలి. తర్వాత లీటరు నీటికి 3 గ్రాముల డైథేన్-ఎమ్-45 లేదా 1.5 గ్రాముల కాప్టాన్ మందును కలిపి వారం రోజుల వ్యవధిలో వ్యాధి ఉధృతిని బట్టి 2 సార్లు పైరంతా బాగా తడిచేలా పిచికారి చేయాలి. వ్యాధి ఉధృతి తగ్గని ఎడల లీటరు నీటికి 1 మిల్లీ లీటరు ప్రాపీకోనజోల్ లేదా 1 మిల్లీ లీటరు డైఫెన్ కోనజోల్ లేదా 2 మిల్లీ లీటర్ల హెక్సాకోనజోల్ మందులలో ఏదో ఒకదానిని పిచికారి చేయాలి.

మొక్క ఎండు తెగులు : ఎండు తెగులు ఆశించిన మొక్కలు వడలిపోయి, పూత, పిందే, ఆకులు రాలిపోతాయి. మొక్క మొత్తంగా ఎండిపోతుంది. ఈ తెగులు ఉధృతిని తగ్గించుట కొరకు లీటరు నీటికి 3 గ్రాముల చొప్పున కాపర్ ఆక్సీక్లోరైడ్ మందును కలిపిన ద్రావణంతో మొక్క మొదలు వద్ద వేరు వ్యవస్థ బాగా తడిచేలా నేలను తడపాలి. రోగ ఉధృతి తగ్గే వరకు నీటి తడలను మరియు నత్రజని ఎరువుల మోతాదులను క్రమబద్ధీకరించాలి. పంట మార్పిడి విధానాన్ని పాటించాలి.

బూడిద తెగులు : ఈ తెగులు ఆశించిన మొక్కల ఆకుల దిగువ భాగాన తెల్లటి బూడిద చల్లినట్లుగా వుంటుంది. ఆకులు పండుబారి రాలిపోతాయి. దీని నివారణకు లీటరు నీటికి 3

గ్రాముల నీటిలో కరిగే గంధకం లేదా 1 మిల్లీ లీటరు కెరథేన్ లేదా 2 మిల్లీ లీటర్ల హెక్సాకోనజోల్ లాంటి మందులను వారం వ్యవధిలో 2 సార్లు పిచికారి చేయాలి.

వైరస్ తెగుళ్లు : మిరపలో రసం పీల్చు పురుగుల ద్వారా వైరస్ తెగుళ్లు వ్యాప్తి చెందుతాయి. వైరస్ తెగులు ఆశించిన మిరప మొక్కలు గిడసబారి పోతాయి. ఆకులు చిన్నవిగా తయారై, కుచ్చులుగా మారి, పండుబారిపోతాయి. పూత రావడం, పిందె కట్టడం అగిపోతుంది. వైరస్ను తట్టుకునే మిరప రకాలైన జి-4, ఎల్.సి.ఎ-235 మరియు 334 రకాలను సాగు చేసుకోవాలి. పేనుబంక మరియు ఆకు ముడత పురుగులు సోకకుండా పంటను నాటుకున్న 10-12 రోజుల వ్యవధిలో ఎకరానికి 10-12 కిలోల ఫిప్రోనిల్ లేదా కార్బోప్యూరాన్ గుళికలను పొలంలో వెదజల్లాలి. వైరస్ తెగులు ఆశించిన మొక్కలను సమూలంగా పీకివేసి నాశనం చేయాలి. విచక్షణారహితంగా ఎరువులు మరియు పురుగు మందులను వాడరాదు. వైరస్ సోకిన మొక్కల నుండి విత్తనాలను సేకరించరాదు. విత్తనాలను నారుమడిలో నాటే ముందుగా లీటరు నీటిలో 150 గ్రాముల ట్రై సోడియం ఆర్థో ఫాస్ఫేట్ కలిపిన ద్రావణంలో 45 నిమిషాలపాటు నానబెట్టిన తర్వాత నీడలో ఆరబెట్టి విత్తుకోవడం ద్వారా వైరస్ తెగులు ఉధృతిని తగ్గించవచ్చును. చేను చుట్టూ జొన్న, మొక్కజొన్న మరియు అవిక లాంటి ఎత్తుగా పెరిగే మొక్కలను కంచె మొక్కలుగా నాటాలి. తద్వారా మిరపలో రసం పీల్చు పురుగుల ఉధృతిని అరికట్టవచ్చును.

“చీడపీడలపై మీ సందేహాలను 8331056028 కు వాట్సప్ ఫోటో పంపండి. వాటిని నివృత్తి చేసుకోండి.”

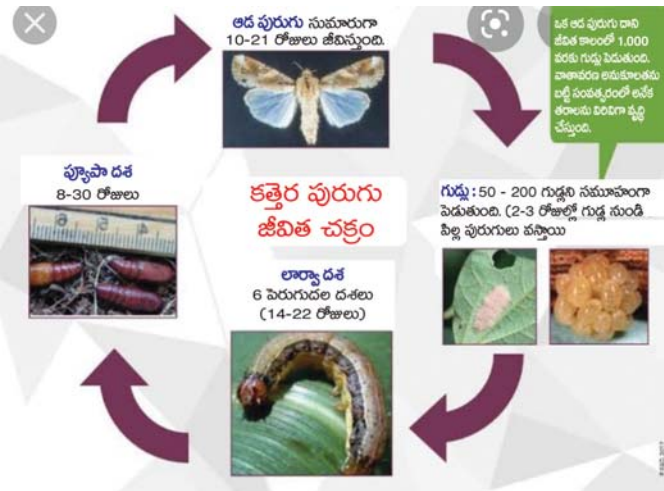

వివిధ పంటలలో కత్తెర పురుగు

యం. హైమవతి, సహాయ వ్యవసాయ సంచాలకులు, జిల్లా వనరుల కేంద్రం, నెల్లూరు

కత్తెర పురుగు వివిధ జీవిత దశలు - లక్షణాలు

1. గుడ్లు దశ : తల్లి రెక్కల పురుగు గోధుమ రంగు చిన్న గుడ్లను చిన్న గుంపులుగా (50-200) ఆకు అడుగు భాగంలో పెడుతుంది. ఒక్కొక్క పురుగు 250-1000 గుడ్లను పెడుతుంది. గోధుమ రంగులోని గుండ్రని చిన్న ముత్యాలాంటి గుడ్లు గోధుమ లేదా బంగారు రంగు వెంట్రుకలతో కప్పి ఉంటాయి. కాండం మీద కూడ గుడ్లు పెట్టవచ్చు. గుడ్లు దశ 3-5 రోజులు ఉంటుంది. గుడ్లు మొదట లేత నలుపులోకి, ఎదిగేకొలది ముదురు నలుపులోకి మారుతాయి.

2. లార్వా దశ (గొంగళి పురుగు దశ) : గుడ్ల నుండి వెలువడిన చిన్న లార్వాలు లేత ఆకువచ్చ, గోధుమ, పసుపు, గోధుమ, ఎరుపు రంగుల్లో ఉండి తల మాత్రం నలుపు రంగులో కనిపిస్తాయి. మొత్తం 6 దశలుంటాయి. మొదటి దశ లార్వా 0.1 మి.మి. పొడుపు, చివరి దశ లార్వా 28 మి.మి. పొడవు ఉంటుంది. ప్రతి దశలోను రంగులో మార్పు ఉంటుంది. పెరిగిన లార్వాలు ఎరుపు కలిసిన గోధుమ లార్వాలలో శరీరమంత ఒక్కొక్క ఖండితానికి 6 బుడిపెల మాదిరి ముదురు రంగు చుక్కలు, శరీరమంత ముళ్ల లాంటి వెంట్రుకలు ఉంటాయి. తలపై తలక్రిందులుగా ఉన్న 'Y' ఆకారపు తెలుపు రంగు గుర్తును కలిగి ఉంటుంది. శరీరపు అంచులలో నిలువునా 3 చారలుంటాయి. అలాగే తోక వైపు 8వ కణుపుపై 4 నల్లని చుక్కలు చతురస్రాకారంలో గమనించవచ్చును.

3. కోశస్థ దశ (వ్యూపా) : వ్యూపాలు ముదురు గోధుమ రంగులో (కాఫీపాడి రంగు) ఉండి చివర రెండు ముళ్ళ లాంటి ఆకారాలను కలిగి ఉంటాయి. మగ పురుగుల వ్యూపాలు చిన్నగా, ఆడ పురుగులు వ్యూపాలు పెద్దగా ఉంటాయి. చివర ముళ్ళు మగ పురుగుల వ్యూపాలలో దగ్గరగా ఉంటాయి. వ్యూపా దశ 9-11 రోజులుండి నేలలో జరుపుకుంటుంది.

4. రెక్కల పురుగు దశ (సీతాకోక చిలుక) : వీటి రెక్కల పురుగులు పొగాకు లద్దె పురుగు రెక్కల పురుగు కంటే చిన్నగా ఉంటుంది. ముందు రెక్కల మీద గుర్తులు గీసినట్లు లేత రంగులో ఉంటాయి. వెనుక రెక్కలు తెల్లగా, చిన్నగా ఉండి ముదురు గోధుమ

దశాబ్దాలుగా లాటిన్ అమెరికాకు, పరిమితమైన ఈ పురుగు గత 3 సంవత్సరాలుగా ఖండాంతరాలకు విస్తరిస్తుంది. ఆఫ్రికా, అమెరికా నుంచి ఈ పురుగు భారతదేశానికి వలస వచ్చింది. భారతదేశంలో కత్తెర పురుగు ఉనికిని మొదటిసారిగా 18-05-2018 లో కర్నాటక రాష్ట్రంలో షిమోగా ఉద్యాన విశ్వవిద్యాలయ, ఎన్.బి.ఎ.ఆర్. శాస్త్రవేత్తలు మొక్కజొన్న పంటలో గుర్తించారు. ఆంధ్రప్రదేశ్లో మొదటిసారి రాయలసీమ, కోస్తా ప్రాంతాల్లో మొక్కజొన్నలో కత్తెర పురుగును గమనించారు. క్రమేణా జొన్న, సజ్జ, రాగి, చెఱకు, ప్రత్తి, వరి, గోధుమ, వేరుశనగ, కూరగాయలు మరియు పశుగ్రాసాల పంటలకు విస్తరించింది. ఏడాది పొడుగునా పంటలనానించి నష్టం కలుగజేస్తుంది. అధిక వర్షపాతం, గాలిలో తేమ అధికంగా ఉండడం, మబ్బులతో కూడిన వాతావరణం కత్తెర పురుగు ఉధృతికి దోహదపడుతాయి. ఈ పురుగు చలికాలంలో 90 రోజులు వానాకాలంలో 60 రోజులు, ఎండాకాలంలో 30 రోజులు జీవించి ఉండి దాని జీవిత చక్రాన్ని పూర్తి చేసుకుంటుంది. ఈ పురుగుకు సమ శీతోష్ణ వాతావరణం (ఆగష్టు నుంచి నవంబర్ వరకు) అనుకూలంగా ఉంటుంది. కత్తెర పురుగు తన జీవిత చక్రాన్ని 30 నుండి 60 రోజులలో పూర్తి చేసుకుంటుంది. 100 మైళ్ళ దూరం ఇది ప్రయాణించగలదు. ఆడ కత్తెర పురుగు (తల్లి రెక్కల పురుగు) లేత ఆకులపై 50-200 గుడ్లను గుంపులు గుంపులుగా పెడుతుంది. లార్వాలు ఆరు దశలలో ఎదుగుతాయి. ఈ క్రమంలో పంటలకు నష్టాన్ని కలిగిస్తాయి.

“సాగులో సందేహమా? 155251 కు ఫోన్ చేయండి. ఒక్కఫోన్ కాలేతో అన్నదాతల సందేహాల నివృత్తి”

కత్తెరపురుగు

రంగు అంచును కలిగి ఉంటాయి. రెక్కల పురుగులు వారం 10 రోజుల పాటు జీవిస్తాయి. 30-45 రోజులలో జీవిత చక్రం పూర్తవుతుంది. చలికాలంలో 90 రోజుల వరకు జీవిత చక్రం పెరుగుతుంది.

పైరును పురుగు నష్టపరిచే విధానం

1. లేత మొక్కల ఆకుల మీద పురుగు గుడ్ల సముదాయాలు కనిపిస్తే వాటిని ఆకుతోపాటు త్రుంచి, నీళ్ళ మగ్గులో వేసి చంపివేయాలి. ఆకులు తక్కువగా ఉన్న చిన్న మొక్కలలో ఆకును త్రుంచకుండా ఆకు మీదే గుడ్లను చిదిమేయవచ్చు.

2. ట్రైకోగ్రామా ఆటోపోవిరీలియం గుడ్ల పరాన్న జీవి కార్డులను ఎకరాకు 5 చొప్పున అమర్చాలి. కార్డుల నుంచి వెలువడే ట్రైకోగ్రామ పరాన్నజీవి (చిన్న కందిరీగ) కత్తెర పురుగు గుడ్ల మీద గుడ్లు పెట్టి, వాటి నుంచి పిల్ల పురుగులు రాకుండా చేస్తుంది.

3. మొక్కజొన్న, సజ్జ, జొన్న పంటలలో అంతర పంటగా పప్పు ధాన్యపు పంటలను వేయడం వల్ల ప్రధాన పంటపై (జొన్న, సజ్జ, మొక్కజొన్న) పురుగు తక్కువగా ఆశిస్తుంది.

4. మొక్కజొన్న, సజ్జ, జొన్న చేను చుట్టూ నాలుగు వరుసలలో నేపియర్ గడ్డిని సాగు చేయడం వల్ల కత్తెర పురుగు ఈ మొక్కలపై గుడ్లను పెడుతుంది. తరువాత గుడ్ల సముదాయాన్ని ఏరి నాశనం చేయాలి పొద్దు తిరుగుడు, అలసంద, నువ్వులను కూడా చేను చుట్టూ వేసిన కత్తెర పురుగుకు ఎర పంటగా పనిచేస్తాయి.

5. పైరు 15-20 రోజుల పురుగు గుడ్లను మొదటి దశ లార్యాలను (పిల్ల పురుగులు) నివారించుటకు వేప సంబంధిత మందైన వేపనూనె 1500 పి.పి.యం. లీటరు నీటికి 5 మి.లీ. చొప్పున పిచికారి చేయాలి.

6. ఈ దశలో 5 శాతం మొక్కలను కత్తెర పురుగు ఆశిస్తే మరింత జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి. మొదటి దశ లార్యాలను నివారించుటకు బ్యాక్టీరియా సంబంధిత బి.టి. ఫార్ములేషన్ 2 గ్రా/లీ. నీటిని కలిపి పిచికారి చేయాలి.

7. జీవ సంబంధిత కీటక నాశిని యన్.పి.వి. వైరస్ ను ఎకరాకు 250 లీ. పిచికారి చేయాలి. లేదా మెటారైజియం అనిసోప్లియా (వి.ఎ.యం.) 5 గ్రా. లీటరు నీటికి కలిపి కాని పిచికారి చేయాలి.

8. పైరు 20-25 రోజుల వయసులో థయోడికార్బ్ (75 డబ్ల్యు.పి.) మందులు లీటరు నీటికి 1 గ్రా. చొప్పున పిచికారి చేసి చిన్నదశలో మరియు పెద్ద లార్యాల అదుపులో ఉంచాలి. క్లోరిపైరిఫాస్ (20 ఇసి) లేదా క్లోరాంట్రానిలిప్రోల్ (50 ఇసి) మందులను లీటరు నీటికి 2 మి.లీ. చొప్పున కలిపి పిచికారి చేసి చిన్న లార్యాలను నాశనం చేయవచ్చు.

ఎదిగిన పురుగుల నివారణ

1. 30-45 రోజుల వయసున్న పైరులో పెద్ద దశ లార్యాల పరిమితికి మించి ఉంటే మందును మొక్క మొవ్వలోకి పడేలా పిచికారి చేయాలి. లీటరు నీటికి ఎమామాక్టిన్ బెంజోయేట్ (5% SG) 0.4 మి.లీ. లేదా స్పైనోసాడ్ (45% SC) 0.3 మి.లీ. లేదా థయోమిథక్వామ్ (12.6%) మందు + లామ్బుసెహైలోత్రిన్ (9.5%) ZC మందు 0.25 మి.లీ. లేదా క్లోరాంట్రానిలిప్రోల్ (18.5% SC) 0.4 మి.లీ. లేదా స్పైనోటారామ్ (11.7% SC) 0.5 మి.లీ. లేదా ఇండాక్సాకార్బ్ (14.5% SC) 1 మి.లీ. లేదా థయోడికార్బ్ (75 WP) 2 గ్రా. చొప్పున కలిపి పిచికారి చేయాలి కత్తెర పురుగు ఉధృతిని బట్టి అవసరమైతే తిరిగి ఒకటి రెండు సార్లు మందులను మార్చి మార్చి పిచికారి చేయాలి.

2. బాగా ఎదిగిన లద్దె పురుగుల (అయిదు, ఆరు దశలు) ను నివారణకు 2 కిలోల బెల్లము, 2-3 లీటర్ల నీటిలో కరిగించి 10 కిలోల తవుడు కలిపి ఆ మిశ్రమాన్ని 24 గంటలు పులియనివ్వాలి. ఆ తరువాత ఆ మిశ్రమానికి 100 గ్రా. థయోడికార్బ్ (లార్విన్) కలిపి విషపు ఎరను చిన్న చిన్న ఉండలుగా తీసుకొని తయారుచేసి ఆ ఉండలను మొక్క సుడిలో పట్టెట్టుగా సాయంత్రము వేళల్లో పైరులో వేసుకోవాలి.

“చీడపీడలపై మీ సందేహాలను 8331056149 కు వాట్సప్ ఫోటో పంపండి. వాటిని నివృత్తి చేసుకోండి.”

సుస్థిరతకు సోపానం - సేంద్రియ వ్యవసాయం

వ్యవసాయంలో ప్రమాదకర రసాయన ఎరువులు, మరుగు మందుల వాడకం వలన ఇటు మన ఆరోగ్యానికి, అటు వ్యవసాయ

భూములకు ఎలాంటి విషత్తు కలుగుతున్నదో తెలియని విషయం కాదు. ఎంతో సారవంతమైన మన వ్యవసాయ భూములు మోతాదు మించి క్రిమి సంహారక మందులు, ఎరువుల వినియోగంతో భూసారాన్ని కోల్పోతున్నాయి. ముఖ్యంగా ఈ రసాయనాలు సహజ సిద్ధంగా భూమిలోని సూక్ష్మజీవులను, ప్రకృతి సిద్ధంగా ఎరువు తయారయ్యే సూక్ష్మ ప్రక్రియను నాశనం చేస్తున్నాయి. రసాయనిక ఎరువులు వినియోగిస్తూ పరోక్షంగా మనకు తెలియకుండానే ఎన్నో రకాల పక్షులు, పుష్పీకరణ, పరాగ సంపర్కం క్రియల్లో తోడ్పడే కీటకాలు అంతరించిపోయేలా చేస్తున్నాయి. పురుగుమందులుగా

వాడే ఎన్నోరకాల రసాయనాలు మానవులపై తీవ్ర ప్రభావం చూపుతూ వ్యాధి నిరోధక శక్తిని హరించివేస్తూ కొత్త కొత్త వ్యాధులను పుట్టిస్తున్నాయి. గడచిన యాభై

సంవత్సరాల్లో ప్రమాదకరమైన క్యాన్సర్, మధుమేహం, ఆస్తమా వంటి వ్యాధుల బారిన పడేవారి సంఖ్య 20 శాతం నుంచి 80 శాతానికి పెరిగిపోవడానికి రసాయనిక మందుల వాడకమే ప్రధాన కారణం. ఆరోగ్యకరమైన పంటలకు మనకు పూర్వకాలం నుంచి వస్తున్న సాంప్రదాయ పద్ధతులైన, సేంద్రియ, వ్యవసాయ విధానం వలన రైతులకు పెట్టుబడి తగ్గడం, తెగుళ్ళే లేని పంటల వలన అదనపు ఖర్చు లేకపోవడం, పంటలకు లాభదాయక రేట్లు, వంటి ఎన్నో ప్రయోజనాలు కలుగుతున్నాయి.

సేంద్రియ వ్యవసాయము - తప్పక ఆచరించవలసిన అంశములు

రక్షణ ప్రదేశము : సేంద్రియ వ్యవసాయము చేయు క్షేత్రమునకు సాంప్రదాయకమైన వ్యవసాయమునకు మధ్య దూరము పరిస్థితిని బట్టి 3 నుండి 10 మీటర్లు ఉండాలి.

సమాంతరమైన ఉత్పత్తి : ఏకకాలంలో సాంప్రదాయ కమైన ఉత్పత్తి, సేంద్రియ మార్పులో ఉన్న / సేంద్రియ వ్యవసాయపు

జె. వెంకటరావు, సహాయ వ్యవసాయ సంచాలకులు, వ్యవసాయ కమీషనర్ కార్యాలయం, ఆంధ్రప్రదేశ్, గుంటూరు

పంటలను స్పష్టముగా ఒకదాని నుండి మరొక దానికి బేధమును కనబరచుట లేకపోతే వాటిని సమ్మతించకూడదు.

భూసార పరీక్ష : సేంద్రియ వ్యవసాయమునకు ఉద్దేశించిన భూమిని భారలోహములు (సీసము, కాడ్మియం, పాదరసము, క్రోమియం మరియు ఆర్సెనిక్) అవశేషాలు, ఉదజని సూచిక, క్షారసంబంధమైన (చవుటినేల), ఉప్పు గుణముల ఉనికి మరియు ఉదజని సూచిక కొరకు భూసార పరీక్ష చేయించవలెను.

నీటి పరీక్ష : పంటకు నీరు కట్టుటకు ఉద్దేశించిన సాగు నీటిని వ్యవసాయమునకు లేదా సాగునకు అనుకూలముగా ఉన్నదా లేదా అని నీటి పరీక్ష చేయించవలెను.

సూచన : బోరు బావి నీళ్ళను సమ్మతించవచ్చును. అయితే ఈ నీళ్ళను కూడా నీటి పరీక్ష విశ్లేషణ బట్టి అనువుగా ఉంటేనా ఉపయోగించాలి.

నేలకు నీరు కట్టుట : కాలువ లేదా ప్రవాహము, (ఫ్లడ్) నుండి నీరు కట్టుటకు సేంద్రియ వ్యవసాయములో సమ్మతించ కూడదు. ఎందుకంటే ఈ నీటిలో కాలుష్య కారకాలు ఎక్కువగా ఉంటాయి.

ఎరువులు : సేద్యమునకు ఉపయోగించే సేంద్రియ ఎరువులలో భారలోహములు సీసము, కాడ్మియం, పాదరసము, క్రోమియం మొదలైన ఆర్సెనిక్ మొి నవి ఉండకూడదు. రైతు సొంత పొలము దగ్గర పెంచే మొక్కల ఆకులు, సొంత పశు సంపద వలన వచ్చిన ఎరువును మాత్రమే ఉపయోగించాలి. బయట నుండి తెచ్చుకొనే

సేంద్రియ ఎరువులలో కాలుష్య కారకములు ఉండే అవకాశము ఉంది. ఉదా: వచ్చిరోట్ట ఎరువులు, పచ్చి ఆకు ఎరువులు అయిన గైరిసీడియా, నాడెప్ కంపోస్టు, పర్రీ కంపోస్టు మొదలైనవి.

చెట్లు సహజముగా వృద్ధి పొందే ప్రదేశాలు అభివృద్ధి: సహజముగా చెట్లు వృద్ధి పొందే ప్రదేశాలలో 10 ఎకరాల పొలమునకు 10 నుంచి 15 చెట్లును అనగా 1 మునగ చెట్టు, 2 వేప చెట్లు, ఒక ఉసిరిక చెట్టు, రెండు సీతాఫలము చెట్లు,

“సాగులో సందేహమా? 155251 కు ఫోన్ చేయండి. ఒక్కఫోన్ కాల్తో అన్నదాతల సందేహాల నివృత్తి”

1 సీమతుమ్మ చెట్టు మరియు కొన్ని రేగు పొదలు పెంచుకోవాలి. వీటితో పాటు కొన్ని పండ్ల చెట్లను కూడా పెంచుకోవాలి. సేద్యము చేయు

పొలమును రెండు ఎకరముల ప్లాట్లుగా విభజించి, 1.5 మీటర్ల వెడల్పు గల గట్ల మీద నిరంతరముగా పచ్చి ఎరువును ఇచ్చే గైరిసీడియా మొక్కలను నాటాలి. గైరిసీడియా (సీమకానుగ) మొక్కల మధ్య క్రిమి సంహారక గుణములు కలిగిన తూటికాడ, జిల్లేడు అడ్డసరము లాంటి మొక్కలను నాటాలి.

పోషకములు మరియు చీడ పీడల యాజమాన్యము ప్రణాళిక:

సేంద్రియ వ్యవసాయములో పోషకాల యాజమాన్యము పచ్చి రొట్ట ఎరువులు, పచ్చి ఆకు ఎరువులు (గైరిసీడియా) లెగ్యుమ్ జాతి పంటలను అంతర పంటలుగా, పంట మార్పిడి, పంటల యొక్క

అవశేషాలను భూమిలో కలుపడము, జీవన ఎరువులను మరియు కంపోస్టు (వర్మీ కంపోస్టు, బయోడైనమిక్ కంపోస్టు, నాడెప్ కంపోస్టు మొదల గునవి) నేలకు చేర్చుట ద్వారా చేయ వలెను. చీడ పీడల యాజమాన్యములో 5 శాతము వేపపప్పు ద్రావణము, పచ్చిమిర్చి, వెల్లుల్లి - కషాయములు 5 శాతము కానుగ పప్పు ద్రావణము, వేప ఆకు ద్రావణము, జీవకారకములు (ట్రైకోగ్రామా), యన్.పి.వి. న్యూక్లియర్ పొలీ హైడ్రోసిస్ వైరస్) ద్రావణము, ట్రైకోడెర్మా విరిడి, సూడోమోనాస్ మొదలగు వానిని ఉపయోగించాలి.

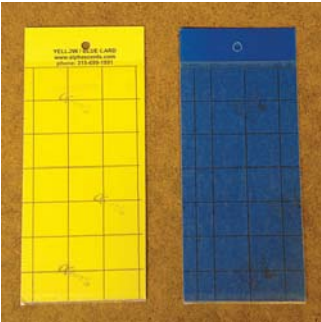
ఎ) సేంద్రియ వ్యవసాయములో అనుమతించబడినవి : పశువుల పేడ మరియు మూత్రము. పంటల అవశేషాలు మరియు పచ్చిరొట్ట ఎరువులు. ఎండు గడ్డి మరియు ఇతర నేలను కప్పు గడ్డి. శుద్ధి చేయని రంపపు పొట్టు, చెక్క మరియు చెక్క చిప్పు. కాల్షియం క్లోరైడ్, జిప్సమ్ మరియు సున్నపురాయి. సోడియం క్లోరైడ్ (ఉప్పు), మెగ్నీషియం సల్ఫేట్ (ఎప్సమ్ సాల్ట్ మరియు కాల్షియం సల్ఫేట్ (జిప్సమ్). పలురకాల బంకమట్టి (బెంటోనైట్, పెర్లయిట్, జియోలైట్). జీవన ఎరువులు (బ్యాక్టీరియా తయారీలు). బయోడైనమిక్ తయారీలు. మొక్కల నుండి తీసిన పదార్థములు మరియు తయారీలు. వర్మిక్యూలైట్, పీట.

సస్యరక్షణలో వాడతగినవి : జిలాటిన్ (నాచు సంబంధిత ఉత్పత్తులు), వేప, వెల్లుల్లి, కానుగ నుండి తీసినవి, కెసిన్ (ఒకరకం మాంసకృత్తులు), బంక మట్టి, సోడియం బైకార్బోనేటు, వైరస్ తయారీలు (గ్రాన్యులోసిస్, న్యూక్లియర్ పొలీ హైడ్రోసిస్ వైరస్), శిలీంధ్ర తయారీలు (ట్రైకోడెర్మావిరిడి, సూడోమోనాస్), బ్యాక్టీరియా తయారీలు (బాసిల్లస్), పరాన్న జీవులు, బదనికలు మరియు వంధ్య కీటకములు, సున్నితపు సబ్బు (పొటాషియంసోపు).

హోమియో మరియు ఆయుర్వేద తయారీలు, మూలికలు మరియు బయోడైనమిక్ తయారీలు, భౌతిక పద్ధతులు (రకరకాల ఆకర్షక బుట్టలు, రంగులవి, కాంతివి, అంటుకునేవి, లింగాకర్షక బుట్టలు) కప్పి ఉంచేవి, వలలు, మొక్కల అవశేషాల నుండి వచ్చిన కంపోస్టు, కుక్క గొడుగుల నుండి తీసినవి, క్లోరైన్ నుండి తీసినవి.

బి) సేంద్రియ వ్యవసాయములో అనుమతించకూడనివి (అసలు వాడకూడనివి) :

మానవుని మల మూత్రములు, పొగాకు కషాయము (టాబాకోటీ), ఈథైల్ ఆల్కహాలు, లవణపు చూర్ణములు (స్టోన్ పీలు, సిలికేటులు), రసాయనిక ఎరువులు, పురుగు మరియు తెగుళ్ల మందులు

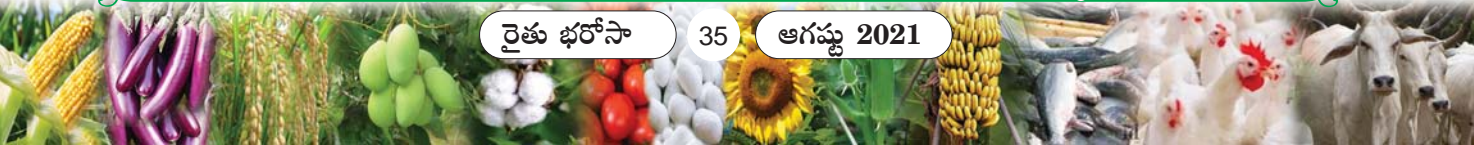

సూచనలు : సేంద్రియ వ్యవసాయములో పంట అవశేషాలను భూమిలో కలియదున్ని కుళ్లనివ్వాలి గాని పొలములో తగులబెట్టకూడదు. నూక్ల పోషకముల లోపములు పంటలో కనపడినపుడు వాటిని నివారించుటకు నూక్ల పోషకాలను అందించే మిశ్రమముల (రసాయనముల) ద్రావణమును పంటపై పిచికారి చేయవచ్చును. పరిశ్రమల నుండి వచ్చే వాటిని, రసాయనాలతో శుద్ధి చేసిన వాటిని ఎట్టి పరిస్థితుల్లో వాడకూడదు.

ప్రపంచ వ్యాప్తముగా సేంద్రియ వ్యవసాయము యొక్క ప్రాముఖ్యతను గ్రహించిన రైతులు అధికముగా రసాయన ఎరువులు మరియు పురుగు మందులు వాడే సాంప్రదాయ వ్యవసాయ పద్ధతుల నుండి సేంద్రియ సాగు పద్ధతులు అవలంబించి లాభాలను గడిస్తున్నారు. కనుక రైతులు ప్రస్తుతము పెరుగుతున్న సాగు ఖర్చును దృష్టిలో ఉంచుకొని మనుషుల, వ శువక్ష్మాదుల ఆరోగ్యము మరియు పర్యావరణమునకు మేలు చేసే సేంద్రియ సాగు పద్ధతులను ఆచరించవలసిన అవసరము ఎంతైనా ఉన్నది.

“చీడపీడలపై మీ సందేహాలను 8331056150 కు వాట్సప్ ఫోటో పంపండి. వాటిని నివృత్తి చేసుకోండి.”

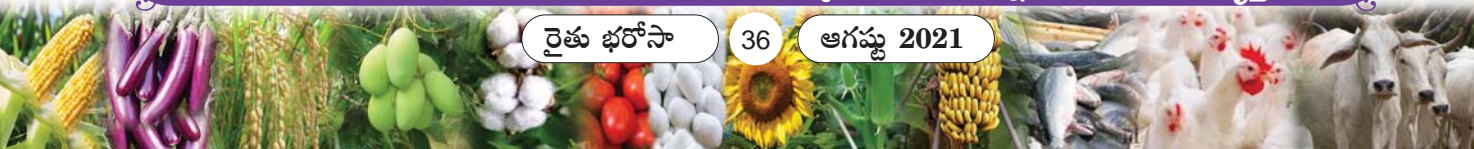
రాష్ట్రంలో ప్రారంభించిన వైఎస్సార్ రైతు భరోసా కేంద్రాల (ఆర్బీకేల) వ్యవస్థ దేశానికే ఆదర్శమని జాతీయ గ్రామీణ వ్యవసాయాభివృద్ధి బ్యాంకు (నాబార్డు) చైర్మన్ డాక్టర్ జి.ఆర్. చింతల చెప్పారు. వ్యవసాయ ఉత్పాదకాలను రైతు ఇంటి ముంగిటే అందించడం దేశంలోనే సరికొత్త ప్రయోగంగా అభివర్ణించారు. ఆర్బీకేలను రైతు సక్రమంగా ఉపయోగించుకుని ఉత్పత్తి వ్యయం కూడా తగ్గించుకోవచ్చని సలహా ఇచ్చారు. సాగు వ్యయాన్ని తగ్గించి రైతు ఆదాయాన్ని పెంచేందుకు ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.ఎస్. జగన్మోహన్రెడ్డి ఎంతో కృషిచేస్తున్నారని ప్రశంసించారు. రాష్ట్రంలో సమగ్ర వ్యవసాయ విధానానికి నాబార్డు సంపూర్ణంగా సహకరిస్తుందని, నిధులు సమకూర్చేందుకు వెనుకాడబోనని హామీ ఇచ్చారు. ఈమధ్య రాష్ట్ర పర్యటనకు వెళ్ళినపుడు స్వయంగా ఆర్బీకేను సందర్శించి పరిశీలించడం జరిగింది. అక్కడి రైతులు చెప్పినదాన్నిబట్టి ఆర్బీకేల ప్రయోగం చాలా సక్సెస్ అయినట్టు అనిపించింది. ఇప్పటికే రైతులు ఈ కేంద్రాల నుంచి లక్షలాది ఆర్డర్లు పెట్టి, ఎరువులు, పురుగు మందులు మరియు నాణ్యమైన విత్తనాలు తమ గ్రామానికి తెప్పించుకుంటున్నట్లు వివరించారు. ఈ ఆర్బీకేల వలన రైతుకు చాలా వ్యయ ప్రయాసలు తప్పి అన్నీ అందుబాటులో ఉండడం అనేది దేశానికే ఆదర్శనీయం.

ఏపీ సీడ్స్ కు అవార్డు

కోవిడ్ విపత్తుర పరిస్థితుల్లో సైతం వైఎస్సార్ రైతు భరోసా కేంద్రాల ద్వారా రైతులకు గ్రామ స్థాయిలో నిరాటంకంగా విత్తనాలు పంపిణీ చేసిన ఆంధ్రప్రదేశ్ సీడ్ కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్ (ఏపీ సీడ్స్)ను అవార్డు వరించింది. అత్యుత్తమ ప్రతిభ కనపర్చిన ప్రభుత్వ, ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలకు ‘గవర్నెన్స్ నా’ సంస్థ గత ఏడేళ్ళుగా అవార్డులను ప్రదానం చేస్తోంది. ఈ ఏడాది పబ్లిక్ సెక్టార్ అండర్ టేకింగ్ (పీఎస్ యూ) యూనిట్స్ కేటగిరీలో ఏపీ సీడ్స్ ఈ అవార్డుకు ఎంపికైంది. ఏపీ సీడ్స్ సేవలను గుర్తిస్తూ 8వ పీఎస్ యూ “గవర్నెన్స్ నా” అవార్డుకు ఎంపిక చేశారు. ఢిల్లీ నుంచి నిర్వహించిన వర్చువల్ సమావేశంలో పుదుచ్చేరి మాజీ లెఫ్టినెంట్ గవర్నర్ కిరణ్ బేడి పాల్గొని ఏపీ సీడ్స్ ఎండీ డాక్టర్ గెడ్డం శేఖర్ బాబుకు అవార్డును ప్రదానం చేశారు. ఏపీ సీడ్స్ కు అవార్డు లభించడం పట్ల వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి శ్రీ కురసాల కన్నబాబు హర్షం వ్యక్తం చేశారు. వ్యవసాయ శాఖ ప్రత్యేక ముఖ్య కార్యదర్శి శ్రీమతి పూనం మాలకొండయ్య, కమీషనర్ శ్రీ హెచ్. అరుణ్ కుమార్, ఏపీ సీడ్స్ ఎండీ శ్రీ గెడ్డం శేఖర్ బాబు, సిబ్బందిని మంత్రి శ్రీ కన్నబాబు గారు అభినందించారు. ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వైఎస్ జగన్మోహన్ రెడ్డి ఆశయం మేరకు ప్రతి రైతుకు నాణ్యమైన, ధృవీకరించిన విత్తనాలను ఆర్బీకేల ద్వారా డోర్ డెలివరీ చేస్తున్నామని ఏపీ సీడ్స్ ఎండీ శేఖర్ బాబు తెలిపారు. కరోనాను ఎదురొడ్డి 2020-21 లో రూ. 270 కోట్ల విలువైన 9.50 లక్షల క్వింటాళ్లను 20 లక్షల మంది రైతులకు పంపిణీ చేసినట్లు చెప్పారు. ప్రస్తుత ఖరీఫ్ సీజన్ లో ఇప్పటివరకు 10,39,273 మందికి రూ. 159.80 కోట్ల విలువైన 5,68,822 క్వింటాళ్ళ విత్తనాలను అందించినట్లు తెలిపారు.

“సాగులో సందేహమా? 155251 కు ఫోన్ చేయండి. ఒక్క ఫోన్ కాల్ తో అన్నదాతల సందేహాల నివృత్తి”

సమీకృత రైతు సమాచార కేంద్రం టోల్ ఫ్రీ నంబరు 155251 కు రైతుల ప్రశ్నలు - సమాధానాలు

వ్యవసాయ పంటలు

1. మునగాల వీరాంజనేయులు, ఇసుక త్రిపురవరం గ్రా., పుల్లలచెరువు మం., ప్రకాశం జిల్లా, ఫోన్ : 9951926993

ప్ర. పెసర పంటలో ఆకులు ముడుచుకుపోతున్నాయి నివారణ తెలుపండి?

జ. పెసర పంటలో తామర పురుగులు ఆశించటం వలన ఆకులు ముడుచుకుపోతున్నాయి. నివారణకు ఎసిఫేట్ 1 గ్రాము లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారీ చేసుకోవాలి.

2. వెంకట సుబ్బయ్య, హెచ్.కోటల గ్రా., బేతంచర్ల మం., కర్నూలు జిల్లా, ఫోన్ : 7989563759

ప్ర. వేరుశనగ వేసి 40 రోజులు అయింది, ఆకుముడత ఆశించినది నివారణ తెలుపండి?

జ. వేరుశనగ పంటలో ఆకుముడత పురుగు నివారణకు ఎకరానికి క్వినాల్ఫాస్ 400 మి.లీ 200 లీటర్ల నీటిలో కలిపి పిచికారీ చేసుకోవాలి.

3. మనోహర్, సిద్ధరాంపురం గ్రా., బుక్కరాయసముద్రం మం., అనంతపురం జిల్లా, ఫోన్ : 7995647440

ప్ర. ప్రొద్దుతిరుగుడు నాలుగు రోజుల పంట తుంగ ఉంది, నివారణ తెలుపండి?

జ. ప్రొద్దుతిరుగుడు పంటలో తుంగ నివారణకు ఎకరానికి క్వినాల్ఫాస్ ఇథైల్ (టర్గో సూపర్) 200 మి.లీ. పిచికారీ చేసుకోవాలి.

4. బుచ్చి నాయుడు, కండ్రిక గ్రా., కండ్రిక మం., చిత్తూరు జిల్లా, ఫోన్ : 9652070754

ప్ర. వరి పంటలో ఆకులు ముడుచుకుపోతున్నాయి నివారణ తెలుపండి?

జ. వరి పంట లో ఆకుముడత పురుగు ఆశించినది. నివారణకు కార్బాప్ హైడ్రోక్లోరైడ్ 2 గ్రాములు లీటరు నీటికి కలుపుకొని పిచికారీ చేసుకోవాలి.

ఉద్యాన పంటలు

5. రోహిత్, వేమవరప్పాడు, మండలం:-కైకలూరు, జిల్లా:- కృష్ణా, ఫోన్ : 9494975413

ప్ర. మామిడి తోటలో ఆకులు పచ్చబడుతూ ఎండిపోతున్నాయి, నివారణ తెలుపండి?

జ. మామిడి తోటలో పోలీఫీడ్ 5 గ్రాములు లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారీ చేసుకోవాలి.

6. శ్రీధర్, మారుట్ల గ్రా., కుడేరు మం., అనంతపురం జిల్లా, ఫోన్ : 8247769939

ప్ర. దానిమ్మ తోటలో ఆకులు మరియు కాయలపై నల్ల మచ్చలు పస్తున్నాయి, నివారణ తెలుపండి?

జ. దానిమ్మ తోటలో మచ్చ తెగులు ఆశించినది. నివారణకు ప్రైప్రో సైక్లిన్ 1 గ్రా. + కాపర్ ఆక్సి క్లోరైడ్ 30 గ్రా. 10 లీటర్ల నీటికి కలిపి వారానికి రెండు సార్లు పిచికారీ చేయాలి.

7. కప్పగొర్ర హరీష్ కుమార్, కుమ్మర కొండూరు గ్రా., కలిగిరి మం., నెల్లూరు జిల్లా. ఫోన్ : 9494141936

ప్ర. దొండపాడులో పెంకు పురుగు ఆశించి నష్టపరుస్తున్నది, నివారణ తెలుపండి?

జ. దొండపాడులో పెంకు పురుగు నివారణకు ప్రొఫెనోఫాస్ 50% ఇ.సి 2 మి.లీ / లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారీ చేసుకోవాలి.

8. ఎ.రవీంద్ర, బాలరాజుపల్లె గ్రా., అవధూత కాశి నాయుని మం., కడప జిల్లా. ఫోన్ : 8333076108

ప్ర. ఉల్లి పంటలో ఆకులు ముడుచుకు పోతున్నాయి నివారణ తెలుపండి?

జ. ఉల్లి పంటలో ఆకుముడత పురుగు నివారణకు మాంకోజెబ్ + మెటలాక్విల్ (రెడోమిల్) 2 గ్రాములు ఒక లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారీ చేసుకోవాలి.

“చీడపీడలపై మీ సందేహాలను 8331056152 కు వాట్సాప్ ఫోటో వంపండి. వాటిని నివృత్తి చేసుకోండి.”

మతస్య శాఖ

9. హుస్సేన్ రెడ్డి, గోకులపాడు గ్రా., కల్లూరు మం., కర్నూలు జిల్లా. ఫోన్ : 9963037917

ప్ర. చెరువులో ఏ రకం చేపలు వేసుకుంటే లాభాదయకము తెలుపగలరు?

జ. చెరువులో మిశ్రమ చేపల పెంపకం గాను అనగా రోహు, కట్ల, మ్రిగాల/బంగారు తీగ వంటి చేపలు వేసుకుంటే లాభాదయకంగా ఉంటుంది.

10. లక్ష్మణ్ తేజ, చించినాడ గ్రా., ఎలమంచిలి మం., పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా, ఫోన్ : 9003855888

ప్ర. వెనామి రొయ్యల మేత నిల్వ చేసుకునే పద్ధతి గురించి వివరించండి?

జ. మేతలను ధారాళంగా గాలి వెలుతురు సోకు తేమలేని షెడ్యూలలో నిల్వ చేయాలి. మేత సంచులను నేల పైన వేయకుండా ఎత్తుగా ఉన్న గట్టు లేదా చెక్క బల్లలపై బ్యాగులను వరుసలలో గాలి తగిలే విధంగా నిల్వ చేయాలి. మేతలను ఎక్కువకాలం నిల్వ ఉంచడం మంచిది కాదు. మేత తయారు చేసిన తేది, సంచుల నుంచి వచ్చే తాజా వాసన గమనించుకోవాలి. మార్కెట్ నందు లభించే కంపెనీ మేతల నాణ్యతను వాడుటకు ముందు ల్యాబ్ లో పరీక్షించుకోవడం మంచిది.

11. మహేష్, దివిస్ పేట గ్రా., ఇందుకూరుపేట మం., నెల్లూరు జిల్లా. ఫోన్ : 6302470540

ప్ర. రొయ్యల మొప్పలు ముదురు గోధుమరంగులో ఉంటున్నాయి క్రమంగా నలుపు రంగుకు మారి రొయ్యలు చెరువు పైభాగంలో ఈదుతున్నాయి నివారణ తెలియజేయగలరు?

జ. గోధుమరంగు మొప్ప వ్యాధి నివారణకు చెరువు నీటిలో అమ్మోనియం & నైట్రేట్ వాయువుల గాఢత పెరగకుండా ఏరియేషన్ వంటి చర్యలు చేపట్టాలి. మేతలో “సి” విటమిన్ అందించాలి. ఎకరాకు పొటాషియం పర్యాగనేటు 500 గ్రాముల చొప్పున చల్లుకోవటం వలన వ్యాధిని నియంత్రించవచ్చు.

12. మహేశ్వరరావు, గుండుగోలను గ్రా., భీమడోలు మం., పశ్చిమగోదావరి జిల్లా. ఫోన్ : 9948860183

ప్ర. చేపల చెరువులో కలుపు చేపలు నివారణ తెలుపండి?

జ. చేపలను పట్టి వేసిన తర్వాత మహువా నూనె చెక్క 5 కిలోలు

లేదా టీ సీడ్స్ చెక్క 5 కిలోలు ఎకరానికి వేయాలి. వేసిన తర్వాత ఆ నీటిని 3 రోజులు నిల్వ కట్టి ఆ నీటిని తీసి వేసి తర్వాత కొత్తగా నీరు పెట్టి కల్చర్ చేపలను వదులుకోవాలి.

13. జె. రమేష్, భీమవరం గ్రా., భీమవరం మం., పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా. ఫోన్ : 8790967097

ప్ర. చెరువులో చేపలు నీటి పైభాగాన తలలు పైకెత్తుతున్నాయి కారణం తెలుపండి?

జ. చెరువులో ఆక్సిజన్ తగ్గినందు వలన చేపలు తలలు పైకెత్తుతున్నాయి. కాల్షియమ్ పెరాక్సైడ్ 2 కిలోలు మందును 50 లీటర్ల నీటిలో కలిపి చల్లాలి. లేదా హైడ్రోజన్ పెరాక్సైడ్ 10 లీటర్ల మందును 100 లీటర్ల నీటిలో కలిపి చెరువు మొత్తం చల్లాలి. మరియు చెరువులో ప్లాంక్టన్ గాఢత ఎక్కువగా ఉన్నచో నీటి మార్పిడి చేయవలెను.

పశుసంవర్ధక శాఖ

14. వెంకట రమణారెడ్డి, గోగువల్లి గ్రా., గాలివీడు మం., కడప జిల్లా, ఫోన్ : 6303548389

ప్ర. ఆవుకి పొదుగు వాపు, పెరుగు దుర్వాసన పరిష్కారం తెలియజేయండి?

జ. ఆవు పొదుగు వాపునకు, మరియు పెరుగు దుర్వాసన నివారణకు డిక్రిస్టిసిన్-ఎస్ 5 గ్రా 5 రోజులు మరియు మిలోనెక్స్ 15 ఎం.ఎల్ ఇంజక్షన్ కండకు చేయించాలి.

15. వెంకటేశ్వర్లు, చెన్నుపల్లి గ్రా., బల్లికురువ మం., ప్రకాశం జిల్లా. ఫోన్ : 9849363383

ప్ర. ఒంగోలు జాతి పెయ్య 20-20 రోజులకి తీగ వేస్తుంది, గర్భం పెరగటం లేదు, పరిష్కారం తెలియజేయండి?

జ. నానబెట్టిన ఉలవలు వంటి బలమైన ఆహారం ఇవ్వాలి. సమీకృత దాణా పశుగ్రాసం పెట్టాలి.

16. ఐ. గంగాధరరావు, బలుసుత్తిప్ప గ్రా., కండికుప్ప మం., తూర్పు గోదావరి జిల్లా, ఫోన్ : 8464952829

ప్ర. 3-5 సంవత్సరాల వయసు ఉన్న మేకలకు ఎంత తిన్నా గాని కండ పెరగటం లేదు మరియు మేకల దొడ్డిలో దోమల నివారణ తెలియజేయండి?

జ. ప్రతి మూడు నెలలకు ఒకసారి నట్టల నివారణ మందు త్రాగించాలి. సకాలంలో టీకాలు వేయించుకోవాలి. దోమల నివారణకు మురుగు లేకుండా చూసుకోవాలి. వేపాకుతో పొగబెట్టాలి.

“సాగులో సందేహమా? 155251 కు ఫోన్ చేయండి. ఒక్కఫోన్ కాలేతో అన్నదాతల సందేహాల నివృత్తి”

సమీకృత రైతు సమాచార కేంద్ర వాట్సాప్ నెంబర్లకు వచ్చిన రైతుల సందేహాలు - సమాధానాలు

83310 56028
83310 56149
83310 56150
83310 56152
83310 56153
83310 56154

1. సుబ్రహ్మణ్యం, బైసు కుప్పం గ్రా., వి. కోట మం., చిత్తూరు జిల్లా. ఫోన్ : 6304231141

ప్ర. బొప్పాయి తోటలో ఆకులు ముడుచు కుంటున్నాయి. నివారణ తెలపండి?

జ. బొప్పాయి తోటలో ఆకుముడత ఆశించినది (లీఫ్ కర్ఫ్ వైరస్). నివారణకు 12- 15 పసుపు రంగు జిగురుఅట్టలు పెట్టండి. ఎసిటామాప్రిడ్ 0.2 గ్రా., వేపనూనె (1500 ppm) 5 మి.లీ.ను 1 లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారీ చేయండి. (2 గ్రా. ఫ్రైడ్ 10 లీటర్ల నీటికి). 10 గ్రా. యూరియా, 1 గ్రాము బోరాక్స్, 2 గ్రా. జింక్ సల్ఫేట్ ను 1 లీటరు నీటికి కలిపి 20 రోజుల వ్యవధిలో 2 సార్లు పిచికారీ చేయండి.

2. దామోదర్, వేగురు గ్రా., కోవూరు మం., నెల్లూరు జిల్లా. ఫోన్ : 9700240663.

ప్ర. మామిడి తోటలో చెట్ల ఆకులు ముడుచుకుంటున్నాయి. నివారణ తెలపండి?

జ. మామిడి తోటలో ఆకులపై రసం పీల్చు పురుగుల నివారణకు ప్రొఫెనోఫాస్ 2 మీ.లీ. లేదా డైమిథోయేట్ 2 మి.లీ. మందును 1 లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారీ చెయ్యాలి.

3. జరుగుల రమేష్, తాల్లూరు గ్రా., తాల్లూరు మం., ప్రకాశం జిల్లా. ఫోన్ : 9666480777

ప్ర. బత్తాయి తోటలో ఆకులు, కాయల పై మచ్చలు ఉన్నాయి. నివారణ తెలపండి?

జ. బత్తాయి తోటలో చెట్లపై, ఆకులకు మరియు కాయలకు ఆకుపచ్చనల్లి ఆశించింది. నివారణకు 3 గ్రా. నీటిలో కరిగే గంధకం లేదా ఇతియాన్ 1 మి.లీ. లేదా స్పైరోమెసీఫెన్ (ఒబేరాన్) 1 మి.లీ. మందులను 1 లీటరు నీటికి కలిపి 10 రోజుల వ్యవధిలో 3సార్లు పురుగు ఉధృతిని బట్టి మార్చి మార్చి పిచికారి చేసుకోవాలి.

4. లావణ్య, కండ్రిగ గ్రా., కండ్రిగ మం., చిత్తూరు.

ఫోన్ : 9652070754

ప్ర. వరి పంటలో ఆకుముడత పురుగు ఉంది. నివారణ తెలపండి?

జ. వరి పంటలో ఆకుముడత పురుగు నివారణకు కార్బాప్ హైడ్రోక్లోరైడ్ 2 గ్రాముల మందును 1 లీటరు నీటికి చొప్పున కలిపి పిచికారి చేసుకోవాలి.

5. డి.సాయినాద్, బీడుపల్లి గ్రా., పుట్టపర్తి మం., అనంతపురం జిల్లా. ఫోన్ : 7892700252

ప్ర. మేక చెవి మీద మేధ పుండు ఉంది. నివారణ తెలపండి ?

జ. మేక చెవిని హైడ్రోజెన్ పెరాక్సైడ్ మందును మెత్తటి దూదితో అద్ది, శుభ్రం చేయాలి. తరువాత టాపిక్యూర్ జెల్ (Topicure Gel) ను పూయాలి.

“చీడపీడలపై మీ సందేహాలను 8331056153 కు వాట్సాప్ ఫోటో పంపండి. వాటిని నివృత్తి చేసుకోండి.”

6. ముజఫర్, వెంకప్పకొట గ్రా., మదనపల్లె మం., చిత్తూరు జిల్లా. ఫోన్ : 7083977090

ప్ర. మొక్కజొన్న పంటలో అకులు పై మలంతో కూడిన రంధ్రాలు ఉన్నాయి. నివారణ తెలుపండి?

జ. మొక్కజొన్న లో కత్తెర పురుగు ఉధృతి ఎక్కువగా ఉంది. నివారణకు ఇమామేక్టిన్ బెంజాయేట్ 80-100గ్రా. ను 200 లీటర్లు నీటికి కలిపి ట్యాంకు ద్వారా పిచికారీ చేసినప్పుడు మొవ్వులో పిచికారీ చేసుకోవాలి. పెద్ద పురుగులు ఉంటే విషపు ఎర తయారు చేసుకోవాలి. 10 కేజీల తవుడు, 2కిలో బెల్లం, 300గ్రా. థయోడికార్బ్ మందును కలిపి రాత్రి వేళలో ఉండలు గా చేసుకుని పొలం చల్లుకోవాలి.

7. కేశవులు ఉలపు, ఆకువీడు గ్రా., రాచర్ల మం., ప్రకాశం జిల్లా. ఫోన్ : 7330900892

ప్ర. ప్రత్తి పంటలో దోమ ఉంది. నివారణ తెలుపండి?

జ. ప్రత్తి పైరుపై పచ్చదోమ నివారణకు ఇమిడాక్లోప్రిడ్ 17.8% SL ఏ 100 మి.లీ. లేదా థయోక్లోప్రిడ్ 21.7% SC 200 మి.లీ. మందులలో ఒకదాని తరువాత మరియొకటి ఒక ఎకరానికి సరిపడా నీటితో కలుపుకొని వారం రోజుల వ్యవధిలో పురుగు ఉధృతి తగ్గంతవరకు పిచికారీ చేసుకోవాలి. బులుగు 20 మరియు పసుపు 20 చొప్పున జిగురు అట్టలను ఒక ఎకరములో అమర్చుకోవాలి.

8. కర్లపూడి తేజ, కొప్పల్లే - గుడివాడ, గ్రా., తెనాలి మం., గుంటూరు జిల్లా. ఫోన్ : 9493924140

ప్ర. గులాబి మొక్కలలో ఆకులు మరియు కొమ్మలు ఎండిపోతున్నాయి. నివారణ తెలుపండి?

జ. ఆర్కా సవి గులాబీ, లేత అంటు మొక్కలు పై ఆకు మరియు లేత కొమ్మ ఎండు తెగులు నివారణకు సాఫ్ (కార్బెండాజిమ్ 0 మాంకోజెబ్) 2 గ్రాములు తోపాటుగా 50 మి.లీ. జిగురు పదార్థాన్ని 100 లీటర్ల నీటికి కలిపి మొక్కలు పూర్తిగా తడిచేల పిచికారీ చేసుకోవాలి.

9. సుధీర్, ఉయ్యాలపల్లె గ్రా., కలువాయ మం., నెల్లూరు జిల్లా. ఫోన్ : 7799471691

ప్ర. వేరుశనగలో ఆకులు పై రంధ్రాలు ఉన్నాయి మరియు ముడుచు కుంటున్నాయి. నివారణ తెలుపండి?

జ. వేరుశనగ పంటలో ఆకుముడత (లీఫ్ మైనర్) నివారణకు మోనోక్రోటోఫాస్ -1.6 మీ.లీ. లేదా క్లోరిపైరిఫాస్ - 2.0 మీ.లీ. మందును 1 లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారీ చేయాలి.

10. వి.మారుతి, ఎర్రగుంటల పల్లి గ్రా., ప్రొద్దుటూరు మం., కడప జిల్లా. ఫోన్ : 8309250572

ప్ర. నిమ్మ ఆకులు మరియు కాయలు పై గరుకుపాటి గోధుమ రంగు మచ్చలు ఉన్నాయి మరియు ఆకుల పై పాము పొడ మచ్చలు కనిపిస్తున్నాయి. నివారణ తెలుపండి ?

జ. నిమ్మ లో గజ్జి తెగులు ఆశించినది. నివారణకు కాపర్ ఆక్సీక్లోరైడ్ 1లీటరు నీటికి 3 గ్రా. మరియు ఫ్రైప్టోసైక్లిన్ 1 గ్రామును 10 లీటర్ల నీటికి కలిపి పిచికారీ చెయ్యాలి. నిమ్మలో పాము పొడ తెగులు నివారణకు ప్రొఫెనోఫాస్ 2 మి.లీ.ను 1 లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారీ చెయ్యాలి.

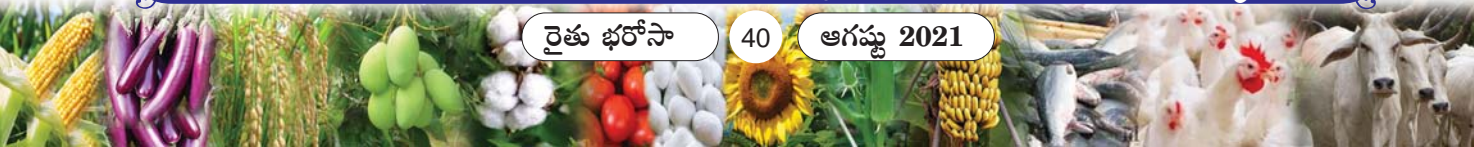

“సాగులో సందేహమా? 155251 కు ఫోన్ చేయండి. ఒక్కఫోన్ కాలేతో అన్నదాతల సందేహాల నివృత్తి”

రైతు భరోసా

40

ఆగస్టు 2021

సమీకృత రైతు సమాచార కేంద్రానికి రైతులు తరచూ అడిగే ప్రశ్నలు

1. దొండలో కాండం కుళ్ళు ఆశించినది, నివారణ తెలుపండి?

జ. కాపర్ ఆక్సిక్లోరైడ్ 3 గ్రాములు లీటరు నీటికి కలిపి మొదలు తడిచే విధంగా పిచికారీ చేయాలి.

2. వేరుశనగలో విత్తనానికి ఏవి మందులతో విత్తన శుద్ధి చేసుకోవాలి?

జ. ఇమిడాక్లోప్రిడ్ 2 మి.లీ మందును 4 మి.లీ నీటికి కలిపి 1 కిలో విత్తనానికి కలిపి పట్టించాలి. టెబ్యుకొనజోల్ 1 గ్రాము మందును 10 మి.లీ నీటికి కలిపి 1 కిలో విత్తనానికి కలిపి పట్టించాలి.

3. టమాటాలో పూత, పిందె రాలిపోతున్నాయి, నివారణ తెలుపగలరు?

జ. టమాటాలో పూత మరియు పిందెలు రాలిపోవటం నివారించేందుకు ఎకరాకు ఫ్లూనోఫిక్స్ మందును 40 మి.లీ. 4-5 లీ. నీటిలో కలిపి పిచికారి చేయాలి.

4. 6 నెలల తైవాన్ జామలో ఆకులపై బూడిద రంగు మచ్చలు వచ్చి మొక్కలు వడలిపోతున్నాయి, నివారణ తెలుపండి?

జ. జామలో వ్యూసేరియం వడలు తెగులు ఆశించినది. నివారణకు లీటర్ నీటికి 2 గ్రా మేటలాక్సల్ చొప్పున కలుపు కొని మొక్కల పాదుల దగ్గర వేరుమండలం తడిచేలా పోయాలి.

5 వేరుశనగలో గడ్డి వెడల్పు ఆకు కలుపునివారణ తెలుపగలరు?

జ. వేరుశనగ పంటలో కలుపు నివారణకు ఎకరానికి ఇమజిత్ ఫిర్ 200 మి.లీ పిచికారీ చేసుకోవాలి.

6. వేరుశనగలో పేనుబంక, పచ్చదోమ ఉన్నది. నివారణ తెలుపండి?

జ. వేరుశనగ పంటలో రసం పీల్చు పురుగుల నివారణకు ఎకరానికి థయోక్లోప్రిడ్ 50 గ్రాములు లేదా ఎకరానికి డైమిథోయేట్ 400 మి.లీ పిచికారీ చేయాలి.

7. రేగు పంటలో పండ్లు రాలిపోతున్నాయి, కొన్ని కుళ్లి పోతున్నాయి, నివారణ తెలుపండి?

జ. రేగు పంటలో ఎకరానికి మలాథియాన్ 200 మి.లీ పిచికారీ చేసుకోవాలి.

8. మామిడి తోట వేసి 10 సంవత్సరాలు ఎరువుల యాజమాన్యం తెలుపండి?

జ. మామిడి తోటలో ఒక్కొక్క మొక్కకు యూరియ 2.175 కిలోలు+సింగిల్ సూపర్ ఫాస్ఫేట్ 6.250 కిలోలు + మ్యూరేట్ ఆఫ్ పొటాష్ 1.670 కిలోలు వేసుకోవాలి.

9. వరి నారుమడిలో వెడల్పాకు కలుపు నివారణ తెలుపండి?

జ. వరి నారుమడిలో కలుపు నివారణకు బిస్సెరిబాక్ సోడియం(నామిని గోల్డ్) 10% 0.4 మి.లీ/లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారీ చేసుకోవాలి.

10. వేరుశనగ పంట లో విత్తన శుద్ధి తెలుపండి?

జ. వేరుశనగ పంటలో విత్తన శుద్ధి కొరకు వేరుశనగ విత్తనానికి ఒకరోజు ముందు కీటకనాశినితో తరువాత తెగులు మందుతో శుద్ధి చేసి నీడలో ఆరబెట్టుకోవాలి. విత్తనానికి ఒక గంట ముందు ట్రైకోడెర్మివిడితో తర్వాత రైజోబియం కల్చర్ తో శుద్ధి చేసుకోవాలి.

11. మామిడి తోట 10 సం॥లు అయ్యింది. ఎరువుల యాజమాన్యం తెలుపగలరు?

జ. యూరియా 2.175 కిలోలు, సింగిల్ సూపర్ ఫాస్ఫేట్ను 6.25 కిలోలు, మ్యూరేట్ ఆఫ్ పొటాష్ 1.67 కిలోలు ప్రతి మొక్కకు వాడాలి.

12. పత్తి పంట 25 రోజులైంది. కలుపు సమస్య ఎక్కువగా ఉంది. ఎలా నివారించుకోవాలి?

జ. కలుపు నివారణకు టోప్రామిజాన్ 24 మి.లీ. లేదా తంబో థియాన్ 120 మి.లీ. ఎకరానికి పిచికారి చేసుకోవాలి.

13. వరి ప్రధాన పొలంలో కలుపు ఎలా నివారించుకోవాలి?

జ. వరి నాట్లు వేసిన 48 గంటలలోపు ఎకరానికి 400 మి.లీ., ప్రెటిలాక్లోర్, ఆక్నాడయాల్డిల్ 25 కి. ఇసుకలో కలిపి పొలమంతా సమానంగా కలుపుకోవాలి.

14. పొలంలో పచ్చిరోట్ట మొక్కలు తొందరగా కుళ్లిపోవాలంటే ఏమి చేయాలి?

జ. పచ్చిరోట్ట బాగా కుళ్లిపోయి వరి పంట వేయటానికి అదునుగా రావాలంటే ఎకరాకు 150 కి. సింగిల్ సూపర్ ఫాస్ఫేట్ ఎరువుగా వేసుకుని దమ్ము చేసుకుంటే తొందరగా కుళ్లిపోతుంది.

“చీడపీడలపై మీ సందేహాలను 8331056154 కు వాట్సప్ ఫోటో పంపండి. వాటిని నివృత్తి చేసుకోండి.”

TOLL FREE NUMBER
155251

రైతు భరోసా కేంద్రము
వ్యవసాయ మరియు అనుబంధ చాబుల సమీకృత రైతు సమాచార కేంద్రము గన్నవరం

రైతుల స్పందన

నేను సాగు చేస్తున్న బీర తోటలో రసం పీల్చు పురుగు ఆశించడం జరిగింది. దాని యొక్క నివారణ చర్య నిమిత్తం సమీకృత రైతు సమాచార కేంద్రం వారి సూచనతో ఎసిఫేట్ మందును ఒక ఎకరానికి 320 ఎం.ఎల్. చొప్పున పిచికారి చేయించాను. తద్వారా మూడు రోజులలో సత్ఫలితం కనిపించింది. తగు సమయంలో వారి సలహా నాకు ఎంతో ఉపయోగపడింది. వారికి నా ధన్యవాదాలు.

రమేష్
8184863115
జమ్మలపాలెం గ్రా.,
టంగుటూరు మం.,
ప్రకాశం జిల్లా

శేషగిరిరావు
7337222021
ఎ. కొండూరు గ్రా.,
ఎ. కొండూరు మం.,
కృష్ణా జిల్లా

నేను వేసిన కంది పంటలో గడ్డి జాతి కలుపు మొక్కలు ఎక్కువగా మొలవడంతో వాటి నివారణ / నిర్మూలన కొరకై సమీకృత రైతు సమాచార కేంద్రం వారిని సంప్రదించి వారి సలహా మేరకు ఇమాజిత్పైర్ (పర్సూట్) మందును 250 ఎం.ఎల్. పిచికారి చేయించగా కలుపు నివారించడం జరిగింది. వారిచ్చిన సూచన/సలహాకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

నేను సాగుచేస్తున్న అరటి తోటలో “సిగటోక” ఆకు మచ్చ తెలుగు సోకడం జరిగింది. దాని నివారణ కొరకు సమీకృత రైతు సమాచార కేంద్రం వారిని సంప్రదించి వారి సూచన మేరకు క్లోరోథలోనిల్ మందును ఒక ఎకరానికి 400 గ్రాముల చొప్పున పిచికారి చేయించగా వారం రోజులలో మంచి ఫలితం కనిపించింది. వారిచ్చిన సలహాకు నా కృతజ్ఞతలు తెలుపుచున్నాను.

రామాంజనేయులు
9553636431
పెద్దపల్లి గ్రా.,
బ్రహ్మసముద్రం మం.,
అనంతపురం జిల్లా

జి. గిరి
8179206097
హలివేడు గ్రా.,
అలూరు మం.,
కర్నూల్ జిల్లా

నేను సాగు చేస్తున్న ఉల్లి పంటలో ఆకుమచ్చ తెగులు సోకింది. దాని యొక్క పరిష్కారముకై సమీకృత రైతు సమాచార కేంద్రం వారిని సంప్రదించి వారి సలహా మేరకు ఒక ఎకరానికి 600 గ్రాముల చొప్పున మాంకోజెబ్ మందును పిచికారి చేశాను. వారం రోజులలో తెగులు నివారణ తగ్గింది. తగిన సమయంలో వారి సలహా ఎంతో ఉపయోగపడింది. వారికి ధన్యవాదాలు.

నేను జామ తోటను సాగు చేస్తున్నాను. అందులో పిండినల్లి పురుగు ఆశించడం జరిగింది. వాటి నివారణకు సమీకృత రైతు సమాచార కేంద్రం వారి సూచన మేరకు ప్రోఫినోఫాస్ మందును ఒక లీటరు నీటికి 2 మి.లీ. చొప్పున కలిపి తోట మొత్తం పిచికారి చేయించారు. పురుగు ఉధృతి తగ్గి మంచి ఫలితం కనిపించింది. తగిన సలహా ఇచ్చిన సమాచార కేంద్రం వారికి నా కృతజ్ఞతలు.

సింహాచలం
8919800161
సంతబొమ్మాళి గ్రా.,
సంతబొమ్మాళి మం.,
శ్రీకాకుళం జిల్లా

కె. నూకరాజు
7702411505
ఇటిక్కాలపల్లి గ్రా.,
గోకవరం మం.,
తూర్పుగోదావరి జిల్లా

నేను వేసిన వరి నారుమడిలో రసం పీల్చు పురుగు ఆశించగా వాటి నివారణకు సమీకృత రైతు సమాచార కేంద్రం వారిని సంప్రదించి వారి సూచన మేరకు కార్బోథ్యూరాన్ 3జి గుళికల మందును ఒక సెంటుకు 160 గ్రా.ల చొప్పున వేయగా పురుగు ఉధృతి తగ్గి సత్ఫలితం కనిపించింది. తగిన సలహా ఇచ్చిన సమాచార కేంద్రం వారికి నా ధన్యవాదములు

“సాగులో సందేహమా? 155251 కు ఫోన్ చేయండి. ఒక్కఫోన్ కాల్తో అన్నదాతల సందేహాల నివృత్తి”

ఉత్తమ సేవలందిస్తున్న ఆర్బికె సిబ్బంది

మేగల దేవి
ఉడేగోళం గ్రా., రాయదుర్గం మం.,
అనంతపురం జిల్లా

యాజల గోపి
చింతలచెరువు గ్రా., నూజిండ్ల మం.,
గుంటూరు జిల్లా

బి. సురేష్
గోపాలపురం గ్రా., చింతకొన్నె మం.,
వైఎస్ఆర్ కడప జిల్లా

మైనేని యామిని
వణుకూరు గ్రా., పెనమలూరు మం.,
కృష్ణా జిల్లా

సి. లక్ష్మీనరసింహారావు
కృష్ణాపురం గ్రా., ఆత్మకూరు మం.,
కర్నూలు జిల్లా

పి. శ్రీనివాసులు
తాళ్ళపూడి గ్రా., ముత్తుకూరు మం.,
నెల్లూరు జిల్లా

కోట పరమేశ్వరి
కోణికి గ్రా., ఇంకొల్లు మం.,
ప్రకాశం జిల్లా

గున్న నవీన్
గొల్లవూరు గ్రా., సోంపేట మం.,
శ్రీకాకుళం జిల్లా

డి. స్వాతి
చింతాడ గ్రా., జామి మం.,
విజయనగరం జిల్లా

కె. కావేరి
సకలకొత్తపల్లి గ్రా., పెదపాడు మం.,
పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా

యం. అఖిల్
సోదం-1 గ్రా., సోదం మం.,
చిత్తూరు జిల్లా

బి. బిందుశ్రీ
కత్తిమండ గ్రా., మల్కొన్నె మం.,
తూర్పు గోదావరి జిల్లా

వి. కమల
కోడూరు గ్రా.,
వి.మాడుగుల మం.,
విశాఖపట్నం జిల్లా

నేల గుట్టు విప్పుదాం

మనము కాలి కింద ఉన్న నేలను గురించి తెలుసుకోవలసినదానికన్నా...
ఖగోళం గురించి ఎక్కువ తెలుసుకున్నాం
-లియోనార్డో దావిన్చి

మొక్కల వేర్లు, బాక్టీరియా, శిలీంధ్రాలు, ప్రోటోజీవా, నాచు, నల్లులు, నులిపురుగులు, గుండ్రని పురుగులు, చీమలు, కీటకాలు మరియు లార్వాలు మరియు పెద్ద జీవులు నేలలో జీవిస్తున్నాయి

నేల శాస్త్రం.
నేల దాదాపు 25 % నీరు
45% ఖనిజ లవణములు,
5% సేంద్రియ పదార్థములు,
25% గాలితో
తయారు కాబడినది.

నేల అడుగున ఏముంది?

ఆరోగ్యవంతమైన నేలకు అద్భుతమైన నీటిని నిలువ ఉంచుకునే శక్తి ఉంది
ప్రతి 1% సేంద్రియ పదార్థం పెరుగుదల ఫలితంగా 25,000 గాలన్ల నీటిని ఒక ఎకరము నేల నిలువ ఉంచుకుంటుంది

1 స్వాను ఆరోగ్యవంతమైన నేలలో
100 మిలియన్లు - 1 బిలియన్
వరకు రకరకాల బ్యాక్టీరియా ఉంటుంది

1 ఎకరా లోని 1 అడుగు నేలలో
ఉన్న సూక్ష్మజీవులన్నీ కలిపితే వాటి
బరువు 2 ఆవులకు సరిపోతుంది

వానపాముల సమూహం ఈ ఎండిన పదార్థములు ఎకరానికి 1 సం.లో పాక్షికంగా జీర్ణం చేసుకుని 2 టన్నుల సేంద్రియాన్ని నేలలో కలుపుతుంది.

ఇది ఏమి చేస్తుంది?

ఆరోగ్యవంతమైన నేల ఈ జనాభా పోషణలో ముఖ్యపాత్ర వహిస్తుంది

9 బిలియన్లు 2050 నాటికి